

Rákospalotai Összevont Óvoda

Pedagógiai Programja

2018.

Készítette: Balla Béláné intézményvezető

Véleményezte: Nevelőtestület

Szülői Munkaközösség

Tartalomjegyzék

1. Helyzetkép	4. oldal
1.1 Az intézmény adatai	
1.2 A Rákospalotai Összevont Óvoda bemutatása	
2. Gyermekkép, óvodakép	5. oldal
2.1 Nevelésfilozófiánk	
2.2 Gyermekképünk	
2.3 Óvodaképünk	
2.4 Pedagógiai elveink	
2.5 Nevelési célunk	
2.6 Egészségnevelési és környezeti nevelési elveink:	
3. Az óvodai nevelés feladatai	7. oldal
3.1 Az egészséges életmód alakítása magába foglalja	
3.2 Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés megvalósítása	
3.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	
3.3.1 Az anyanyelvi kommunikációs nevelés	
3.3.2 Értelmi fejlesztés és nevelés	
3.3.3 IKT eszközök használata	
4. Az óvodai élet megszervezésének elvei	17. oldal
4.1 Személyi feltételek	
4.2 Tárgyi feltételek. A program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök, felszerelések	
4.3 Az óvodai élet megszervezése	
4.3.1 Heti rend	
4.3.2 Napirend	
4.4. Az óvoda kapcsolatrendszere	
4.4.1 Az óvoda és a család kapcsolata	
4.4.2 Kapcsolat a társintézményekkel	
4.4.2.1 Kapcsolat a bölcsődékkal	
4.4.2.2 Kapcsolat az iskolával	
4.4.2.3 Kapcsolat a közművelődési intézményekkel	
4.4.2.4 Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel, a XV. kerületi Önkormányzat	
4.4.2.5 Kapcsolat a közoktatás-irányítással és a szakmai szolgáltató szervezetekkel	
5. Az óvodai élet tevékenységformái	24. oldal
5.1 A játék	
5.2 Munka jellegű tevékenységek	
5.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás	
5.3.1 Művészeti nevelés	
5.3.1.1 Verselés, mesélés	
5.3.1.2 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	
5.3.1.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	
5.3.2 Mozgás	
5.3.3 A külső világ tevékeny megismerésére nevelés	
5.3.3.1 A környezet megismerésére nevelés	
5.3.3.2 A matematikai nevelés	
6. Integráció, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	38. oldal
6.1 Részképesség-zavarok	
6.2 Sajátos nevelési igényű gyermek	
6.2.1 Sérülés specifikus feladatok szakfejlesztéssel	
6.2.1.1 Magatartászavaros gyermek	

6.2.1.2 Mozgásban akadályozott gyermek	
6.2.1.3 Látássérült gyermek	
6.2.1.4 Hallássérült gyermek	
6.2.1.5 Enyhe értelmi fogyatékos gyermek	
6.2.1.6 Akadályozott beszédfejlődésű gyermek	
6.2.1.7 Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek	
6.2.2 Az integrált óvodai nevelés előnyei	
6.2.2 Az integrált óvodai nevelés előnyei	
6.3 A nemzetiségi feladatok	
6.4 Migráció	
6.5 Tehetséggondozás	
7. Gyermekvédelemi feladatok	47. oldal
8. Az óvodába lépés, iskolába lépés feltételei	50. oldal
9. Pedagógiai dokumentáció	51. oldal
10. Érvényességi rendelkezések	53. oldal
Nyilvánosság biztosítása	54. oldal
Törvényi háttér	54. oldal
Legitimációs záradék	55. oldal
1. sz. melléklet – Tagóvodák bemutatkozása	56. oldal
- Szövogyár utcai óvoda	
- Régifóti utcai óvoda	
- Vácrátót téri óvoda	
- Klapka utcai óvoda	
- Boeszkai utcai óvoda	
- Mozdonyvezető utcai óvoda	
2. sz. melléklet – Intézményi elvárásrendszer	69. oldal
- óvodavezető	
- óvodapedagógusok	
- intézményi	

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi, csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”

- Varga Domokos -

Programunkban a közös értékek megfogalmazása egységet teremt pedagógiai szemléletünkben. Az egyes tagóvodák helyi sajátosságaiból adódó egyéni arculat megjelenítése színesebbé, változatosabbá teszi intézményünk egészét.

A XV. kerület tervszerű és tudatos oktatáspolitikája eredményeként jól működő intézményhálózatban a szülői igényeket kielégítő, kiszámítható és tervezhető minőségi közszolgáltatás valósul meg.

1. Helyzetkép

1.1 Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Rákospalotai Összevont Óvoda

Címe: 1151. Budapest, Szövőgyár utca 24. Telefon/fax: 36 (1) 306-31-74

E-mail: szekhelyovi,@rakospalotaiovi.hu

Az intézmény fenntartója: Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat

Címe: 1151. Budapest, Bocskai u. 1-3

Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások:

- a gyerekek óvodai nevelése, a gyerekek napközbeni ellátása,
- óvodai foglalkozások,
- logopédiai,- megelőző foglalkozások,
- a sajátos nevelési igényű gyerekek felzárkóztató foglalkozásai /utazó gyógypedagógusok által/,
- az óvoda létesítményeinek és eszközeinek használata a fenti szolgáltatások igénybevételéhez.

A Rákospalotai Összevont Óvoda tiszteletben tartja a szülőknek azt a jogát, hogy gyermekük vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő nevelésben részesülhessenek. Egyházi jogi személy a hit- és vallásoktatást az óvodában a szülők igénye alapján szervezheti, elkülönülve az óvodai foglalkozásoktól, az óvodai életrendet figyelembe véve.

Egyéb szolgáltatások:

Az óvodát fenntartó önkormányzat – évenként döntést hozva, meghatározott módon – többféle, a XV. kerületi Önkormányzat által finanszírozott közművelődési **pályázat** alapján a felhasználók számára térítésmentes lehetőséget biztosít a gyermekek fejlődésének további elősegítése érdekében:

- Kirándulások, színház - és, múzeum látogatások, valamint kültéri programok szervezése.
- Az egészséges életmód, az edzettség elősegítése érdekében biztosított sporttevékenységek felkínálása a kerületünkben működő sportlétesítményekben.

1.2 A Rákospalotai Összevont Óvoda bemutatása

Az intézmény neve: Budapest, Főváros XV. kerületi Önkormányzat Rákospalotai Összevont Óvoda

Székhelye: 1151. Budapest, Szövogyár utca 24.

Tagintézmények: Rákospalotai Összevont Óvoda

1. Régi Fóti úti Tagóvoda, 1151. Budapest, Régi Fóti út 14.
2. Vácrátót téri Tagóvoda, 1151. Budapest, Vácrátót tér 4-12.
3. Klapka utcai Tagóvoda, 1152. Budapest, Klapka György utca 27.
4. Bocskai utcai Tagóvoda, 1151. Budapest, Bocskai utca 65.
5. Mozdonyvezető utcai Tagóvoda, 1151. Mozdonyvezető utca 3-5.

Az óvodai nevelés a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. A tagóvodák sajátos arculatának bemutatását a Pedagógiai Program 1. sz. melléklete tartalmazza.

A rászoruló családok számára a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény mellett a jövedelemtől függő mértékben lehetőség van önkormányzati támogatás igénybevételére.

A Rákospalotai Összevont Óvoda tagóvodáiban a működési feltételek biztosítottak. Az épületek felújítása, korszerűsítése, karbantartása, állagmegóvása folyamatos, amelyhez hozzájárulnak az eredményes kerületi, fővárosi és EU-s pályázati források is.

2. Gyermekkép, óvodakép

2.1 Nevelésfilozófiánk

A gyermeki személyiség kibontakoztatására, a testi, lelki, szociális szükségletek kielégítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést az óvodai neveléshez. Tiszteletben tartjuk a gyermekeket megillető jogokat.

Nevelésfilozófiánkat meghatározza az a szemlélet, hogy a gyermek nevelése a család joga és kötelessége, melyben az óvoda sajátos eszközeivel kiegészítő szerepet tölt be. Óvodai nevelésünk a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira támaszkodik.

Pedagógiai hitvallásunkban a fejlődés alapja a féltő, óvó, gondoskodó szeretet, stabil biztonság, differenciált, személyre szóló bánásmód. Az óvodás gyermek alapvető tevékenysége a játék, élményeit, tapasztalatait ezen keresztül éli meg, általa fejlődnek képességei, bővülnek ismeretei. Az óvodában komplex nevelés folyik, építünk a gyermeki aktivitásra, kíváncsiságra, kreativitásra. A társadalmi együttélés normáinak alapjait rakjuk le sokszínű együttes tevékenységekkel és követhető viselkedésmintákkal.

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben gazdag környezetben az egyéni érdeklődésre alapozva támogatjuk a gyermekek fejlődését. Arra törekszünk, hogy a gyermekek egyéni készségei, képességei kibontakozhassanak, érzelmileg, erkölcsileg és értelmileg gazdagodjanak. A sokféleség gazdagítja a közösséget, az inkluzív-, az integrált-, a multikulturális nevelést támogató szemléletet képviseljük.

2.2 Gyermekképünk

A kisgyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a kisgyermekeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

Az óvodáskorú gyermek aktív befogadója a világnak. Kíváncsi, érdeklődő az őt körülvevő világ és a társai iránt. Felfedez, kérdez – felel, megfigyel, kipróbál, és folyamatosan tapasztal.

2.3 Óvodaképünk

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

Az óvoda funkciói:

- óvó-védő,
- szociális,
- nevelő-személyiségfejlesztő.

Az óvoda funkciói teljesítésével segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú.

Gondoskodunk:

- az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges tárgyi és személyi környezetről,
- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról,
- a gyermek személyiségfejlődését, életkor specifikus és egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását segítő pedagógiai hatások, műveltségterületek közvetítéséről.

2.4 Pedagógiai elveink

- A gyermekek mindenekfelett álló érdekét képviseljük,
- A gyermeki személyiség iránt tiszteletet, bizalmat, elfogadást, szeretetet és megbecsülést tanúsítunk, biztosítjuk a különleges védelmet és gondoskodást, a különbözőség elfogadását,
- A gyermeket a béke, az emberi méltóság, a türelmesség, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás szellemében neveljük,
- A hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk,
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez igazítjuk,
- Elkötelezettséget, igényességet, kulturált stílust képviselünk és várunk el minden munkatársunktól,
- Korrekt, partneri együttműködésre törekszünk a szülőkkel, a nevelésben résztvevőkkel.

2.5 Nevelési célunk

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:

- A sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség elérésének támogatása,
- Az egészséges életvitellel és a környezettudatossággal összefüggő magatartás megalapozása a gyermekekben,
- A kiemelt figyelmet igénylő: lassabban fejlődő, lemaradó, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megsegítése,
- Beilleszkedési, magatartási és tanulási zavarral küzdő, speciális nevelési igényű gyermekek fejlesztése, integrált nevelése, esélyegyenlőségük biztosítása,
- Kiemelkedő képességű gyermekek speciális szükségleteinek megismerése,
- A tehetség kibontakozásának elősegítése,
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei részére az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének biztosítása, társadalmi integrációjuk elősegítése, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelme.

2.6 Egészségnevelési és környezeti nevelési elveink:

- **Testi – lelki egészség megőrzése:** Távlati célunk: annak tudatosítása, hogy az egészség érték, tenni kell érte.
- **Társas készségek fejlesztése:** Távlati célunk: gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása; a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok megfelelő kezelésére irányuló tapasztalatok elsajátítása.
- **Rendszerszemléletre nevelés:** Távlati célunk: képessé tenni a gyermekeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.
- **A természet és társadalom harmóniájának megismerése:** Távlati célunk: a természet, az épített és társadalmi környezet (benne az ember) harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszer (értelmi, érzelmi, erkölcsi, esztétikai) megalapozása.
- **Fenntarthatóság:** Távlati célunk: a jövőre, fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdök, a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformák kialakítása.
- **Hitelesség:** Célunk és feladatunk: az intézmény minden dolgozója személyes magatartásával törekedjen a komplex testi – lelki – szociális értékek megteremtésére és azok védelmére.

3. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai:

1. Az egészséges életmódra nevelés szokásainak kialakítása,
2. Az érzelmi, az erkölcsi és közösségi nevelés,
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3.1 Az egészséges életmód alakítása magába foglalja

- a szomatikus,
- a mentális,
- és a szociális nevelést.

Célunk

- Kiegyensúlyozott, egészséges gyermekek nevelése,
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegség megelőzés és az egészségmegőrzés, szokásainak alakítása, belső igényé fejlesztése,
- Távlati célunk, hogy felnőtt életükben váljanak képessé egészséges, harmonikus életvitel kialakítására, életmódjukra vonatkozóan helyes döntések meghozatalára, konfliktusaik, problémáik megfelelő kezelésére.

Feladatunk

- a gyermekek szükségleteinek kielégítése, egészségük, testi, lelki, mentálhigiéniai és szociális fejlődésük elősegítése,
- hiteles, követésre méltó, modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása (pl. személyi és környezet higiénia, pozitív személyiségjegyek, egészséges életvitel, kulturált beszéd és viselkedés stílus, stb.),
- az egészséges életvitel igényének kialakítása, fejlesztése, az egészséges életmód, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges stressz mentes, biztonságos környezet megteremtése,
- a gyermekek környezetében csak annyi tisztítószer és egyéb vegyszer alkalmazása, amennyi feltétlen szükséges,
- környezetbarát tisztítószerek előtérbe helyezése a környezetre káros vegyszerekkel szemben,
- egészségpropaganda alkalmazása (a szülők körében is), az „egészségesebb” választásra való törekvés képességének fejlesztése,
- a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése,
- rendszeres, játékos tevékenységek szervezésével az egészségmegőrzés, az egészségvédelem biztosítása, a gyermekek életkori és egyéni adottságaihoz igazodó optimális edzettség elérése,
- a speciális igényű gyerekek korrekciós testi, lelki nevelési feladatainak ellátása, a fejlődéshez szükséges feltételek megteremtése (speciális szakemberekkel, a szülőkkel együttműködve),
- balesetek megelőzésére, a környezeti veszélyek felismerésére történő nevelés (képeségek kialakítása, pl. esés, testi épség védelmére szoktatás).
- **Tisztálkodás**, WC-használat, kézmosás, törülközés, fésülködés, **fogápolás helyes, rendszeres végzésére nevelés** az egészség megóvása érdekében történik, az intimitás tiszteletben tartásával és a nemi identitás figyelembevételével.

A környezeti (tárgyi és személyi) feltételek folyamatos javításával törekszünk az egészséges és biztonságos környezet megvalósítására. A csoportszoba berendezésénél ügyelünk arra, hogy elegendő természetes (ha szükséges mesterséges) fény áradjon a szobába, a fényvédő függönyök elhelyezése tegye lehetővé a szabad kilátást a „külvilágba”. A bútorok mennyisége ne akadályozza a gyermekeket a közlekedésben, mozgásban, mérete alkalmazkodjon a gyermekek szükségleteihez, többségük mobilizálható legyen. Az alkalmazott dekoráció a gyermekek látókörébe essen, esztétikája formálja ízlésvilágukat.

A gyermekek igényeinek, a családból vagy a bölcsődéből hozott szokásainak ismerete a nevelésünk alapját képezi. Erősítjük, alakítjuk azokat a pozitív beállítódásokat, magatartásformákat, szokásokat, amelyek a kisgyermekek egészségi állapotát javítják.

A feltételekhez alakított napi- és heti rend, a biztonságot és rendszert nyújtó életritmus kereteinek alakítása a gyermekek egészséges fejlődését szolgálja.

A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítésére, az igényes gondozására hangsúlyt fektetünk. Megismertetjük és gyakoroltatjuk az egészségvédő szokásokat, különös tekintettel a személyi higiénés szokásokra, ennek eredményeként képessé váljanak szükségleteik önálló kielégítésére.

Az önállóságot a fokozatosság és az egyéni bánásmód elvének megfelelően a bemutatás, gyakoroltatás, segítségnyújtás, ellenőrzés és értékelés módszereivel érjük el. A gyerekek tevékenységeit úgy szervezzük, hogy érvényesüljön a folyamatosság, és a várakozási idő a lehető legkevesebb legyen.

Az időjárásnak megfelelő réteges öltözködés, a kényelmes ruházat, a csoportban használatos, a sarkakat is tartó váltócipő a gyermekek egészségét védi, ehhez a szülők együttműködését igényeljük. A gyermekek ruháját jellel, névvel ellátott öltözőfiókban/szekrényben tároljuk.

A gyerekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban megjelenő egyéni különbségeket a szülők segítségével megismerjük. Az ételek elfogyasztását nem kényszerítjük, de tapintatosan ösztönözzük a gyerekeket a megköstölésére. Az étvágyra pozitív hatása van a kellemes hangulatnak, az esztétikus környezetnek. Táplálékallergiás gyermek részére szakorvosi javaslat alapján összeállított étkezést biztosítunk. A gyermekek számára az egész nap folyamán lehetővé tesszük az ivóvíz fogyasztását (szükségletüknek megfelelően) a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Óvodánkban a mindennapos működésben kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek, egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítására.

Megismertetjük és gyakoroltatjuk a kulturált étkezés szokásait: a tiszta étkezést, a mennyiség önálló megítélését, az evőeszközök megfelelő használatát, az udvariassági szokásokat. Ebéd után saját fogmosó eszközeikkel tisztítják fogaikat.

Gondoskodunk az életkorra jellemző, nagyfokú mozgásszükségletük kielégítésére szolgáló feltételekről (csoportban, tornaszobában, szabadban egyaránt). Fejlesztjük szép mozgásukat, testi képességeiket. A mozgáskoordináció fejlesztését segíti elő a mindennapos mozgás is. A gyerekek mozgásszükségletének kielégítéséről kedvezőtlen időjárás esetében is gondoskodunk. A szabad levegőn való tartózkodásra minden évszakban biztosítunk elegendő időt. A sokféle udvari eszköz és az óvodapedagógusok által kezdeményezett szervezett mozgásos játékok motiválnak az aktív mozgásra.

A napirendben az ebéd utáni pihenő nem jelent feltétlen alvást. A pihenés hangulati feltételeit is megteremtve (esztétikus rendben elhelyezett ágyak, pihenésre motiváló csendes, bensőséges hangulat) a kiszellőztetett csoportszobában a gyermekeknek altatómesét mondunk, vagy/és éneket dúdolunk. Ha igénylik, személyes tárgyaikkal pihennek le. Általában egy órai nyugodt pihenés után a nem alvó gyerekek csendes tevékenységet folytathatnak, lehetőség szerint felkelhetnek.

A cseppfertőzés megelőzésére gyakori szellőztetést, fokozott személyi és környezeti higiéniaát alkalmazunk. A betegségből visszatérő gyermeket különleges védelemmel óvjuk a visszaeséstől (megfelelő öltözet, fokozatos terhelés).

Ügyelünk arra, hogy a gyerekek leginkább a friss levegőn, kedvezőtlen időjárás esetén a zárt térben folyamatos levegőcsere biztosításával végezzék a mozgásos tevékenységeket. Fűtési időnyben a száraz levegő enyhítésére párologtatót használunk. Nyáron a gyermekek fejét sapkával védjük az erős napsugárzás ártalmaitól, magas faktorú fényvédelemmel ellátott naptej használatát szorgalmazzuk. A gyerekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezetet folyamatosan karban kell tartanunk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére: a gyermek

- önállóan végzi személyes tisztálkodását,
- testi szükségletei kielégítését szükség esetén késleltetni tudja,
- önállóan öltözik, vetkőzik megfelelő sorrendben, korának megfelelő tempóban. Saját ruháját összehajtva elteszi a helyére,
- a kulturált étkezés szokásait gyakorolja,
- mozgása adottságának megfelelően harmonikus, összerendezett,
- ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat,
- életkorának megfelelően edzett,
- és kontrollálunk, hogy a szokások alakításához elegendő helyet, időt és megfelelő eszközt biztosítsunk,
- magatartásunkkal helyes és követésre méltó modellt nyújtunk a gyerekeknek.
- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek önállóan, tisztálkodnak, **megfelelően és alaposan fogat** mosnak, fésülködnek.
- Egészségtudatos magatartás kialakítása: **zöldség-gyümölcsfogyasztás (a gyermekek kedvelik a zöldséget, gyümölcsöt).**

Az érzelmi, az erkölcsi és az értéorientált közösségi nevelés.

3.2 Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés megvalósítása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör vegye körül.

Célunk

- Szívesen kommunikáló, környezetében jól eligazodó, érzelmekben gazdag, segítőkész gyermekek nevelése, akik képesek a konfliktusok önálló kezelésére, a különbözőség elfogadására.
- Az önérvényesítő, énes magatartástól a kezdeményező, kooperatív viselkedésig eljutó gyermekek nevelése.
- Optimista szemléletű, a természeti és közvetlen környezetét szerető, védő gyermekek nevelése.
- A gyermekeket körülvevő szűkebb és tágabb környezet megismertetése, a szülőföldhöz való kötődés megalapozása.
- **Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.**

Feladatunk:

- Már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások biztosítása.

- A gyermek erkölcsi és akarati tulajdonságainak sokoldalú fejlődése érdekében (az óvodai élet komplex szervezésével) a szokás és normarendszer megalapozásának elősegítése.
- A közösen átélt pozitív érzelmekre és élményekre épülő, szeretetteljes, biztonságot sugárzó légkör megteremtése.
- Az együttjátzás, az együttműködés és együttdolgozás során a különböző szituációkban megjelenő viselkedési szokások folyamatos alakítása, gyakoroltatása.
- A gyermekekben a szociális érzékenység és az én- tudat kialakulásának segítése, valamint önkifejező és önérvényesítő törekvéseik támogatása.
- Lehetőség teremtése a gyermekek természetes társas szükségleteinek kielégítéséhez.
- A különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés megvalósítása modell értékű, elfogadó, támaszt nyújtó óvodapedagógusi magatartással.
- A különböző szociokulturális helyzetű családokból érkező gyermekek fejlődésének, a változásoknak figyelemmel kísérése.
- Az átlagostól – pozitív vagy negatív irányban – eltérő képességű, illetve eltérő személyiségvonásokkal rendelkező, kiemelt figyelmet igénylő gyerekek szocializálásának segítése (ha szükséges együttműködés a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel).
- Az interperszonális kapcsolatok (óvodapedagógus – gyermek, gyermek – dajka, gyermek – gyermek) kialakulásában a pozitív attitűd elősegítése.
- A felnőttekkel, társakkal való kapcsolatfelvétel igényének, a pozitív felnőtt - és társas kapcsolatok alakulásának erősítése.
- A társakért, a csoportért érzett felelősségtudat kialakítása.
- A gyermekek szemléletének alakítása, hogy képessé váljanak a természetben és az emberi környezetben megmutakozó jó és szép, valamint a veszélyek felismerésre is.

Biztosítjuk a szűk és tágabb környezet sokoldalú, élményszintű megtapasztalásának lehetőségét. A bizalomra és elfogadásra épülő, szeretetteljes kapcsolatban fejlődnek a kisgyermek szociális érzelmei (együttérzés, segítőkészség, részvét, bizalom, bánat átélése stb.) és kialakulhatnak erkölcsi érzései (igazságosság, lelkiismeretesség, őszinteség, igazmondás, felelősség érzésének megtapasztalása stb.).

A kortársak, az óvoda dolgozói jelzéseikkel, értékeléseikkel alakítják a gyermek önmagáról kialakított képét. Megtanulja megismerni önmagát, az együttélés, a társas élet szabályait. Alakítjuk a felnőttekkel szembeni viselkedésmódokat (udvariasság, előzékenység, figyelmesség). A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

Formáljuk és bővítjük a társakhoz fűződő kapcsolatok lehetőségeit, módjait (türelem, megértés, tapintat, segítőkészség, igazságosság).

Kialakítjuk, erősítjük a valahová, valakihez tartozás örömét (együttműködés, alá-, fölé-, mellérendeltségi viszony elfogadása, tolerancia).

Segítjük abban, hogy a gyermek, mint egyén megtalálja helyét a közösségben. Ösztönözzük a csoporttal való együttműködést, ugyanakkor, ha erre igénye van, egyedül is tevékenykedhet. A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb színtere a játék, a közösen végzett tevékenységek.

Igényeljük és támogatjuk a családok együttműködési szándékát. Lehetőséget biztosítunk a szülővel való együttlétre, a fokozatos elszakadásra.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködését kérjük.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha a gyermek:

- nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus viselkedés jellemzi, nyitott és érzékeny a pozitív dolgok befogadására,
- képes felmérni a saját helyzetét a társai között, elfogadja mások kezdeményezését (esetenként a saját akaratát is képes alárendelni, késleltetni igényeinek teljesítését),
- ismeri és alkalmazza a csoport szokás- és szabályrendszerét, ezért képes az önálló helyzetmegoldásra, a konfliktusos helyzet megoldására viszonylag önállóan, szükség szerint a felnőtt segítségét kérve,
- igényli a közös tevékenységekben való részvételt,
- érti és alkalmazza az egyszerű metakommunikatív jelzéseket,
- elfogadja és megérti a sajátjától eltérő tulajdonságokkal bíró társak jelenlétét,
- viselkedésében fellelhetőek az önfegyelem és udvariasság jelei,
- észreveszi és segíti rászoruló társait,
- ismeri és alkalmazza a kulturált udvariassági szokásokat a felnőttekkel és társaival.
- **A gyermeknek életkorának és fejlettségének megfelelően vannak ismeretei a szűkebb és tágabb környezetéről amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja.**
- **A gyermek rá tud csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.**

3.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.3.1 Az anyanyelvi kommunikációs nevelés

Az anyanyelvi kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, ezért valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére figyelmet fordítunk.

Önképzéssel és közművelődési lehetőségek felhasználásával fejlesztjük az anyanyelvi kultúránkat.

Felhívjuk a szülők figyelmét a beszélgetéseknek, a beszélgetéssel kísért együttes tevékenységeknek a gyermekek értelmi és érzelmi fejlődését serkentő, a szülő – gyerek kapcsolatot erősítő hatására.

- Az óvodapedagógusok feladata az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel.
- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, **meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve** tervezzük és szervezzük a mindennapi játékba integrált komplex tevékenységeket, melyben arra törekszünk, hogy a gyermekek sok érzékszervre ható és közvetlen tapasztalatszerzés útján jussanak új ismeretekhez továbbá a **gyermeknek változatos tevékenységeket végezzenek, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.**
- Feladatunk a gyermekek spontán és szervezett formában szerzett ismereteinek bővítése, rendszerbe foglalása.
- **Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk.**

- **Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére megfelelő figyelmet fordítunk.**
- **Az értelmi nevelésben további feladataink: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.**

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Kialakul a gyermekek feladattudata, tudásvágya
- Képesek a tartós figyelemkoncentrációra
- Fogalmi gondolkodásuk kialakulóban van
- Teret adnak alkotó képzeletüknek, **fantáziájuknak**
- Mozgásuk összerendezetté, finommotorikájuk fejletté válik
- **Az értelmi képességük életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően fejlődik (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás)**

Célunk

- Bátran és helyesen, a magyar nyelv ritmusának, hangsúlyozásának, szabályainak megfelelően beszélő, érzelmeiket, gondolataikat kifejezni tudó gyermekek nevelése, akik megfelelő hangerővel, helyesen ejtett hangokkal beszélnek.

Feladatunk

- olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyermekek a gondolataikat,
- nevelői tevékenységünk egészében – beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével), a kommunikáció különböző formáinak alkalmazásával – az anyanyelvi kifejezőkészség fejlesztése,
- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés megvalósítása, mely során figyelmet fordítunk a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének felkeltésére, fenntartására, megnyilvánulásai, kérdéseik támogatására, és a válaszok megfogalmazására,
- a természet és a társadalmi környezet jelzéseinek, nonverbális közléseinek észre vétetése, megismertetése,
- kérdések feltevésével a gyermekek gondolkodásának fejlesztése, párbeszédhelyzetek kialakítása,
- az óvodába lépéstől kezdve a gyerekek egyéni beszéd-sajátosságainak és beszédfejlődésének figyelemmel kísérése, szükség esetén szakmai kapcsolat tartása a logopédussal, fejlesztő pedagógussal,
- az idegen nyelvű gyermekek beszédfejlődésének hangsúlyozott segítése.

Gondozás

A gondozási feladatok végzése közben beszélgetünk a gyerekekkel. Bátorítjuk őket szükségleteik, kívánságaik szóbeli kifejezésére.

Megnevezzük a ruhadarabokat, tisztálkodási eszközöket, ételeket stb. A folyamatos beszélgetéssel serkentjük a gondolkodásukat, az illeszkedő nyelvi formák választékát felkínálva segítjük a gyermekek szocializációját.

Érzelmi nevelés

Az együttes tevékenységeken alapuló jó légkörben megnyilvánul a gyermekek kapcsolatteremtési vágya, megnyilatkozási szándéka, érdeklődése, alkalmazkodási képessége. Elsajátíttatjuk a gyerekekkel a párbeszéd különböző, az együttműködést segítő fordulatait, kifejezéseit, az udvariassági formákat (megszólítás, felszólítás, kérdés, figyelmeztetés stb.) és mindezek metakommunikációs jelzéseit.

Megtanítjuk a konfliktushelyzetek egymást tiszteletben tartó megoldását, az ehhez tartozó nyelvi fordulatokkal együtt.

Játék

A társas kapcsolatok kialakításával segítjük a beszédfejlődést, a nyelvi és metakommunikációs megnyilvánulások bemutatásával, fejlesztésével színesítjük a gyermekek beszédét. Segítjük a szerepjátékok kialakulását, fejlődését, mert jó lehetőséget nyújtanak az utánzásra, az alkalmazkodásra, a beszédmódok, nyelvi eszközök használatára (szóbeli kapcsolatok helyzeti sajátosságainak elsajátítására a családban, óvodában, üzletben, vendégségben stb.).

Fejlesztőeszközként alkalmazzuk a bábozást. A báb segítségével megszólaltatjuk, beszéltetjük a hallgatag, visszahúzódó gyermekeket. Fejlesztjük a gyermekek érzelmi kifejezőképességét, gyakoroltatjuk az elbeszélő és párbeszédű beszédformákat, felismertetjük velük, miképpen tudnak bánni a hangjukkal, hangmagasságukkal, hangszínükkel. Hangfejlesztő játékokat kezdeményezünk (állatok, természeti jelenségek, járművek hangjának utánzása). Anyanyelvi játékokat játszunk a gyerekekkel, melyek mozgásra, cselekvésre, érzelmi meghatározottságra építve szolgálnak az összefüggő beszéd és a párbeszéd fejlesztésére.

Munka jellegű tevékenységek

Lényege a jól összehangolt, közös cselekvés, ezért folyamatos nyelvi kapcsolatot tartunk a gyerekekkel. Megtanítjuk őket erre a kapcsolattartásra egymás között is (munka elosztása, egymás utáni tevékenységek megbeszélése). Segítjük a beszédfejlődést a tevékenységek, teendők, tárgyak, szabályok, az eszközhasználat és a munkaszervezés módjának a közlésével, az utasítás megértésének ellenőrzésével. Ezekkel bővítjük a nyelvhasználat területeit. A beszédkapcsolatokon alapuló együttműködés kialakítására törekszünk.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

- **Verselés, mesélés:** az anyanyelvi nevelés legfontosabb területe.
- Az irodalmi szövegek gyarapítják a szókészletet.
- Kifejezések, szólások, nyelvi fordulatok megismertetésével, különféle stiláris eszközök használatával gazdagítjuk a gyermekek kifejezőkészségét.
- **Rajzolás, mintázás, kézi munka**
- Felismertetjük a gyerekekkel, hogy valamely élményt, eseményt, érzést többféle úton kifejezhetünk.
- Érzékeltetjük, hogy a közös élmény ábrázolása mindenkiben más-más élményeket, érzéseket, gondolatokat vált ki.
- Gyakoroltatjuk a téri érzékelést, az arányok, irányok nyelvi kifejezését.

- **Ének, zene, énekes játék, gyermektánc**
- Az élőbeszéd érzelmeit tükröző, jelentést hordozó elemeit gazdagítjuk a hangképzés, a tiszta ejtés, a hangsúly, a hangerő, a hanglejtés, a beszéddallam, a szabályos ritmus, a tempó, tempóváltás gyakoroltatásával.
- Gazdagítjuk a gyermekek szókincsét a zenében használt fogalmak megismertetésével (magas – mély, halk – hangos stb.). Segítjük a helyes beszédrítmus, artikuláció, hangképzés kialakulását a mondókázással, énekléssel, ritmikus mozgáselemekkel.
- **A külső világ tevékeny megismerése**
- A gyermekek környezetének a család, az óvoda személyeinek, tárgyainak megismerésével, megnevezésével segítjük az anyanyelv fejlődését.
- Gyarapítjuk a szókincsüket az élő és élettelen világ megismerésével kapcsolatban.
- Segítjük a gondolkodás fejlődését a kérdésekkel-válaszokkal, az ok-okozati összefüggések megfogalmazására ösztönözzük őket.
- A beszédet és gondolkodást együttesen fejlesztjük a matematikai tevékenységek révén.
- Megtanítjuk a gyermekeket a szóban közölt matematikai feladatok pontos megértésére.
- Végiggondoltatjuk, majd megfogalmazzatjuk velük a megoldáshoz vezető utakat.
- Elmondatjuk velük a hasonlóságról és különbségekről gyűjtött tapasztalataikat.
- Pontos nyelvi kifejezésekre biztatjuk és tanítjuk őket.
- Alkalmazzatjuk velük a konkrét tapasztalatok során szerzett nyelvi ismereteiket (viszonyfogalmak használata, melléknévfokozás, névutók használata stb.)
- **Mozgás**
- Megismertetjük őket a mindennapos mozgásos foglalkozásokon használt kifejezések jelentésével, a felszólító mód használatával.
- Bővítjük a szókincsünket a testrészek, a mozgások, a foglalkozásokon használt tárgyak, eszközök megnevezésével.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha:

- a gyermekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket,
- bátran szólalnak meg, megfogalmazzák gondolataikat, érzéseiket,
- képesek folyamatos elbeszélésre, próbálkoznak a történetek logikai és időbeli sorrendjének követésével,
- képesek a párbeszédre, használják a megfelelő beszédfordulatokat,
- kialakul a beszédfigyelmiük, kíváncsiak a felnőttek és társaik mondanivalójára,
- meghallgatják a kérdéseket és válaszolnak rájuk,
- a beszédhelyzetnek megfelelően, jól érthetően, megfelelő hangsúllyal, hanglejtéssel, hangerővel és sebességgel beszélnek,
- beszédüket a személyiségüknek megfelelő, az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelően természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik,
- tisztán ejtik a hangokat.

3.3.2 Értelmi fejlesztés és nevelés

Célunk

- A gyermek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitásának fejlesztése.
- A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve változatos tevékenységek biztosítása, amelyeken keresztül továbbiakat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Feladatunk

- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása,
- a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben történő gyakoroltatása,
- változatos, sokoldalú tevékenységek felkínálása - építve érdeklődésükre, kíváncsiságukra, mint életkori sajátosságra -, melyeken keresztül a gyermekek tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről,
- a gyermeki aktivitás fenntartása, kíváncsiságuk kielégítése,
- olyan élethelyzetek, lehetőségek teremtése, ahol a gyerekek maguk vizsgálódhatnak, megbeszélhetik a jelenségeket, gondolkodásra, magyarázatok keresésre indulhatnak a világ felfedezése közben,
- bizonyos tevékenységek állandóságának és az ehhez kapcsolódó pozitív attitűd biztosítása,
- a ránk bízott gyermek egyéni sajátosságainak, értelmi funkcióinak, mozgásfejlettségének, egyéb képességeinek megismerése, személyére szóló fejlesztése,
- a motivációs helyzeteket átgondolásakor, a tevékenységek szervezésénél ügyelni kell a gyermekeket ért ingermotiváció megválasztására, megtartására,
- a gyermekek önbizalmának növelése pozitív megerősítés alkalmazásával,
- a sajátos nevelési igényű gyermek számára is a fejlesztő, másságot elfogadó környezet biztosítása,
- szakmai kapcsolat tartása és együttműködés a nevelést segítő szakemberekkel (fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus, stb.).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha életkoruknak megfelelően:

- a gyermekek a kapott feladatokat megértik, önállóan teljesítik,
- kialakul a szándékos figyelmük, megbízható az emlékezetük,
- felismerik az elemi ok-okozati összefüggéseket, rész-egész viszonyát, tevékenységeikben
- gyakorolják,
- a jelenségeket globálisan szemlélik,
- képesek a rugalmas tevékenység váltásra,
- problémamegoldó gondolkodásuk kialakul,
- gondolkodásuk fejlettségi szintje közelít az elvont gondolkodásig,
- képesek a hibák észrevételére, javítására,
- kialakul a szabálytudatuk,
- a tevékenységekben eszközhasználatuk kreatív, önálló,
- kialakul a felelősségtudatuk,
- képesek a munkájuk eredményét előre látni,
- képesek a figyelemmegosztásra,
- kialakul formaállandóságuk, a részletek pontos észlelése,
- alkotásaikban megjelennek az egyéni fantáziára utaló jelek,
- jól tájékozódnak síkban, ügyelnek az arányosságra,
- a közös élményeket megjelenítik rajzaikban, szóban is meg tudják fogalmazni azokat,
- képesek változó tempójú, irányú, ritmusú mozgásra,
- mozgásuk harmonikus, rendezett,
- jól tájékozódnak az őket körülvevő környezetben.

3.3.3 IKT eszközök használata

Célunk:

- A 3-7 éves korosztály informatikai műveltségének megalapozása, kommunikációs kultúrájának fejlesztése.
- Az IKT eszközök alkalmazásának kialakítása a lehetőségekhez mérten.

Feladatunk:

- a gyermeki érdeklődésre kíváncsiságra építve, az IKT eszközök használatával a gyermekek ismereteinek bővítése, játéktevékenységük gazdagítása, értelmi képességeik, kreativitásuk fejlesztése,
- a szabad játék túlsúlyának megtartása mellett, lehetőség biztosítása az egyes tevékenységek új játékként való megélésének elősegítésére,
- a kognitív, szociális képességek fejlesztése, a technikai eszközök használatában való jártasság elérése, az információk befogadásának elősegítése saját élményű tapasztalatszerzéssel.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

célunkat akkor érjük el, ha életkoruknak megfelelően

- a gyermekek készségei a digitális eszközök alkalmazásában kialakulnak, fejlődnek,
- a tehetséges, és lemaradó gyerekek az IKT eszközöket is felhasználva megfelelően fejlődnek,
- a gyerekek képessé válnak az IKT kompetenciák befogadására.

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

4.1 Személyi feltételek

A Pedagógiai Programunkban megfogalmazott célok és feladatok, a jogszabályban előírt személyi feltételek biztosításával megvalósíthatóak.

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcs-szereplőjének az óvodapedagógust tekintjük, jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus (és valamennyi segítő munkatársa) modell, mintát jelent a gyermekek számára; személyisége az elfogadó és szeretetteljes, támogató attitűdön alapszik.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Alapvető elvárásaink az óvodával jogviszonyban álló alkalmazottak felé:

- a munkaköri leírásban foglaltakat maradéktalanul teljesítse,
- az intézmény etikai kódexének megfelelő magatartást tanúsításon,
- személyiségjegyeivel és külső ápoltságával és megjelenésével a gyermekintézmény értékrendjét
- képviselje,
- a Pedagógiai Programunk szellemiségét képviselje,
- rendelkezzen nyitottsággal és toleranciával a különbözőségek elfogadására,
- legyen képessége és hajlandósága az összehangolt, tudatos munkára.

Elvárásaink az óvodapedagógusok felé:

- rendelkezzen a hatályos jogszabály által előírt szakirányú végzettséggel,
- az óvodapedagógiára vonatkozó szakmai ismeretek, a nevelőtestület jogköréhez tartozó intézményi dokumentumok, belső szabályzatok ismerete,
- folyamatos önképzési igény jellemezze,
- legyen képes a különböző szakmai ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására,
- az előírt dokumentációkat (Pedagógiai Programban előírt, Rákospalotai Összevont Óvoda által szabályozott, és a tagóvodai plusz megállapodások szerinti) megfelelő szakmaisággal vezesse,
- nevelői alkalmasságát jellemezze: jó kapcsolatteremtő képesség, empátia, kedves nyílt személyiség, jó szervezőképesség,
- legyen elhivatott a pedagógus pálya felé.

4.2 Tárgyi feltételek. A program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök, felszerelések

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítjuk ki, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését fejlődésüket, valamint, hogy lehetővé tegye a mozgás- és játékigényük kielégítését. A gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül. Egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvodapedagógusoknak, az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremtünk a szülők fogadására.

Célunk: Pedagógiai programunk megvalósításához a tárgyi, környezeti feltételek megfelelőségének elérése.

Feladatunk

- korszerű, az európai normáknak megfelelő minőségű eszközök beszerzése,
- a játék és egyéb fejlesztő eszközök kiválasztásánál a tudatos, életkornak megfelelő képességfejlesztés szempontjainak érvényesítése,
- az inkluzív neveléshez szükséges speciális kötelező eszközök beszerzése,
- az elhasznált eszközök, berendezési tárgyak folyamatos cseréje, baleset és munkavédelmi szempontból évenkénti felülvizsgálata, a szükséges intézkedések megtétele,
- a gyermekek által használt eszközök, berendezési tárgyak könnyen elérhető, biztonságot nem veszélyeztető elhelyezése,
- a gyermekek IKT kompetenciáinak fejlesztéséhez a megfelelő eszközök beszerzése.

A programunk megvalósításához szükséges tárgyi erőforrások biztosításában, beszerzésében a következő **alapelveket érvényesítjük:**

- az eszközök feleljenek meg a minőségügyi szabványnak,
- a gyermekbútorok alkalmazkodjanak a gyermekek testméretéhez,
- a játékeszközök beszerzésénél elsődleges szempont a minőség, a balesetmentes.

Környezeti tényezők biztosítása

A Rákospalotai Összevont Óvoda intézményei rendelkeznek a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 2. sz. mellékletében meghatározott minimális eszköz és felszerelésjegyzékben előírtakkal. Ez alól kivételt képez az integrációs nevelés tárgyi szükségletei, melyek folyamatos beszerzése, fejlesztése a sérülés típusának megfelelően történik. Állandó feladatunk az eszközök karbantartása, az elhasználtak pótlása.

4.3 Az óvodai élet megszervezése

A Rákospalotai Összevont Óvoda Pedagógiai Programja megvalósítható életkor szerint szervezett és osztatlan csoportban egyaránt.

A nevelésünk alapja a közös pedagógiai programunk, amely a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket. A fejlesztés feladatai megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A tagóvodák óvodapedagógusai hagyományaikra, eddigi bevált gyakorlatukra építve választják ki a számukra megfelelő szervezeti és időkeretet a fenti szempontok figyelembevételével.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus és a gondozásban is résztvevő - nevelőmunkát segítő - munkatársak, ebben a folyamatban is nevelik, építik kapcsolataikat a gyermekekkel, egyúttal segítik önállóságuk fejlődését.

4.3.1 Heti rend

A heti rend elsősorban az óvodapedagógust segíti abban, hogy nevelőmunkáját a folyamatosság, a rendszeresség, a tudatosság és a fokozatosság elve szerint végezhesse.

- a ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján, komplex módon jelenítjük meg a tevékenységi formákat,
- naponta lehetőséget teremtünk az éneklésre, vizuális tevékenységre, verselésre, mesélésre a választhatóság elve szerint,
- a gyermekeknek naponta biztosítjuk a szervezett játékos mozgást az életkori és egyéni sajátosságokhoz igazítva (lehetőleg a szabadban), kihasználjuk a fenntartó által felkínált rendszeres, térítésmentes sportolási lehetőségeket (úszás, labdás torna, testtartást javító torna),
- heti egy-két alkalommal minden csoportban szervezett mozgást tervezünk (tornateremben, vagy udvaron),
- a gyermekeknek lehetőséget adunk arra, hogy a megkezdett témát, tevékenységet kedvük szerint folytathassák a nap, a hét folyamán.

4.3.2 Napirend

A napirend biztosítja a gyermek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségletének megfelelő váltakozását. A közel azonos időpontban, rendszeresen visszatérő, ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A napirendet a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez igazítjuk, valamint figyelembe vesszük a helyi szokásokat, igényeket.

- a napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását szem előtt tartjuk,
- a napirend rugalmassága lehetővé teszi az előre nem tervezett események beillesztését is,
- a napirendben kitüntetett helyet foglal el a gyermek legfőbb tevékenysége, alapvető szükséglete: a játék, melynek elsődlegességét az összefüggő játékidővel biztosítjuk,
- a napirendet áthatja a gyermek folyamatos, testi-lelki szükségletei szerinti gondozása,
- a napirendben alkalmazkodunk az évszakokhoz, hogy a természeti hatások is szolgálják a gyermek fejlődését,
- a pihenés előtti mesét, a szervezett játékos mozgást a napirendben tervezzük.

4.4. Az óvoda kapcsolatrendszere

Nevelőmunkánkban a gyermekek személyiségfejlődését folyamatnak tekintjük, melyben az óvodába lépést megelőző és az azt követő időszak egyaránt fontos szerepet tölt be.

Az óvodát szociális és nevelési funkciója összekapcsolja a családdal, és azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Célunk:

A partnerekkel való folyamatos, korrekt együttműködés.

Feladatunk:

A partnerkapcsolatok tervszerű működtetése.

Sikerkritérium:

Célunkat akkor érjük el, ha:

- partnereinkkel az együttműködés a tervezettnél megfelelően működik,
- az együttműködés alapelvei érvényesülnek,
- a partneri elégedettségi mutatók pozitívak.

4.4.1 Az óvoda és a család kapcsolata

Minden óvodás gyermek fejlesztésének alapja a gyermek személyiségállapotának megismerése. A személyiség fejlődésének támogatásához törekszünk a szülők, nevelésben közreműködők nevelési szokásait, elvárásait megismerni, és az együttműködés érdekében egyeztetni nevelési céljainkat, feladatainkat.

Célunk:

A családi nevelés erősítése, a család és az óvoda együttműködésének elősegítése a gyermekek összehangolt nevelése érdekében. Korrekt, kölcsönös bizalom, kölcsönös segítségnyújtás kialakítása és fenntartása, az óvoda pozitív szerepének kialakítása, a szülők megnyerése a közös nevelés érdekében. Az óvodakezdéstől az óvoda befejezéséig különböző szintű kapcsolattartási, tájékoztató formák működtetése, melyeken keresztül a **szülők betekintést nyerhetnek, tapasztalatot szerezhetnek és meggyőződhetnek** az óvoda környezeti jellemzőiről, pedagógiai tevékenységéről, a gyermekcsoportok életéről és gyermekeik fejlődéséről.

Az együttműködés alapelvei

- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvoda kiegészítő, segítő szerepet tölt be,
- az együttműködést jó partnerkapcsolatban valósítjuk meg,
- figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait,
- az együttműködés, a segítségnyújtás módját a családokhoz illesztjük,
- az együttnevelésben a kezdeményező, elfogadó szerepet vállaljuk fel,
- a szülők kéréseit, javaslatait igényeljük, megfontoljuk,
- biztosítjuk a családi és az óvodai élet közötti folyamatosságot, az átmenetet,
- a kapcsolatfelvétel és -tartás legmegfelelőbb módját családonként keressük meg,
- megértő, bizalmat ébresztő magatartással kezdeményezünk kapcsolatot minden családdal,
- a családdal kapcsolatos információkat diszkréten kezeljük.

Feladatunk:

- az óvoda nyitottságát biztosítjuk,
- a szülőket tájékoztatjuk arról, hogy a különböző szintű és tartalmú információhoz hogyan juthatnak hozzá (faliújságok, dokumentumok, honlapok),
- a szülőket megismertetjük azokkal a formákkal és lehetőségekkel
 - amelyekben saját gyerekükről,
 - a gyerekük csoportjáról,
 - az óvoda életéről, tartalmi munkájáról kaphatnak tájékoztatást.

Arra törekszünk, hogy az óvodába lépéstől az óvoda befejezéséig a kapcsolattartást jellemezze

- az együttműködési készség,
 - a kölcsönösség,
 - a tisztelet,
 - az odafigyelés, nyitottság,
 - a korrekt partneri viszony.
- A kapcsolattartási formákat, lehetőségeket megismertetjük a szülőkkel.

A fejlesztés lehetőségei:

- szülők bizalmának elnyerése magas szintű szakmaisággal, emberséggel,
- a szülők megfelelő motiválása az együttműködési formák működtetésére,
- a különböző kapcsolattartási formák eredményességi, részvételi mutatói alapján megerősítés vagy változtatás,
- a gyermekek fejlődésével kapcsolatos tájékoztatás rendszeres, objektív, szakmailag megalapozott, dokumentumokkal alátámasztott alkalmazása,
- a szülők véleményeinek, igényeinek évenkénti megismerésével, felmérésével a kapcsolattartás ésszerű és működőképes változtatása, fejlesztése,
- az óvoda részéről megnyilvánuló nyitottsággal a szülők jogos kérésének figyelembe vétele.

Az együttműködés formái

A szülők folyamatos, reális, rendszeres tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről, óvodai életéről.

- A gyermekek óvodába kerülése előtt családlátogatást kezdeményezünk, valamint ismerkedési lehetőséget szervezünk az óvodában. Mindkét együttműködési formát a tájékozódás és az ismerkedés fontos eszközének tekintjük.
- A szülőtől való elválás megkönnyítése érdekében a „szülő beszoktatást” szorgalmazzuk,
- Napenkénti párbeszéd - rövid ideig tart, de alkalmat adunk a szülőknek betekinteni a gyermekcsoport életébe, naprakész információkkal szolgálunk.
- Szülő jelenléte a csoportban: főként az átmeneti, „befogadási” időszakban alkalmazzuk, de esetenként célzottan, megbeszélte időpontban megfigyelheti gyermekét a közösségben akár szülői, akár óvodapedagógusi kezdeményezésre.
- Minden évben lehetőséget adunk a szülők számára, hogy, nyílt napon betekintést nyerjenek gyermekük óvodai életébe.
- Fogadóórán a „négy szemközt” beszélgetés, a közös megoldáskeresés lehetőségét teremtjük meg, korrekt tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről.
- Szülői értekezleten alkalmat adunk arra, hogy a szülők megismerkedhessenek az óvoda célkitűzéseivel, s az általánosan érdeklődésre számot tartó témákban eszmecsere alakuljon ki.

- Egyes programok, ünnepek, az ezzel összefüggő „munka és játszó délutánok” szervezésével szintén az óvoda és a szülők együttműködését erősítjük.
- A szülői közösség a választott tagjai által képviseli a szülők jogait, érdekeit, véleményét a törvényben meghatározott módon és esetekben. Elnökük a szülői képviseletet biztosítja a Rákospalotai Összevont Óvoda szintjén.

Az óvoda és a család együttműködése eredményes, ha

- a szülők és az óvoda értékrendje közel azonos, és együttműködő partnerként támogatják a gyermek fejlődését,
- aktívan részt vesznek az óvoda közösségformáló rendezvényein,
- részt vesznek az óvodapedagógus által kezdeményezett fórumokon (pl. szülői értekezletek, csoportra vonatkozó tervek ismertetése, stb.),
- a szülők és a pedagógusok kapcsolatára jellemző a konstruktív együttműködés.

4.4.2 Kapcsolat a társintézményekkel

Óvodánk kapcsolatai más óvodákkal

Kölcsönös tapasztalatcserékre, látogatásokra törekszünk más óvodákkal, hogy megismerjük nevelési programjukat, és a különböző nevelési módszerek megvalósításának módjait, **jó gyakorlatait. Konkrét megvalósítási gyakorlatát az éves munkaterv tartalmazza.**

Az óvoda a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn, ennek részletes formáját a mindenkori nevelési év munkaterve tartalmazza.

Internetes kommunikáció lehetséges formái:

- ✓ Virtuális szakmai oktatási térben szakmai kapcsolat kialakítása
- ✓ Szakmai tudásmegosztás internet adta különböző formáinak kihasználásával (pl e-mail, skype, facebook)
- ✓ Amennyiben pályázati forrás áll rendelkezésre és a fenntartóra többletkötelezettséget nem ró, szakmai tanulmányút szervezése **külföldi magyar óvodákba és külföldi óvodák fogadása.**

4.4.2.1 Kapcsolat a bölcsődéssel

Az együttműködés alapelvei:

- elősegítjük a bölcsődéből érkező gyermekek számára is az érzelmi biztonságuk megteremtését,
- fokozatos ismerkedéssel igyekszünk az átmenetet zökkenőmentessé tenni,
- kölcsönös nyitottságra törekszünk.

Az együttműködés formái:

- kezdeményezzük a két intézmény egymással szembeni elvárásainak megismerését, közelítését,
- meglátogatjuk a körzethez tartozó bölcsődében a gyerekeket, gondozónőket,
- lehetőséget teremtünk a környező bölcsődék számára, hogy a gondozónők betekintést nyerjenek az óvodai életbe, s hogy személyesen is megismerkedhessenek a leendő kiscsoportos óvodapedagógusokkal,

- lehetővé tesszük a bölcsődés gyermekek számára is, hogy társaikkal/szüleikkel belátogathassanak az óvodába, találkozhatnak leendő óvodapedagógusaikkal, ismerkedhessenek az óvodai környezettel.

4.4.2.2 Kapcsolat az iskolával

Az együttműködés alapelvei:

- zavartalan átmenetre törekszünk,
- a kölcsönös nyitottságot szorgalmazzuk,
- az együttműködésben hangsúlyt fektetünk a kölcsönös bizalomra.

Az együttműködés formái:

- tájékozódunk a közeli iskolák pedagógiai programjáról, nevelési alapelveiről, követelményeiről (első osztály),
- lehetőséget teremtünk a betekintésre az iskolák számára az óvodai életbe, Pedagógiai Programunkba,
- lehetőséget teremtünk a leendő tanítók számára nagycsoportos óvodásaink megismerésére, s hogy a gyerekek még óvodai környezetükben ismerkedhessenek a tanítókkal,
- lehetővé tesszük az iskolák számára a bemutatkozást a szülőknek készített szóróanyag közzétételével,
- megszervezzük az iskolába lépés évében óvodásaink számára az iskolai tanóra látogatást,
- igényeljük az iskoláktól a visszajelzést volt óvodásaink beilleszkedéséről, tanulmányi eredményeiről.

4.4.2.3 Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Az együttműködés alapelvei:

- a közművelődési intézmények (könyvtár, művelődési ház, bábszínház) sajátos lehetőségeit tudatosan használjuk fel a nevelőmunkánkban,
- a kínálatból úgy válogatunk, hogy választásunk a nevelési feladatok sokoldalú megoldását segítse elő.

Az együttműködés tartalma:

- lehetőséget teremtünk arra, hogy a közeli művelődési házak gyermek és családi programjairól tájékozódhassanak intézményünkben a szülők, néhány óvodás programra látogatást szervezünk,
- színházi élményhez az óvoda épületében szervezett, és színházlátogatások alkalmával juttatjuk a gyermekeket.

4.4.2.4 Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel, a XV. kerületi Önkormányzat Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztállyal

A kapcsolat intenzitását, rendszerességét elsősorban a törvényi szabályozások, ill. a fenntartói rendelkezések határozzák meg.

A kapcsolattartás elvei:

- az óvodában a gyermekek orvoshoz, védőnőhöz fűződő viszonyát pozitív attitűd erősítésével segítjük (rendszeres találkozás, barátságos légkör, az egészségügyi problémák tapintatos kezelése,
- az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében a védőnői hálózattal és a szociális osztály munkatársaival szoros együttműködés kialakítása a hátrányos helyzetű, valamint

halmozottan hátrányos helyzetű családok gyermekeinek korai (3 éves kortól) óvodáztatásáért.

A kapcsolattartás formái:

- hátrányos helyzetű családok életminőségének folyamatos figyelemmel kísérése kölcsönös tájékoztatással (védőnő, gyermekvédelmi felelős),
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatáról a gyermekorvos, ill. a védőnő gondoskodik, melynek helyéről, idejéről a védőnő informálja a szülőket a tagóvodák központi faliújságán, ill. a számukra szabályozott módon (hatályos EÜM rendelet alapján),
- a különböző egészségügyi intézményekbe (gyermekorvosi rendelő, gyermekfogászat) csak ismerkedési céllal látogatnak el a gyerekek.

4.4.2.5 Kapcsolat a közoktatás-irányítással és a szakmai szolgáltató szervezetekkel

Az együttműködés intézményei:

- Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzat, Polgármesteri Hivatal,
- SNI-s gyermekek egyéni fejlesztéséhez szükséges speciális intézmények,
- Fióka Gyermejjóléti Szolgálat,
- Pedagógiai Szakmai és Szolgáltatási Központ,
- Óvoda orvos,
- Védőnő,
- Beszédvizsgáló és Rehabilitációs Központ,
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Intézet.

Az együttműködés alapelvei:

- A gyermek mindenekfelett álló érdekét képviseljük.
- Intézményeink zavartalan működése érdekében korrekt, a szükséges kompromisszumok megkötésére kész, az alapvető célkitűzéseinket segítő együttműködésre törekszünk,
- hangsúlyt fektetünk a kölcsönös bizalomra alapuló rendszeres kapcsolattartásra,
- igényeljük a naprakész információk áramlását, törekszünk azok megszerzésére,
- igényeljük a kerületi szakmai szolgáltatásokat (utazó gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, stb.).

Az együttműködés akkor eredményes, ha az óvodapedagógusok, a tagintézmény vezetőik, az intézményvezető, a fenntartó, az egészségügyi dolgozók, a szakmai és szakszolgálatok az óvodai nevelés eredményessége, a gyermekek sikeres életútjának megalapozása és támogatása érdekében együtt munkálkodnak.

5. Az óvodai élet tevékenységformái

5.1 A játék

A játék az óvodás gyermek legjellemzőbb életmegnyilvánulása, az iskola előtti kor legfontosabb, leginkább fejlesztő alaptevékenysége.

A játékban fejeződik ki legkorábban és legteljesebben a gyermeki személyiség. A kisgyermek belső tartalmaik kifejezésére használják a hozzájuk legközelebb álló nyelvet, a játékot.

A játék – szabad képzetársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és

saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását - mindezt a feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és az igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Célunk

Széles körű játéklehetőségek biztosítása, melyek módot adnak arra, hogy a gyermekek boldog, egészséges lelkű, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, eleven eszű, elevenen mozgó, önállóan kezdeményezők legyenek.

Olyan érzelmi-akarati tulajdonságok kialakítása a gyerekekben, melyek lehetővé teszik a közösségbe való beilleszkedésüket, együttműködésüket.

Feladatunk

- nyugodt, érzelmi biztonságot adó csoportléggör megteremtése,
- cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása,
- megfelelő hely, idő, eszközök és élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz, a mozgásos játékokhoz, a gyakorló játékokhoz, a szerepjátékokhoz, az építő, konstruáló játékokhoz, barkácsoláshoz, a szabályjátékokhoz, a dramatikus játékokhoz és a bábozáshoz,
- a gyerekek képességeinek a lehető legalaposabb megismerése, elősegítése annak, hogy fejlődésük következő, magasabb szintjét fokozatosan elérhessék,
- a gyermekcsoport társas kapcsolatainak megfigyelése, segítése,
- a különböző játékfajták megjelenésének, differenciálódásának figyelemmel kísérése a gyerekek játékában,
- modell értékű felnőtt viselkedési minta adása a játék közbeni magatartási, viselkedési, kommunikációs formákról,
- a játék során kitárulkozó gyermeki személyiség tiszteletben tartása.

A napirendben biztosítjuk a viszonylag összefüggő játékidőt. Meleg, megértő, elfogadó légkört alakítunk ki. A személyiségfejlődésben jelentkező szükségletek játékban történő „átfordításához” segítséget adunk. Kisebb körülhatárolt játéktereket alakítunk ki, ahol 4-6 gyermek együttjátszhat, illetve lehetővé tesszük, hogy a gyermek maga is alakíthasson a rendelkezésre álló tárgyakból, eszközökből újabb tereket. Megteremtjük a szabad mozgás, szabad társválasztás feltételeit. A csoport összetételét és fejlettségét figyelembe véve biztosítjuk a kellő mennyiségű játékeszközt. Tudatosan és folyamatosan szervezzük az óvodán belüli és kívüli élmény- és tapasztalatszerzési lehetőségeket. Megteremtjük az élmények sokféle feldolgozásának, az újrajátszásnak lehetőségeit. Formáljuk és erősítjük a csoporton belüli társas kapcsolatokat. Körülményeinkből adódóan alakítjuk a más csoportok gyermekeivel, felnőttekkel való kapcsolataikat. Lehetővé tesszük a különböző játékfajták sokszínű jelenlétét a csoport játékában (gyakorló-, szerep-, építő-, konstruáló játék, dramatizálás, bábozás stb.)

Tiszteletben tartjuk:

- a játék önkéntességét, szabadságát,
- a gyermekek önállóságát, kezdeményezését, aktivitását, kreativitását,
- önálló téma- és szerepvállalását,
- az egyén és a csoport közös döntéseit, konfliktusmegoldásait.

Figyelemmel kísérjük:

- a játékhelyzetek kialakulását, változását, kombinációit,
- a szabályok betartását, amelyeken az egyén és a közösség együttélése alapul,
- figyelemmel kísérjük, feltárjuk és követjük a gyermeki érdeklődést,
- az egyének és játszócsoportok játékát támogatjuk,
- támogatjuk a gyermekek egymástól „tanulását” a játékban.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ***Célunkat akkor érjük el, ha a gyermek***
- örömmel, önfeledten játszik,
- szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot választ,
- részt vesz közös játékban,
- önálló, kezdeményező megnyilvánulásai vannak,
- elfogadó, pozitív érzelmek kísérik a társakkal való játékban,
- aktívan részt vesz az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban is,
- betartja és követi a megismert szabályokat,
- képes kreatív együttműködésre, gondolkodásra,
- megvalósítja egyéni ötleteit és azokat meri vállalni is,
- helyesen választ az adott tevékenységhez anyagot, eszközt,
- saját élményeit képes újrajátszani,
- konfliktusait többnyire képes meg-, illetve feloldani,
- kialakulnak olyan érzelmi-akaratú tulajdonságaik, amelyek alkalmassá teszik a közösségben való sikeres eligazodásra (pl. türelem, együttérzés, segítőkészség, kitartás, küzdeni tudás stb.).

5.2 Munka jellegű tevékenységek

A gyermekek munka jellegű tevékenysége a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutat. A személyiségfejlesztés fontos eszköze. A gyermek utánzási vágyából fakad, hogy a környezetében látott felnőttek munkáját utánozza. Megfigyeli a rendszeresen visszatérő munkálatokat, és ráébred arra, hogy az emberi élet velejárója egy-egy adott cselekvéssor.

A játék és a munka jellegű feladatok integrálódása az egyén és a közösség együttműködését alakítja és erősíti. A játék és a munka jellegű tevékenység önként és szívesen végzett aktív, cselekvő tapasztalás. A közösségi kapcsolatok alakításának fontos eszköze, a saját és a mások elismerésére nevelés egyik formája. Tudatos pedagógiai szervezést és a gyermekkel való együttműködést igényel a pedagógustól. A gyermeki munka jellegű tevékenysége a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Célunk :

A gyermekekben olyan tulajdonságok kialakítása, hogy szívesen és örömmel tevékenykedjenek és az elvégzett munkát meg is tudják becsülni.

Feladatunk

- a munkafolyamatokat tudatos szervezése a gyermekekkel együttműködve,

- a gyermekek eljuttatása a munkavégzéssel kapcsolatos jártasságok, készségek szintjére,
- a személyiségfejlődésükhöz szükséges, attitűdök, képességek (pl. kitartás, önállóság, felelősségvállalás, céltudatosság) következetes alakítása és fejlesztése,
- a gyermek egyéni képességeinek konkrét és reális értékelése,
- a gyermek ösztönzése arra, hogy kezdeményezzen és többféleképpen próbálgasson egy-egy munkafolyamatot,
- az önálló próbálkozás mellett a munkafogások megmutatása,
- a tevékenységek során a kisebb gyermekek önállóságra törekvésének figyelemmel kísérése annak érdekében, hogy a nagyobb gyermekek segítőkészsége azt ne nyomja el,
- a szülők támogatása abban, hogy a gyermekotthon is gyakorolhassa az önkiszolgálást, és a családért végzett tevékenységeket,
- példamutatás a munkához való viszonyunkban és munkatársainkkal való együttműködésünkben.

Önkiszolgálás

Szorosan összekapcsolódik az egészséges életmódra nevelés gondozási teendőivel (lásd egészséges életmód). Megismertetjük a gyermekeket egy-egy használati tárgy alkalmazásával, az önkiszolgálás különböző műveleteivel, azok sorrendjével.

Gyakorlás útján megszilárdítjuk az önkiszolgálás készségeit, kialakítjuk az önálló munkavégzés szokásait, ehhez egyéni fejlettség szerint segítséget nyújtunk.

Közösségért végzett tevékenységek:

- a) naposi munka,
- b) a mindennapi élettel kapcsolatos állandó, és alkalmoszerű munkák (pl. segítség az óvodapedagógus és más felnőtteknek, alkalmi megbízatások)
- c) környezet, növény és kisállat gondozás.

a) Naposság

A naposi feladatokkal fokozatosan ismertetjük meg a gyermekeket. A jelkép (kötény, napostábla vagy kítűző) nem csak a megbízást és a feladatvállalást jelzi, hanem vonzóvá teszi a tevékenységet, amire a gyermek büszke és örömmel, sikeresen teljesíti azt. Ügyeljünk arra, hogy a naposi munka elvégzése minél kevesebb időt vegyen el a gyermek játékidéből.

A naposság időtartamában és feladataiban illeszkedik a folyamatos napirend kereteihez és formáihoz. A fokozatos feladatbővülés mindig a gyerekek fejlettségi szintjéhez kell, hogy alkalmazkodjon. A naposok munkáját az óvodapedagógus és a dajka segíti. Olyan légkört kell teremteni, amelyben a feladatokat a gyermekek örömmel végzik, társaikkal együttműködhetnek.

b) A mindennapi élettel kapcsolatos állandó és alkalmoszerű munkák

Udvar és teremrendezés; játékelrakás; játékjavítás, tisztítás, készítés; egyéni megbízatások, üzenetek átadása; kerti munka; ünnepi készülődés (ajándékkészítés, szobadíszítés, csinosítás); házimunka jellegű tevékenységek.

c) környezet, növény, kisállat gondozás

A környezet, növény és kisállat gondozás során a gyermekek megismerkednek az egyes munkafolyamatokkal. Megtapasztalják, hogy hatással vannak környezetükre, a gondoskodás, felelősség érzését pl. etetés, környezet tisztítása, ültetés, locsolás, gereblyezés, etetés, stb.

Alapvető szabályunk, hogy a növények és kisállatok beszerzése előtt körültekintően szabad csak eljárni. Ügyelni kell arra, hogy mérgezést, betegséget okozó növény ne kerüljön a

gyermek közelébe. Csak állatorvos által egészségesnek nyilvánított, rendszeresen vizsgált kisállat gondozására lehet vállalkozni, betartva a kisállat tartás szabályait.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- a gyerekek a munka során képesek együttműködni,
- örülnek, ha feladataikat teljesíthetik,
- önállóan, igényesen végzik a napos munkát,
- észreveszik környezetükben a „beavatkozás” szükségességét,
- koruknak megfelelő felelősséggel gondozzák a növényeket és kisállatokat,
- szívesen vállalkoznak egyéni megbízások teljesítésére,
- segítenek a kisebbeknek, a környezetükben rászorultaknak,
- szeretnek meglepetést készíteni a társuknak és a szüleiknek (pl. születésnap ajándék).

5.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás folyamatos, játékba integrált, önkéntes és cselekvéses tapasztalatszerzés. A teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, komplex módon történik. A tanulás a nevelési folyamat szerves része, A tanulási folyamatnak szociális, mozgáson alapuló és értelmi képességeket mozgató összetevői vannak. Többnyire mindig, mindegyik összetevő jelen van. Az, hogy mikor, melyik dominál, mikor, melyik kap nagyobb hangsúlyt, az mindig az adott tanulási helyzettől, valamint a gyerek általános és pillanatnyi állapotától függ, konkrétan az egyenetlenül alakuló érési folyamat irányától és tempójától.

Lehetséges formái:

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- játékos, cselekvéses tanulás,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- gyermeki kérdésekre és válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati problémamegoldás.

Célunk

- A gyerekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, differenciált személyiségfejlődésük segítése, hogy képessé váljanak az iskolai tanulásra.
- Az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, az ismeretek adekvát alkalmazására, felhasználására felkészítés.
- A gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre alapozva a tudás, tanulási utáni vágy felkeltése.
- A holisztikus szemléletmód kialakítása.

Feladatunk

- gyermekek örömteli tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése,
- a tanulást támogató környezet megteremtése során a gyermekek előzetes tapasztalatainak, ismereteinek a figyelembe vétele,
- változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása,
- tanulást támogató környezet megteremtése,

- személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermekek személyiségének kibontakoztatása,
- a különböző képességek, készségek és a meglévő tudás egyenrangúságának biztosítása,
- az ismeret, attitűd, képesség hármasságának (kompetencia) érvényesítése,
- a gyermekek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése,
- érzelmi-akarati tulajdonságaiknak edzése (folyamatosság és fokozatosság) feladattudatuk és feladattartásuk erősítése érdekében,
- a több érzékszervvel, változatos módon történő megtapasztalás lehetőségének biztosítása,
- a gyermekek egyéni képességeinek nyomon követése, az ehhez igazodó differenciált fejlesztés megvalósítása,
- a gyermekek tanulás iránti vágyának felébresztése, kíváncsiságuk, érdeklődésük fenntartása (életkoruknak megfelelő ideig),
- a természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalataik rendszerezésének tudatos szervezése,
- a kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése,
- rész-képesség lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek és a tagóvoda vezetőjének,
- korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása.

Munkánk során a kötetlen- és kötött foglalkoztatási formákat egyaránt alkalmazzuk. A kötött foglalkoztatásnál a gyermekek motiváltságának fenntartása ugyan olyan fontos, nélkülözhetetlen tényező, mint a kötetlen formánál.

A kétféle foglalkoztatási formán belül mód nyílik a különböző munkaformákban történő tevékenykedésre: egyéni, páros, mikro csoportos, frontális.

Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységeket is tervezünk, melyek során sokoldalú cselekedtetéssel, a gyermekek érzékszerveinek bevonásával bővítjük ismereteiket, felfedeztetjük az összefüggéseket, fejlesztjük a kognitív képességeiket.

A tanulás szervezésének elvei

- az objektív feltételek megteremtése, a tevékenységek felkínálása mellett, a döntés szabadságának biztosítása,
- a cselekvéses ismeret és tapasztalatszerzéshez, információ feldolgozáshoz megfelelő idő biztosítása.

Az óvodapedagógus vegye figyelembe:

- az előzetesen megszerzett tapasztalat, ismeret (tudásanyag) bőségét és mélységét
- a gyermekcsoport összetételét, értelmi, érzelmi érettségét,
- az egyénileg haladó gyermekek tempóját (a gyermekhez igazodó tanulásszervezés, egyéni módszerek alkalmazása),
- a megfelelő eszközök alkalmazását,
- a közösen szerzett élményekből a gyermek által hasznosított tapasztalatokat a saját képességéhez mérten.

Az óvodapedagógus által kezdeményezett kötött tevékenységi formák időtartama középső csoportban maximum 20-25 perc, nagycsoportban 30 – 35 perc. Kiscsoportban a szervezett mozgás időtartama 20-25 perc.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- értelmi képességeik koruknak megfelelő szinten vannak (észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezet),
- a tanuláshoz szükséges kompetenciáik koruknak megfelelően fejlettek,
- kialakulnak az iskolába lépéshez szükséges készségek, képességek, kulcskompetenciák,
- megjelenik feladattudatuk, kitartásuk, önállóságuk,
- természetes módon, szorongás nélkül, érdeklődéssel tevékenykednek,
- problémamegoldó képességük, kreatív gondolkodásuk, helyzetfelismerésük jó szintű,
- nyitottak az őket körülvevő világra, kíváncsiságuk belső motivációvá alakul,
- a tanulás eredményeként tudásuk, ismeretük gazdag, sokrétű,
- a részképesség és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek,
- a tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.

5.3.1 Művészeti nevelés

5.3.1.1 Verselés, mesélés

Szorosan összefonódik az anyanyelvi neveléssel, a zenével, a mozgásos játékokkal. Fontosnak tartjuk, hogy nyelvileg tiszta és értékes népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket halljanak a gyerekek. A mindennapi mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

- Az óvodapedagógusok az óvodás gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséiből is választanak.
- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, alapján a felhasznált irodalmi anyagokat az óvodapedagógusok módszertani tudatossággal válogatják, óvodai programunk megvalósításához kapcsolódó kötelező/ ajánlott szakirodalom jegyzék alapján, mert csak a művészi értékű irodalmi alkotás biztosítja a gyermek számára az esztétikai élményt.
- A napirendben is kiemelt helye van a mindennapos mondókázásnak, verselésnek és a mesélésnek. Óvodapedagógusaink feladata, hogy megfelelő hangulatot és nyugodt körülményeket teremtsenek a mindennapi meséléshez.
- A mese megfelel a kisgyermek szemléletmódjának, világképének. A mese - képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel is feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Célunk

- A magyar nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel az ízlésformálás megalapozása.
- A gyermekek anyanyelvi kultúrájának, ízlésének fejlesztése, a népi a klasszikus és a kortárs irodalmi művek közvetítésével, a kultúra átörökítése, az irodalmi művek értékközvetítő hatásainak érvényesítése.
- A verselés, mesélés tanítson emberi kapcsolatokra, adjon alkalmat „belső képek” kialakításával az érzelmek feldolgozására, a feszültségek feloldására.
- A gyermekek pozitív személyiségjegyei alakuljanak, erősödjenek a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. Szívesen hallgassanak mesét, verset, mondókát.

Feladatunk

- változatos irodalmi élmények közvetítése,
- elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból történő választás, valamint kortárs irodalmi művekből és a nemzeti és etnikai kisebbségek verseiből, meséiből, valamint a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből történő merítés,
- a gyerekek beszédkedvének felkeltése és beszédkulturájuk alakítása,
- nyugodt, kényelmes körülmények teremtése az irodalmi művek befogadására,
- a mese-, versmondás, bábozás és dramatizálás szokásainak, szertartásainak kialakítása,
- bábozás a gyerekeknek, közös bábszínházi élmények megszervezése,
- az óvodapedagógusi előadásmód tükrözze anyanyelvünk hangzásvilágát, ritmusát, dallamát,
- metakommunikációs eszközökkel érzékletes, de ugyanakkor természetes alkalmazása,
- a gyerekek számára az önkifejezés lehetőségeinek felkínálása, ösztönzése a saját vers- és mese alkotásra, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálására,
- a szülők figyelmének felhívása a beszélgetések, a beszélgetéssel kísért együttes tevékenységeknek a gyerekek értelmi és érzelmi fejlődését serkentő, a szülő-gyerek kapcsolat erősítő hatására,
- az élő előadásban elhangzó mese-vers jelentőségének hangsúlyozása a szülőknek az audiovizuális eszközök által közvetítettekkel szemben,
- a szülőknek segítségnyújtás az igényes gyermekirodalom kiválasztásához.

A mesekiválasztás szempontjai:

- nyelvileg tiszta legyen a szöveg,
- pozitív emberi kapcsolatokat tanítson,
- mélyítse az önismeretet,
- segítse a világ megismerését,
- tanítson az indulatok feldolgozására,
- ne hiányozzon a humor,
- alkalmazkodjon a gyermek életkori sajátosságaihoz,
- oldja a szorongást,
- a pihenés, alvás előtti mesélésre szánt művek segítsék a megnyugvást, ellazulást.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- a gyerekek játék közben is odaillo mondókákat, verseket, rigmusokat mondogatnak,
- szívesen hallgatnak mesét, kérik a mesék ismétlését,
- önálló verselésre, mesemondásra vállalkoznak,
- segítenek a mesemondás, verselés helyének, feltételeinek kialakításában,
- tevékenyen, aktívan vesznek részt a beszélgetésekben, felfogják, megértik a hallott irodalmi mű témáját, humorát, költői képeit, a hangzás, a hangulat, érzelem és alkalom egységében,
- megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik, figyelmük fenntartásának és ellenőrzésének egyezményes jelzései,
- össze tudják kötni a folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait,
- vannak kedvenc mesehőseik, a velük történetek megjelennek a játékaikban (bábozásban, dramatizálásban, szerepjátékban),
- beszélgetnek az elhangzottakról, megjegyzik az érdekes mese és szófordulatokat, furcsa, vagy széphanzósú neveket, s ez beépül aktív szókincsükbe,
- kialakul a képességük a belső képteremtésre,

- vigyáznak a könyvre.
- Szívesen hallgatják a népmeséket, népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág meséit.

5.3.1.2 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés az óvodai élet mindennapjait áthatja, színesebbé teszi életünket, formálja mindannyiunk (gyermek, felnőttek) személyiségét.

Fontosnak tartjuk a zenei műveltség megalapozását, az ízlés formálását, a magyar népi játékok, megismertetését, és megszerettetését.

Az óvodában, amikor a tánchoz kapcsolódó mozgáskultúráról beszélünk, a magyar nép mozdulatszokásaira gondolunk. Az életkort tiszteletben tartva a gyerekek fejlettségéhez, mozgáskoordinációjához, és értelmi képességeihez alkalmazkodunk. A járás, játékos mozdulatok, egyszerű ismétlődő mozdulatformák készítik elő az óvodában a 8-10 évesek táncát. Az óvodában használt játékok, részben a népi játékokban megőrzött hagyományos mozdulatok, részben az óvodapedagógus és a gyermek közös leleményei. A körjáték, azon belül a páros forgás, guggolás, taps kifordulás az, amit óvodáskorban „gyermektáncnak” nevezünk.

Célunk:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása.
- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, mozgáskultúráját.
- A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket.
- A szülőföld értékeinek átörökítése énekes népszokások, népi mondókák, dalos játékok valamint a népzene megismertetése, megszerettetése által.
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakítása, a gyerek érzelmi, esztétikai világának gazdagítása.

Feladatunk

- igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően,
- a nemzeti és etnikai kisebbségek és a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zenei anyag választás,
- kellemes légkör biztosítása az énekes, táncos játékokhoz, sok zenei élményt nyújtása,
- a zenei képességek, készségek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) alakítása, fejlesztése,
- a gyermek zenei kreativitásának és alkotókészségének a fejlesztése,
- a gyermeki tehetség kibontakoztatása sokféle hangszer megismertetésével és használatával,
- a gyermek zene, éneklés iránti érdeklődésének felkeltése,
- a zene befogadására való képességek megalapozása,
- különböző, változatos módszerekkel és eszközökkel a gyermek ritmusérzékének fejlesztése,
- egyszerű táncok és játékos mozdulatok élményszerű gyakorlása, a gyermekek motiválása újabb mozdulatok kitalálására,
- a magyar népi kultúra kincseinek, a népszokások egyes elemeinek, az ünnepeinkhez kapcsolódó zenék, dalok megismertetése,
- a gyermek tér és formaérzékének fejlesztése a játékok során alkalmazott különböző térformák gyakorlásával.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- örömmel énekelnek, csoportosan és egyénileg, önálló indítással életkoruknak megfelelően tisztán,
- képesek az egyenletes lüktetés és ritmus együttes gyakorlására,
- ismerik és megkülönböztetik a „tá” és „ti-ti” ritmusokat, tisztában vannak a szünet, mint zenei egység jelentésével,
- megkülönböztetnek halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalompárokat énekes gyakorlatban is,
- képesek dallamfelismerésre kezdő vagy belső motívumról,
- ismernek néhány ütőhangszert, azokat önállóan és változatosan használják az egyenletes lüktetés és ritmus kifejezésére, valamint az éneklés kíséretére is,
- egyszerű, játékos mozgásokkal kísért körjátékokat, táncokat, gyermekjátékokat egyöntetűen, esztétikusan játszanak,
- jól ismerik a különböző mozgásformák, térformák kialakítását (kör, csigavonal, hullámvonal, páros kör, mindenki párban, csillagforma, szűkülő és táguló kör, kaputartás, bújás),
- megfigyelnek és megkülönböztetnek finomabb hangszíneket a természetben, a környezetben hallható zörejekben, beszéd és énekhangokban, valamint hangszereken játszott zenében.

5.3.1.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az érzelmi kommunikálást, a gyermekek érzelmeinek, gondolatainak kifejezését a művészetek eszközeivel alakítjuk ki és fejlesztjük. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Programunkban a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, **szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal**, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Célunk

- A gyermekek a családban és a közösségben szerzett élményeik hatására, belső fantáziaviláguk, érzelmeik segítségével, egyéni szabad önkifejezésre váljanak képessé.
- Esztétikai érzékenységük, a szép iránti fogékonyságuk alakítása.
- A helyes ceruzafogás elsajátíttatása.

Feladatunk

- a gyermekek megismertetése az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival,
- lehetőség teremtése a különböző technikák, változatos módon történő alkalmazásához, a megfelelő készség szint kialakításáig történő gyakorlásához, optimális körülmények megteremtése a gyermekek ábrázoló tevékenységének elősegítésére: elegendő hely és idő, az eszközök hozzáférhető helyen történő elhelyezése (elegendő mennyiségben, megfelelő minőségben)
- a gyerekek hozzásegítése a tevékenység funkcióörömeinek sokszori átéléséhez, türelmes kivárása, míg e tevékenység során felébred a „valamit létrehozás” vágya, a gyermekek eljutnak az alkotó tevékenység öröméig,
- a gyermek differenciált segítése a saját szintjéhez képest történő fejlődésben,
- a gyermekek önálló önkifejezésének segítése egész nap folyamán,

- a gyermek érzékelésének, észlelésének és képzeletének, sík és térbeli tájékozódó képesség kialakulásának, fejlődésének segítése,
- vizuális tapasztalatok nyújtása,
- képi, kommunikációs nyelv kialakulásának elősegítése,
- lehetőség biztosítása a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- kialakul a gyermekekben egy sajátos képi kommunikációs nyelv,
- bátrak, ötletesek az építésben, a téralakításban,
- tevékenyen részt vesznek az őket körülvevő tér, valamint a térbeli makettek rendezésében,
- képalakításaikban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonylatokat,
- élményeik, elképzeléseik, képzeletük megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit,
- szín- és formaábrázolásuk változatos,
- emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is,
- tudnak formákat mintázni emlékezéseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával,
- önállóan tudják alkalmazni a megismert technikákat, önállóan díszítenek tárgyakat, elképzeléseik megvalósításában kreatívan alkalmaznak egyszerre akár több ismert technikát,
- kialakul a finom kézmozgás képessége biztos és helyes ceruzafogással,
- vonalvezetésük balról jobbra halad,
- esztétikai élmény létrehozásával gazdagodik személyiségük,
- ismernek 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet, hidat.
- **Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismernek műalkotásokat**
- **Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismernek népművészeti elemeket, szokásokat, hagyományokat, nemzeti szimbólumokat.**

5.3.2 Mozgás

Az óvodáskor a természetes hely -, helyzetváltató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján-az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve-minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Szabad, spontán mozgás:

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb

tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermekek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A mozgás egy állandó belső késztetés a gyerekek számára, ezért örömmel és természetes módon gyakorolják.

Az óvoda udvara lehetőséget nyújt a mozgásformák gyakorlására, mozgásos játékokra, miáltal a gyerekek természetes mozgásigénye sokrétűen kielégül. A gyermekek különböző terepeken gyakorolhatják a különböző fogó játékokat, mászásokat, gurulásokat, bújócskát, stb.

A csoportszobákban fontos szempont, hogy elegendő teret, rögzített és/vagy mobilizálható, eszközt biztosítsunk a mozgásos játékokhoz. Így a gyermekek váltakozva használhatják azokat a torna és egyéb eszközöket, amelyek testedzésüket, mozgásfejlődésüket is szolgálják.

A jó levegő, napfény, víz segítik a gyermekek edzését. Késő ősszel és télen az udvar mozgáslehetősége időnként kevésnek bizonyul. Sétákkal, közeli játszóterek látogatásával a levegőzés és mozgás adta lehetőségeket szükséges kiegészíteni.

Nyáron fontos gondoskodni a nap, a lég- és vízfürdőzésről. Módszere, szervezése a nevelőtestület által kidolgozott, a helyi körülményeket figyelembe vevő nyári terv alapján történik.

Szervezett mozgás

A sokoldalú képességfejlesztés révén szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez.

A mindennapos szervezett mozgás tevékenység 25-30 percben (az életkori, egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve) sok játék, pergő ritmusú, frissítő mozgás jellemzi. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A fejlesztés tartalmát a természetes emberi alapmozgások, mint pl.: járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, gurulások, egyensúlyozások, mozgásos játékok alkotják.

Célunk

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényük kielégítése.
- Rendszeres mozgással az egészséges életvitel megalapozása.
- A gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése a gyermek testi- és mozgásfejlesztésén keresztül.
- A természetes mozgásfajták gyakoroltatásával alakuljanak ki azok a feltételes reflexek, melyek a gyerekek összerendezett és gazdaságos mozgását létrehozzák.
- Téri tájékozódás, lateralitás kialakítása.

Feladatunk

- a mozgás beépítése természetes módon a gyermek tevékenységébe,
- mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása,
- a baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása gyermekekkel közösen, majd fokozott betarttatása,
- mozgásos tevékenység lehetőségének biztosítása a csoportszobában és az udvaron,
- a gyermekek természetes mozgásának: a járás, a futás, támasz, függés, egyensúlyozás, ugrás, dobás; a ritmusérzék, motorikus képességek differenciált fejlesztése, az alapmozgások koordinációjának elősegítése,
- a gyermekek testi képességeinek: erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség fejlesztése,
- gimnasztika, néhány talajtorna elem, labdagyakorlatok, mozgásos játékok megismertetése a gyerekekkel,
- a szervezett mozgástevékenységek tervezésekor testalkati deformitások megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása,

- prevenciós feladatok megvalósítása: nagymozgás-fejlesztés, egyensúlyérzék-fejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, testséma-fejlesztés, térpercepció-fejlesztés, finom motorika - fejlesztés, keresztcsatornák fejlesztése,
- odafigyelés a gyermekek optimális terhelésére, a gyerekek egyéni szükségleteire és képességeire,
- sikerélmény nyújtása, amely a gyermekeket aktív részvételre ösztönzi,
- az egészséges versenyszellem alakítása, formálása,
- a helyzetfelismerés, döntés, alkalmazkodó képesség segítése, a személyiség akarati tényezőinek alakítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- növekszik a gyermek teljesítőképessége, teherbíró és ellenálló képessége, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik,
- szereti és igényli a mindennapos mozgást,
- mozgása harmonikus, összerendezett,
- téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni,
- magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket, ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani,
- fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő,
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja,
- fejlett az egyensúlyérzéke,
- a mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuálistudományi korának megfelelően fejlett,
- ismer legalább egy labdajátékot (foci, kidobós),
- ismeri legalább 2-3 kézi szer használatát (labda, medicin labda, különböző méretű karika, tornabot),
- képes alkalmazkodni társaihoz, korának megfelelően fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész,
- ismeri a csapatjáték szabályait,
- egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

5.3.3 A külső világ tevékeny megismerésére nevelés

Szeretnénk olyanná nevelni óvodásainkat, akik a természeti- emberi-tárgyi környezetükben jól eligazodnak, pozitívan viszonyulnak a természethez, az emberi alkotásokhoz, megtanulják azok védelmét, az értékek megőrzését, életkoruknak megfelelő magatartás- és viselkedéskultúrával rendelkeznek.

*Célunk, hogy a gyermek cselekvő módon fedezze fel környezetét, és olyan tapasztalatok birtokába jusson, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a **közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.***

Célunk:

- Tapasztalatok, ismeretek nyújtása - a természeti-emberi és épített környezet jelenségeiről, a hazai táj, a helyi hagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeiről-, amelyek segítik a gyermekeket az életkoruknak megfelelő biztos eligazodásban, tájékozódásban.

- A természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása. Olyan szabályok, magatartásformák megismertetése, amelyek a természet védelmére, megóvására nevelnek.
- A gyermekek kíváncsiságának felkeltése a körülöttük lévő dolgok, tárgyak, jelenségek mennyiségi alaki, nagyságbeli és téri különbözőségeinek összefüggéseire. A biztos téri tájékozódás elősegítése.

Feladatunk

- a gyermekek személyiségének komplex tevékenységekkel, cselekedtetéssel történő fejlesztése, amelyek képességeikhez, fejlődési ütemükhöz alkalmazkodnak,
- igazodás a gyermekek életkori sajátosságaihoz, az egyéni fejlettségi szintjükhöz, eltérő élmény- és ismeretanyagukhoz,
- sok élmény, elegendő idő, megfelelő hely és eszköz biztosítása a spontán, és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a környezettudatos életvitel szokásainak alakítására,
- a környezetük jelenségeinek, tárgyainak, tulajdonságainak mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyainak felfedeztetése, tapasztalat szerzettetés játékos formában a valóság objektív bemutatásával a gyermekek segítése abban, hogy meglássák az összefüggéseket, képesek legyenek megfogalmazni is azokat, rávezetésük a helyes ítéletek alkotására,
- gazdaságosságra (takarékosagra) és újrahasznosításra törekvés, pozitív mintakövetéssel szemléletük formálása,
- tevékenykedtetésük során a gondolkodási műveletek fejlesztése, a logikus gondolkodás megalapozása,
- a gyerekek megtanítása arra, hogy a szerzett tapasztalatokat különféle szempontok alapján rendszerezék,
- annak a célkitűzésnek az elősegítése, hogy a problémahelyzetekben a gyerekek maguk találják ki a megoldást, próbálkozzanak, kísérletezzenek, éljék át a felfedezés örömét,
- a gyermekek önálló vélemény alkotásának elősegítése, döntési képességeik fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- a fenntartható fejlődés érdekében, a környezettudatos magatartásformálás megalapozása, alakítása,
- képességeinek célzott fejlesztését (pl. logikai fejtörők, nyelvi játékok stb.),
- differenciált feladatadással annak az elősegítése, hogy a gyermekek önmaguk lehetőségeihez képest fejlődjenek,
- a gyermekek által feltett kérdésekre igényes, értelmi szintjükhöz igazodó válaszadás érdeklődésük és beszédkedvük megőrzése érdekében,
- a gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása,
- a kommunikatív és együttműködési képesség fejlesztése.

5.3.3.1 A környezet megismerésére nevelés

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- a gyermekek tudják személyi adataikat, szülei nevét, foglalkozását, testvéreik nevét, életkorát,
- ismerik a család életét, a családtagok otthoni munkáját,
- ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magtartási formák,
- és szokások, amelyek a környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek,
- gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, elsajátították az alapvető,

- viselkedési szabályokat,
- tudják csoportosítani az ismert közlekedési eszközöket,
- ismerik a környezetükben lévő intézményeket (tűzoltóság, rendőrség, orvosi rendelő iskola, könyvtár, művelődési ház, zöldségüzlet, élelmiszerüzlet, piac stb.), tisztában vannak az itt dolgozó emberek munkájával,
- felismerik és megnevezik a környezetükben észlelhető színeket, azok árnyalatait, fel tudják emlékeztetni is idézni azokat,
- ismerik a természet változásait, felismerik az időjárás és az öltözködés közötti összefüggéseket,
- ismerik az évszakok jellegzetességeit,
- tudják a napok nevét, sorrendjét, ismerik a napszakokat,
- tudnak különbséget tenni az élő és élettelen természet jelenségei, elemei között,
- az általuk ismert állatokat életmódjuk, külső jeleik, lakóhelyük alapján tudják csoportosítani, ismerik a környezetükben élő állatokat és növényeket, azok gondozását és védelmét,
- ismerik az emberi test felépítését, a testrészek nevét, funkcióját, törekednek testük tisztában tartására,
- ismerik az orvos gyógyító munkáját,
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek,
- életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományokat, szokásokat, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit,
- szeretik és védik a természeti értékeket.

5.3.3.2 A matematikai nevelés

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- gondolataikat kifejezik tevékenységeikkel, és szóban is,
- képesek csoportosan, párokban, egyénileg feladatmegoldásokra, együttműködésre,
- képesek mennyiségek összehasonlítására különböző szempontok szerint,
- képesek megfelelő szöveget alkotni mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről,
- azonosítani tudnak síkbeli és térbeli alakzatokat, formákat,
- képesek minta utáni másolásra,
- tudnak tájékozódni a térben, ismerik a téri viszonyokat,
- saját magukat képesek a térben elhelyezni, más irányhoz, tárgyhoz viszonyítani,
- tudnak tájékozódni a síkban,
- felismernek mennyiségi, alak, nagyságbeli, téri viszonyokat,
- a cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett kialakul az elemi fogalmi gondolkodásuk.

6. Integráció, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

Elutasítjuk a hátrányos megkülönböztetést bármilyen okból, így különösen a gyermek vagy hozzátartozói bőrszíne neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt. Társadalmi beilleszkedését segítjük a kiemelkedő tehetségestől a gyenge adottságúig, tekintet nélkül egyesek akadályozottságára, s az esetleg tapasztalható nagyon eltérő képességeire. Természetesnek vesszük és érték-ként kezeljük a különböző, sokszínű kulturális hátteret, gondolkodásmódot, a különbözőséget.

Célunk:

A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyerekek között személyiségük különbözősége.

Feladatunk

- inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.

6.1 Részképeség-zavarok

Minden gyermek más, alapvető joga, hogy sajátos szükségleteinek, állapotának megfelelően segítséget kapjon képességei, készségei kibontakoztatásához. Különbözőségük miatt hasonlóan társaikhoz az egyéni bánásmódot alkalmazzuk, a részfunkciók fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztést tekintjük feladatunknak.

A részképeség-zavarok alapvetően nehezítik az iskolai tanulás során az olvasás, írás, matematika elsajátítását, ezért az óvodai foglalkozásokat preventív vagy korrekciós céllal szervezzük. Felfogásunk szerint:

- minden kisgyerek fejleszhető,
- a meglévő képességekből indulunk ki,
- a megkésett, vagy zavart szenvedett képességek fejlődését támogatjuk, megsegítjük.

Ha a gyermekek, főként a nagycsoportos korúak, illetve további nevelési évre óvodában maradtak nem érik el társaik, korosztályuk fejlettségi szintjét, illetve az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet, pedagógiai, s ha szükséges pszichológiai vizsgálatot kell kényi annak érdekében, hogy pontosan tudjuk, miben kell a gyermek segítségére lennünk az elkövetkezendő nevelési évben. Tudnunk kell honnan indulunk el és hova akarunk eljutni a gyermek egyéni fejlesztésében. Ezek ismeretében részletes fejlesztési tervvel segítjük a gyermek egyéni, önmagához viszonyított fejlesztését (szakmai segítők igénybevitelével: fejlesztőpedagógus, Nevelési Tanácsadó, utazó gyógypedagógus, logopédus, pszichológus).

Célunk:

A gyermek állapotának megfelelő segítséget kapjon képességei, készségei kibontakoztatásához, személyiségének védelméhez, fejlesztéséhez.

Feladatunk:

A gyermekek meglévő képességeiből kiindulva a részleges zavart szenvedett és/vagy késve jelentkezett képességek fejlődésének támogatása, az önállóságuk fejlesztése, az ehhez szükséges feltételek megteremtése.

Fejlesztő óvodapedagógus feladatai

- az óvodapedagógusok jelzése alapján a korrekciós fejlesztést igénylő gyermekek megfigyelése, képességeik felmérése, a mérés értékelése,
- egyéni fejlesztő programok kidolgozása, koordinálása a csoportos óvodapedagógusokkal, pszichológussal, logopédussal,
- az előző nevelési évben a fejlesztő foglalkozásokban részesült gyermekek ellenőrző felmérése, esetleges egyéb szakértői, fejlesztési javaslatok figyelembe vételével szükség esetén egyéni fejlesztő programok kidolgozása, ennek további koordinálása,
- egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztő foglalkozások megtartása elsődlegesen a gyermekcsoportban, ahol párhuzamos tevékenységként kezdeményezi a fejlesztő játékot. Indokolt esetben a gyermek kivihető a „fejlesztő” szobába (játzó szobába),

- a fejlesztés folyamatos koordinálása a csoportos óvodapedagógusokkal, pszichológussal, logopédussal,
- a szülők rendszeres tájékoztatása a gyermekük fejlődéséről,
 - A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére folyamatos kapcsolattartás a speciális szükségletű gyermekeket fejlesztő szakmai segítő intézményekkel, fejlesztőkkel (pl. Korai Fejlesztő).

Célunkat akkor érjük el, ha

- örömmel, aktívan vesz részt a játékos foglalkozáson,
- az érintett gyermekek részképességei pozitív irányban fejlődnek,
- a speciális fejlesztés hatására kompenzálódik a részképesség-zavar.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek nevelése:

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösséggel való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

Feladatok:

- Bizonyos funkciók tartós stagnálása esetén visszatérni a gyermeknek arra a fejlettségi szintjére, ahol még biztonságosan mozog, és fokozatosan terhelve, nehezítve a feladatokat el kell juttatni őt a következő szintre.
- A lemaradások természetes módon történő fejlesztése sok mozgással, játéktevékenységgel.
- Idő és lehetőség biztosítása a hiányosan elsajátított vagy gyakorlásra szoruló ismeretek más területen való elmélyítésére, korrigálására.

6.2 Sajátos nevelési igényű gyermek

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás –szabályozási zavarral) küzd. A feltételek megteremtését követően abban az esetben nyer felvételt, ha az óvodai nevelésen belül, a többi gyermekkel együtt, integrált nevelési keretek között fejleszthető. Az integráció elve, hogy egy csoportba ne kerüljön azonos típusú sérüléssel rendelkező gyermekből egynél több, hiszen felerősítik egymást. Erről elsősorban az óvoda vezetője, a tagóvoda-vezető, a gyermek leendő óvodapedagógusa közösen dönt, melynél figyelembe veszik a csoport jellegét, a sérültség fokát és az adott csoport összetételét. A gyermek érdekében az integráció csak szakfejlesztéssel együtt biztosítható óvodáinkban.

Elengedhetetlen az együttműködés a gyermekek nevelésében közreműködő más személyekkel, természetesen elsősorban a szülőkkel.

A gyermekcsoportot a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására fel kell készíteni, nem túl hangsúlyozva a másságát. Minden apró siker elismerése további pozitív változásra motiválja a gyereket. Az óvodapedagógusnak úgy kell segítenie a gyermek beilleszkedését a csoportba, hogy ne csorbítsa önállóságát, ugyanakkor a többi gyermeket a segítőkészségre nevelje.

Célunk: a sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedésének, személyiségfejlődésének, esélyegyenlőségének előmozdítása.

Feladatok:

- a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatainak, a motoros képességek, a beszéd és nyelvi készségek fejlesztése,
- az egyes területek a fogyatéknak megfelelő hangsúlyozása a fejlesztésben,
- törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérültfunkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek,
- a gyerekeket egyéni terv szerinti fejlesztése, speciális szakember bevonásával,
- speciális differenciáló módszerek, terápiák, technikák alkalmazása az integrált nevelésben,
- az interperszonális kapcsolatok, az énkép, az önismeret fejlesztése, új attitűdök kialakítása,
- a verbális és nonverbális kommunikáció és a tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztése
- változatos módszerek alkalmazása az egyre pontosabb észlelés, figyelem, összpontosítás, gondolkodás és emlékezet fejlődéséhez,
- a sajátos nevelési igénynek megfelelő környezet kialakítása, megfelelő tárgyi feltételek, segédeszközök biztosítása az adott intézményegységben
- az önálló tevékenységhez szükséges differenciált segítségadás,
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák elemeinek beépítése az óvodai nevelőmunkába (gyógy pedagógus segítségével),
- az optimális nevelés érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése elsősorban a gyógy pedagógia területén,
- a gyermekek speciális fejlesztése team munkában, több szakember részvételével, a gyerek igényének megfelelő időkeret, eszközök, módszerek alkalmazásával.

6.2.1 Sérülés specifikus feladatok szakfejlesztéssel

6.2.1.1 Magatartászavaros gyermek

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyermek nevelésének prioritásai: az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarcűrő képesség növelése, önállóságra nevelés.

- valamennyi tevékenységben mindig olyan feladattal kell megbízni a gyermeket, amelyet eredménnyel tud elvégezni, figyelemmel kell kísérni a tanulási, figyelmi és fegyelmi teherbíró képességét,
- különösen fontos, hogy a szabályokat előre és közösen hozza létre a felnőtt és a gyerek, részese legyen a vele kapcsolatos döntéseknek, hiszen a szabályszegésnek,
- következményei vannak (figyelemmegvonás, esetleg büntetés). Tisztában kell lenni (megismerésen alapulva) mi várható el tőle, a gyermek képességeinek megfelelően követeljen az óvodapedagógus,
- a magatartászavaros gyermek feladattudata, ismeretszerzési motivációja gyenge, csak a spontán tevékenységből kiinduló fejlesztéssel, a tevékenységbe bekapcsolódva tud a pedagógus változásokat kezdeményezni.

6.2.1.2 Mozgásban akadályozott gyermek

- a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon a számára elérhető tapasztalatok megszerztetése, a megtanult mozgás alkalmaztatása,

- az óvodában biztosítanunk kell - a gyermek állapotának megfelelően
 - az akadálymentes közlekedést,
 - a megfelelő mozgást és az ehhez szükséges eszközöket,
 - az elsajátított mozgásminták rögzítése, alkalmaztatása a napirend egészét átszövi.

6.2.1.3 Látássérült gyermek

- a közös játékban való részvétel segítése, a közösséghez való alkalmazkodás, a viselkedési formák megtanulása és gyakorlása,
- az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeretet, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása,
- a környezet vizuális megismertetése:
 - látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben,
 - a nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság,
 - térbeli tájékozódás a látás felhasználásával,
 - a finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése,
 - a látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

6.2.1.4 Hallássérült gyermek

- a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése,
- alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása,
- az aktív nyelvhasználat építése.

Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szókinccset, szájról olvasási készséget, érthető kijelésre nevelést.

6.2.1.5 Enyhe értelmi fogyatékos gyermek

- a cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztés,
- az alapmozgások kialakítása, fejlesztése,
- a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikációfejlesztése,
- a beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív szókinccs bővítése,
- az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítása,
- az adekvát játékhasználat elsajátítása, a kognitív funkciók fejlesztése,
- a rendszeresség, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasítás, a sokszori ismétlés alkalmazása.

6.2.1.6 Akadályozott beszédfejlődésű gyermek

- az anyanyelvi nevelés,
- a mozgás fejlesztése,
- a kommunikáció,
- a vizuo-motoros koordinációs készség fejlesztése,
- speciális terápiák alkalmazása (diszlexia-prevenció, grafomotoros fejlesztés stb.).

6.2.1.7 Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

- kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia,
- a meglévő töredékkészségek használata, az egyéni motiváció megteremtése, a speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módszerek alkalmazása,
- az autisztikus gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

6.2.2 Az integrált óvodai nevelés előnyei

A sajátos nevelési igényű gyerekek számára

- az együtt tevékenykedés, a kölcsönös kommunikáció, a mindennapi együttes szituációkban természetesen tanulják a társak magatartás mintáit, szokásait,
- a gyermekközösség erősíti a sajátos nevelési igényű gyerekek önbizalmát, a többi gyereket követve, jobban fejlődik önállóságuk,
- fejlődésükre ösztönző a többi gyerek eredményeinek tapasztalása,
- a közösségben reálisabban tudják bemérni sajátosságaikat, jobban fejlődik önismeretük,
- megtapasztalják, hogy ők is sok mindenben képesek ugyanarra mint társaik,
- a többi gyerek megismerésével tapasztalatot szereznek, hogy mindenkinek vannak gyenge pontjai,
- a közösségben megtanulják elfogadni és elfogadtatni a másáigukat,
- a másokkal való együttműködésnek többféle technikáját tanulják meg,
- kedvező a gyerekek számára, hogy a szocializáció abban a természetes közegben zajlik, amelyben későbbi élete során is élni fog.

6.2.2 Az integrált óvodai nevelés előnyei

A sajátos nevelési igényű gyerekek számára

- az együtt tevékenykedés, a kölcsönös kommunikáció, a mindennapi együttes szituációkban természetesen tanulják a társak magatartás mintáit, szokásait,
- a gyermekközösség erősíti a sajátos nevelési igényű gyerekek önbizalmát, a többi gyereket követve, jobban fejlődik önállóságuk,
- fejlődésükre ösztönző a többi gyerek eredményeinek tapasztalása,
- a közösségben reálisabban tudják bemérni sajátosságaikat, jobban fejlődik önismeretük,
- megtapasztalják, hogy ők is sok mindenben képesek ugyanarra mint társaik,
- a többi gyerek megismerésével tapasztalatot szereznek, hogy mindenkinek vannak gyenge pontjai,
- a közösségben megtanulják elfogadni és elfogadtatni a másáigukat,
- a másokkal való együttműködésnek többféle technikáját tanulják meg,
- kedvező a gyerekek számára, hogy a szocializáció abban a természetes közegben zajlik, amelyben későbbi élete során is élni fog.

Az integrált óvodai nevelés előnyei a többi gyerek számára

- a sajátos nevelési igényű gyerekekkel együtt nevelt gyerekek megtanulják elfogadni az egyéni különbségeket,
- megismerik a máságot, tapasztalják, hogy mindenkinek vannak erősségei és gyengéi,
- megtanulnak odafigyelni másokra, megtanulják a másikat tiszteletben tartó segítés formáit, technikáit,
- érzékenyebbé, kifinomultabbá válik kommunikációjuk.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- képességeik önmagukhoz viszonyítottan fejlődtek,
- az adottságukhoz viszonyított legmagasabb önállóságra, együttműködésre képesek,
- akaraterejük, önállóságra törekvésük fejlődött,
- egészséges énképük, önbizalmuk megalapozódott,
- kommunikációs technikájuk, együttműködési készségük fejlődött,
- képesek a közösségbe való beilleszkedésre,

- a fejlettebb területeken képességeik továbbfejlődtek,
- hiányos képességeik kezelésére speciális technikák és eszközök használatát megismerték,
- a közösségben minden gyerek alkalmazkodó készsége, toleranciája, empátiája fejlődött az együttnevelés során.

6.3 A nemzetiségi feladatok

Célunk:

A nemzetiséghez tartozó gyermekek kisebbségi önazonosságának megőrzésének, ápolásának, erősítésének, átörökítésének elősegítése.

Feladatok a roma kisebbséghez tartozó gyerekek nevelésében:

- a jellegzetes hagyományok, szokások felkutatása, ápolása, a kisebbségi identitástudat kialakítása, fejlesztése,
- az egészséges életmódra nevelés szokásainak kialakítása, a szociális hátrányból eredő hiányok kompenzálása
- a higiénia, a táplálkozási szokások, a pihenés, edzés, mentálhigiénét biztosító szemlélet megalapozása,
- egyéni élmények átélésével az érzelmi élet gazdagítása, a kezdeti gátlások feloldása,
- az óvodai tevékenységformák tartalmában a kisebbség irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeinek felhasználása,
- az értelmi képességek területén mutatkozó esetleges eltérések kiegyenlítése, az iskolai élethez szükséges személyiségjegyek és részképességek fejlesztése,
- az esetleges veszélyeztetettség miatt kiemelt feladat az együttműködés szorgalmazása a szűkebb és tágabb környezettel (család, kisebbségi önkormányzatok, iskolák, egészségügyi intézmények, Gyermekjóléti Központ, Gyámhivatal).

A gyermekek sajátos kultúrájából és családi életviteléből adódó másságra tekintettel a személyiség fejlesztése differenciált módszerekkel vezet eredményhez. A tudástartalmakhoz való hozzájutás esélyét minden kisgyermek számára biztosítjuk. Ugyanakkor esélyeik javítása érdekében sajátos szükségleteik kielégítésére törekszünk (pl. a magyar nyelvi nevelés fontossága).

Fontosnak tartjuk a korai prevenciót az egészséges életmód, az érzelmi, az értelmi nevelés, a szocializáció területén, együttműködve a családi és társadalmi környezettel a hátrányok csökkentése érdekében.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- rendszeresen járnak óvodába,
- önazonosságukat megőrzik, kisebbségi kultúrájuk értékeire büszkék,
- ismerik, gyakorolják az egészséges életmód szokásait,
- betartják a közösségi szabályokat, akaratilag személyiségjegyeik életkoruknak és adottságaiknak megfelelően fejlett.

6.4 Migráció

A más országból bevándorló, vagy itt tartózkodó családok gyermekei óvodai nevelésének alapelveiben az integrált nevelés szemléletét, céljait és feladatait érvényesítjük.

Célunk

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei részére az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének biztosítása, társadalmi integrációjuk elősegítése.

Feladatok

- felkészülés a gyermek fogadására,
- a magyar nyelv elsajátításának segítése,
- hazánk értékeihez való pozitív kötődés kialakítása,
- nyitott és megértő viselkedés tanúsítása a más anyanyelvűek és kultúrák iránt,
- folyamatos kapcsolat tartása a családdal.

Tiszteletben tartjuk saját nyelvüket, ugyanakkor a gyermekekkel való közös játék és az óvoda más tevékenységformái közben elsajátítják a magyar nyelvet. A felnőttek beszédmintája és a differenciálás, az egyéni képességek fejlesztése ezen a területen is hangsúlyos. Az együttes tevékenységek során arra törekszünk, hogy oldott, feszültségmentes környezetben növeljük a gyermekek beszédbátorságát, nyelvi és nonverbális kifejezőképességüket. Differenciálással, egyéni képességfejlesztéssel fejlesztjük a csoportközi kapcsolatokat. Természetesnek vesszük és értéként kezeljük a máságot, a sokszínű, sokféle kulturális háttérű szükségleteket, igényeket és gondolkodásmódokat.

Népmesékkel, versekkel, énekekkel és hagyományainkkal, a saját élményű tapasztalatszerzéssel pozitív érzelmein keresztül hatunk.

A gyermekek számára az óvoda dolgozóinak viselkedésmintái az eltérő kultúrák természetes jelenlétének elfogadását eredményezik. A magyar gyermekek saját identitásuk, nyelvük, kultúrájuk megőrzése mellett nyitottá válnak mások befogadására, elfogadására és az együttélés formáinak megélésére. A nevelés folyamán a más anyanyelvű gyermek szülő hazájának hagyományainak, énekeinek, meséinek beillesztése a tevékenységekbe oly módon, amelyeket a többségi gyermekek is megértenek. Arra törekszünk, hogy a más népek szokásai színesítsék a magyar szokásokat és hagyományokat.

A befogadás és beilleszkedés tekintetében kitüntetett szerepet kap a szülői házzal való pozitív kapcsolattartás, együttműködés. Elsősorban a család igényeinek és szükségleteinek megismerésére törekszünk, ugyanakkor segítséget kell nyújtanunk abban, hogy ők is megismerjék és értsék nevelési törekvéseinket. Együttműködésünk – a gyermek szükségleteinek megfelelően – természetes módon kiterjed a családsegítő, a gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatásokra, a szakmai szervezetekre.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- a gyermek szívesen jár óvodába,
- a magyar nyelvet megérti és tömondatokat képes magyarul kimondani,
- saját gyökereit, kultúráját megtartva ismeri és érzelmileg kötődik hazánk értékeihez,
- szívesen játszik társaival, és a többségi csoporttársak is keresik a társaságát,
- a gyermekek pozitív érzelmeikkel, természetesnek élik meg más népek kultúráját.

6.5 Tehetség gondozás- kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

A tehetség korai jelei:

Vannak gyerekek, akiknél már igen fiatal korban feltűnik, hogy adottságai valamilyen területen az átlagosnál lényegesen jobbak, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak és az akaratnak szokatlan

erőssége társul. Éppen ezért óvodás korban érdemes beszélni a tehetség, azaz „a tehetség ígéret” felfedezéséről, a személyiség optimális fejlesztéséről. Fontos kérdés, hogy adottságaival később hogyan tud élni a gyerek, hiszen az adottság csak egy lehetőség, amely áldássá válhat a belső erők és a környezet hatásai által. Nem szabad ugyanis a tehetség kialakulásánál figyelmen kívül hagyni, hogy az adottságok csakis a pozitív, a gyerekeknek megfelelő környezeti hatások által fejlődnek képességekké, esetleg tehetséggé.

Kiemelkedő szerepe van tehát:

- a családnak,
- az óvodának,
- a társaknak.

A tehetséget gyakran – tévesen – kizárólag a kiemelkedő képességekkel azonosították. A képességek azonban bármely fontos is csak egyik összetevőjét alkotják.

Ezek az összetevők, amelyek állandó kölcsönhatásban vannak, a következők:

- Átlagon felüli képességek (általános és speciális).
- Kreativitás (eredetiség, rugalmasság).
- Feladatkötelezettség (kíváncsiság, érdeklődés, szorgalom, kitartás).

Tehetségre utaló jegyek az óvoda gyakorlatában:

Az óvoda a maga kiegyensúlyozott légkörével, változatos, kötetlen lehetőségeivel akarva akaratlanul felszínre hozza a többet teljesítő gyerek adottságait, képességeit.

Az óvodánkban a gazdagító tevékenység az alábbi területeken zajlik:

- vizuális tevékenységben,
- zenei tevékenységekben,
- mozgásos tevékenységben.

Fontos szem előtt tartanunk, hogy az óvodás életkorban nem a tehetség diagnosztizálására kell törekednünk, hanem a lehetőségeket kell észrevennünk. Nem mérésekkel kell a gyerekek adottságait feltérképezni, hanem a hétköznapiak során gyakorlattá vált megfigyeléseket kell a tehetség lehetséges jegyeinek szempontjából rendezni. Amit tapasztalunk nem biztos, hogy többlet képesség. Lehet, hogy csak a gyermek gondolkodásának fejlődési üteme gyorsabb.

Az óvodapedagógusi feladatok, a tehetség felismerésekor

- Továbbra is bátorító felnőttként viselkedik, beszélget a szülővel, tanáccsal, ötlettel látja el, biztatja, meggyőzi.
- Lehetőséget ad a gyermeknek a tehetsége gyakorlására, fejleszti a gyermeket.
- Tájékoztatja a következő intézményt a gyermekkel kapcsolatos felfedezéséről.

Célunk :A gyermekek egyéni szükségleteinek megismerése, képességeik kibontakoztatása.

Feladatok:

- a tehetség (valamely kiemelkedő adottság, képesség) legkorábbi felismerése,
- az egyéni aktuális fejlettséghez igazított fejlesztés biztosítása, speciális szükségletek kielégítése,
- tevékenységek szervezése a gyermekek saját aktivitására támaszkodóan,
- az intellektus, a kreatív önkifejezést támogatása, a szocializáció, az önismeret elősegítése,
- a fejlesztéshez szükséges speciális eszközrendszer biztosítása,
- a szülő segítése gyermeke nevelésében.

Szemléletünk szerint minden gyermekben van valami jó, értékes, fel lehet fedezni olyan képességeket, amelyeket a lehető legjobban tudunk fejleszteni. Kiemelkedően tehetségesnek azt a gyermeket tekintjük, aki egy adott területen sokkal többet képes teljesíteni az életkorának megfelelő átlagnál, aki viszonylag kevés segítséggel nagyon gyorsan tud előrehaladni, fejlődni az adott területen. A tehetség a legritkább esetben tud önmagától utat törni, fejlődni, ehhez az kell, hogy a szülő, a pedagógus felismerje ezt, megadja a gyorsabb haladáshoz, az intenzívebb fejlődéshez szükséges többletsegítséget. Az öt év alatti gyerekekre két okból érdemes külön odafigyelni: az egyik ok a tehetséges kisgyerek sajátos korai személyiségfejlődése, a másik a konkrét képességek és az azokkal szükségszerűen együtt járó igények jellege. Ekkor tehetséggondozás címén főleg nem „fejlesztésre”, hanem egyszerűen csak megfelelő környezetre és érzelmi biztonságra van szükségük. A tehetség három legfontosabb összetevője: képességek, kreativitás, motiváció. Érzelmi biztonságban, inger gazdag környezetben a szabad játék és a korai tanulás feltételeit biztosítjuk. Az érdeklődésüknek megfelelő speciális területeken való elmélyüléshez biztosítjuk a feltételeket. A családdal együttműködve különös gondot fordítunk arra, hogy szocializációjukat segítsük, hiszen a társak, a környezet elismerése elősegítik a tehetség kibontakozását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- kiemelkedő képessége fejlődik,
- önismerete pozitív,
- társai elismerik,
- társas kapcsolataiban kiegyensúlyozott.

7. Gyermekvédelmi feladatok

Az óvodai gyermekvédelem célja a prevenció, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése, a gyermekek jogainak és érdekeinek minél szélesebb körű érvényesítése.

Az óvodákban minden pedagógus a differenciálpedagógia eszközeivel működik közre a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében, a gyermek családban történő nevelkedésének segítésében. Minden esetben a gyermek mindenek felett álló érdekét vesszük figyelembe. Személyes kapcsolatot alakítunk ki azokkal a szülőkkel, akik segítséget kérnek, és kellő körültekintéssel, tapintattal, azokkal a családokkal is, akik bár nem kérnek támogatást, mégis rászorulnak.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések -

minden óvodapedagógus egyben saját csoportja elsőszámú gyermekvédelmi felelőse, ezért közös **feladatunk:**

- a mindenkori érvényben lévő gyermekvédelmi törvény ismerete,
- saját gyermekcsoportban a veszélyeztetettség felismerése, az okok feltárása, nyilvántartásba vétel,
- a veszélyeztetési okok változásának figyelemmel kísérése,
- az óvodapedagógus segítő közreműködése (segélyezésre javaslat, az ehhez szükséges környezettanulmányok elkészítése, térítéscsökkentésre javaslattevés, szociális ügyek intézésének segítése),
- családgondozás, a családokban bekövetkező minden változás azonnali lereagálása, szükséges segítségnyújtás, illetve megoldások közös keresése szülői igény szerint,

- a tagóvoda vezetőjének és a gyermekvédelmi felelősnek tájékoztatása a gyermekeket veszélyeztető körülményekről,
- feltárni mindazon körülményeket, amelyek a gyermekek testi, lelki, mentális egészség fejlődését hátrányosan befolyásolják,
- sajátos eszközeinkkel, a nyugalom, a bizalom, a szeretet légkörével ellensúlyozni a gyermekek kiszolgáltatottságát, az egyes gyermekek bárminemű hátrányait.

Hátrányos helyzetű gyermekek azok, akiknek alapvető szükségleteinek kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családja, szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális és kulturális téren. Mindez azonban még nem veszélyezteteti egészséges személyiségfejlődését, de az optimális fejlődési lehetőség akadályozott. Kialakulásához vezető tényezők: alacsony jövedelmi, fogyasztási szint, rossz lakáskörülmények, a szülő alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje. Következménye lehet a gyermek esélyegyenlőtlensége.

Veszélyeztetett gyermekek azok, akik testi, lelki, erkölcsi és értelmi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja, ami a személyiségfejlődésben torzulást idézhet elő. A gyermek egészséges személyiségfejlődése akadályozott. A veszélyeztetettség a személyiségfejlődésnek csupán a fenyegetettségét minősíti.

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

- nevelési hiányosságok, elhanyagoló nevelés,
- antiszociális környezet,
- rossz lakásviszonyok,
- egészségügyi okok,
- rossz anyagi helyzet,
- megromlott családi kapcsolat,
- a családban a devianciák halmozott előfordulása.

Következmény lehet a gyermek egészséges személyiségfejlődésének sérülése, deviáns magatartásformák kialakulása.

Az óvoda jelzéssel köteles élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Gyermekjóléti Központnál, illetve kötelessége hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása, vagy egyéb más veszélyeztető ok fennállása, illetve a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében a gyermekvédelemben dolgozó személyek, szervek, intézmények és hatóságok kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni. A jelzőrendszer tagjai ezen kötelezettségüket írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – kell, hogy teljesítsék. A Gyermekjóléti Központ a tett intézkedésről tájékoztatni köteles a jelzéstevőt.

Jelzési kötelezettség: óvodapedagógus > gyermekvédelmi felelős > tagóvoda vezető > intézményvezető > felsőbb szervek.

Tagóvoda-vezető feladatai:

- óvodai szinten összefogja a gyermekvédelmi munkát,
- a kapott jelzéseket, információkat ellenőrzi,
- gyermekvédelmi ügyekben segíti a csoportban dolgozó óvodapedagógusokat és az óvodai gyermekvédelmi felelőst,
- kapcsolatot tart a gyermekvédelemmel foglalkozó intézményekkel,

- gyermek veszélyeztetettsége esetén azonnal intézkedik,
- értesíti az óvodavezetőt, a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén,
- a megtett intézkedésekről tájékoztatja, az Összevont Óvoda vezetőjét.

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- a gyermekvédelemmel kapcsolatos adminisztrációt, nyilvántartást és statisztikát vezet,
- óvodai szinten nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket,
- folyamatos kapcsolatot tart a nevelőtestület tagjaival,
- a törvényi változásokat, rendelkezéseket nyomon követi → naprakészen informál,
- véleményével, javaslataival segíti a tagóvoda vezető munkáját (étkezési kedvezmények),
- folyamatosan képzzi magát, a kerületi gyermekvédelmi munkaközösségben részt vesz,
- kapcsolatot tart a gyermekvédelemmel foglalkozó intézményekkel.

A gyermekvédelmi felelős kapcsolatot tart fenn:

- Gyermekjóléti Központtal veszélyeztetettség, anyagi támogatás szükségessége esetén,
- Pedagógiai Szakszolgálattal a magatartási, viselkedési, átlagtól lényegesen eltérő fejlődésű gyermekek esetében,
- orvossal és védőnővel a gyermekek testi fejlődésének lényeges eltérése, bántalmazás nyomai esetén.

Óvodapedagógusok feladatai:

- minden év elején felméri a csoportba járó gyermekek, családi és szociális helyzetét,
- probléma esetén jelez a gyermekvédelmi felelősnek és a tagóvoda vezetőnek,
- javaslatot tehet étkezési kedvezményre,
- családlátogatást végez szükség szerint,
- a törvényes adatközlést biztosítja intézkedés esetén,
- a veszélyeztetett vagy hátrányos gyermekkel differenciált bánásmódot alkalmaz.

Minden óvodapedagógust és alkalmazottat **titoktartási kötelezettség** terhel a gyermekkel és családjával kapcsolatban a mindenkorai törvényi szabályok szerint. Ez minden olyan tényre, adatra, információra vonatkozik, amelyről hivatásának ellátása során szerez tudomást.

Munkánk eredményes, ha:

- a prevenció során meg tudjuk akadályozni a veszélyeztettség kialakulását,
- egyedi probléma esetén segíteni tudunk,
- a hátrányos helyzetben lévő családokkal jól működünk együtt,
- differenciált bánásmóddal kompenzálni tudjuk a gyermek hátrányait (humánus, megértés, támaszkodás, szeretet),
- a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek segítségével szükség esetén a gyermeket biztonságba, megnyugtató környezetbe helyezhetjük,
- a rászoruló családok bizalommal fordulnak az óvodához problémáik megoldásához való segítségadásért.

Nevelésünkben alapvető követelmény a **gyermeki jogok védelme**.

A gyermekek joga, hogy személyiség jogait, különösen személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési, családi élethez és magánélethez való jogát az

óvoda tiszteletben tartsa. A gyermek jogai közé soroljuk a saját véleménynyilvánítást is. A kisgyermeket megilleti a társadalom által nyújtott védelem és a segítségre vonatkozó jog is.

A szociálisan hátrányos helyzetű családok és gyermekeik pedagógiai módszerekkel való segítésének lehetőségei óvodáinkban:

- egyéni bánásmód,
- differenciált fejlesztés csoportjában,
- logopédiai fejlesztés, részképesség hiány korrigálása,
- pszichológus személyes segítése a szülők számára is.

Gyermekvédelmi munkánk során mindannyian ügyelünk arra, hogy a rászoruló gyermekek és szüleik ne érezzék ezt a segítségnyújtást pozitív diszkriminációnak.

8. Az óvodába lépés, iskolába lépés feltételei

Az óvodai felvételt a mindenkori törvényi szabályozásnak, és a XV. kerületi Önkormányzat köznevelésre vonatkozó határozatainak megfelelően végezzük. Amennyiben a gyermek érettsége lényegesen eltér az átlagostól, speciális szakszolgálat igénybevételével döntünk a felvételtől.

Óvodaérett az a kisgyermek, aki már rendelkezik „én” tudattal, el tud tölteni néhány órát a szülei nélkül is, bizonyos fokú önállósulási törekvés jellemzi, igényli a gyermekközösséget, képes másoktól elfogadni az ételt.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá szocializálódik.

Az óvoda a tankötelezett gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettséget (az Óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott paraméterek alapján-) igazolja. Az iskolai felvételtől az iskola igazgatója dönt az óvodai szakvélemény, a hatályos jogszabályok, és a fenntartói köznevelésre vonatkozó határozatok alapján.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: **testi, lelki és szociális érettség**, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

a) A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
-

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a **szociálisan** érett gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival. A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett korrekció mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériuma tükrözi a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

9. Pedagógiai dokumentáció

A Rákospalotai Összevont Óvodában az óvodai nevelés a jóváhagyott Pedagógiai Program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a pedagógiai program elv-, cél-, és feladatrendszerét, biztosítva a tagóvodai sajátosságok – útmutatójuk szerinti - érvényesülését, ezen belül az óvodapedagógusok választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában.

A Rákospalotai Összevont Óvoda pedagógiai dokumentációja

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja /363/2012.(XII. 17.)Korm. rendelet/

A Rákospalotai Összevont Óvoda Pedagógiai Programja

A Rákospalotai Összevont Óvoda érvényes éves munkaterve (pedagógiai – működési terve), amely alapján a tagóvodák (intézményvezető-helyettesek) elkészítik a saját éves pedagógiai – működési tervüket.

Az óvodai csoportnapló a Rákospalotai Összevont Óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál. (20/2012(VIII. 31.) EMMI rendelet **91. §** (1, 2. 3. bek. módosítással)

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni a tagóvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, a tagóvoda vezető aláírását, a tagóvodai körbélyegzők lenyomatát, a Pedagógiai Program nevét.

Az óvodai csoportnapló tartalmazza (3):

- a) a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- b) a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három–négyéves, a négy–ötéves, az öt–hatéves a hat–hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- c) a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- d) a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- e) a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,
- f) nevelési éven belüli időszakonként a nevelési feladatokat,
- fb) a szervezési feladatokat,
- fc) a tervezett programokat és azok időpontjait,
- fd) a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda Pedagógiai Programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,
- fe) az értékeléseket, (a nevelőmunka értékelését félévente, az Összevont Óvoda egységes tartalmi és formai elemei alapján),
- g) a hivatalos látogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt,
- h) a feljegyzést a csoport életéről.

Fentiekén kívül még:

- a csoport működésére vonatkozó adatokat,
- a gyermekcsoport szokás-szabályrendszerét,
- ciklusra vonatkozó tanulási tervet, melyben jelöljük a differenciált képességfejlesztést, a megvalósításhoz tervezett tevékenységeket, az eszközöket és a szervezeti keretet, a megvalósítás tapasztalatait.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza:

- a gyermek anamnézisének, a gyermekről szóló rövid, szülő által írt jellemzést a gyermek fejlődésének mutatóit- érzelmi-szociális, értelmi, beszéd, mozgásfejlődését - az e-napló szempontsorai alapján félévente mérjük, s tájékoztatjuk a szülőket gyermekük fejlődéséről,
- az Egyéni Fejlesztési terv- ben vezetett, a gyermek fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérő észrevételeket rögzítjük, - kijelölve a fejlesztés irányát,

- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

Pedagógiai értékelés

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazott mérés - értékelés magába foglalja a megfigyelés, megismerés, tervezés, fejlesztés, nyomon követés fogalmait.

A 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet 63. § (1) értelmében „*az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell. (4) Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét - szükség szerint, de legalább félévenként - rögzíti.*”

A pedagógiai mérések célja, hogy pontos információhoz jussunk a mérésben részt vevő gyerekek képességeiről, tudásáról, segítve ezzel a szakmai munka tervezését, és a hatékony fejlesztést. A fejlesztésben kulcsszerepe van a pedagógiai értékelésnek.

A pedagógiai értékelés funkciója szerint lehet diagnosztikus, formatív, és szummatív értékelés. A **diagnosztikus értékelés** során megállapítjuk, melyek azok a területek, melyeken a gyermekek, jól teljesítenek, illetve hol vannak hiányosságok. A **formatív értékelés**, egy folyamatos fejlesztő értékelés, amivel állandó visszajelzést biztosítunk, és korrekciót hajtunk végre. A **szummatív értékelés**, célja az összegzés, minősítés. **Az óvodás gyermekek értékelésénél a diagnosztikus, és formatív értékelést használjuk, és nem használunk minősítő, szummatív értékelést.**

Minden óvoda alapfeladata, hogy a rábízott gyermek személyiségét a lehető legnagyobb mértékben fejlessze a nála töltött 3-4 év alatt. Ehhez, az szükséges, hogy a gyermekeket megismerjük, és minden gyermeket egyéniségként kezeljünk.

Az értékelés fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek és a közösségformálásnak. Az értékelés során az óvodában fontos feladatunk, hogy értékelésünk pozitív legyen. Minden gyermekben meg kell találni a pozitívumokat, ezeket erősíteni, és kialakítani a gyermek reális önértékelését, fejleszteni önbizalmát.

10. Érvényességi rendelkezések

Az óvodai Pedagógiai Program érvényességi ideje: a nevelőtestület határozata alapján **2017. szeptember 1-jétől visszavonásig** szól.

A törvényi változások követése miatt a Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület elfogadta és az intézményvezető jóváhagyta. A módosítás a fenntartóra többletköltséget nem hárít. A Pedagógiai Program hatályos 2017. szeptember 1-től.

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- hálózatbővítés, leépítés,
- törvényi változás,
- szervezeti átalakítás,
- egyéb érdekegyeztető fórum módosító javaslata,
- a program bevalását figyelemmel kíséző ellenőrzést, értékelést követő módosítási javaslat esetén.

A programmódosítás előterjesztésnek előírásai:

- írásbeli előterjesztés a Rákospalotai Összevont Óvoda vezetőjének,
- írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek,
- szóbeli nevelőtestületi előterjesztés, véleménykérés, döntés az elfogadásáról.

A program módosításával kapcsolatos nevelőtestületi értekezletet abban az esetben hívunk össze, ha a nevelőtestületi érdekegyeztető fórum, valamint a szülők közösségét képviselő fórum előterjesztésében a módosítást a tagok legalább 50% + 1 fő kéri.

Nyilvánosság biztosítása

A Pedagógiai Program dokumentumot a Rákospalotai Összevont Óvoda ügyviteli és iratkezelési szabályzata szerint kezeljük és a Közérdekű adatok megismerésére irányuló szabályzat szerint biztosítjuk a nyilvános hozzáférését.

A tagóvodákban a dokumentum hozzáférhető - helyben olvasásra minden alkalmazott és érdeklődő számára - a vezetői szobában elhelyezett példány, és a gyermekcsoportokban elhelyezett példányok formájában.

Törvényi háttér

1. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
2. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
3. 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
4. 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
5. 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
6. 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
7. 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
8. 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
9. 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
10. 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
11. 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
12. 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
13. 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
14. 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
15. 17/2013. (III.01) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve
16. 346/2013.(IX.30) Korm. rendelet a pedagógus továbbképzésről, pedagógus - szakvizsgáról valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről.
19. Gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. 1997. nov. 1.), és 2015.évi módosításai
20. Egyezmény a gyermekek jogairól Bp. Egyesült Nemzetek UNICEF 1992.
21. Önértékelési kézikönyv óvodák számára
22. Országos tanfelügyelet. Kézikönyv óvodák számára
23. Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Rákospalotai Összevont Óvoda nevelőtestülete: %-os arányban, a **2018.08.31. napján** kelt nevelőtestületi határozata alapján, a Rákospalotai Összevont Óvoda Pedagógiai Programját elfogadta.

Kelt:, **2018.08.31. napján**

PH.

A Rákospalotai Összevont Óvoda Pedagógiai Programját az intézmény vezetője jóváhagyta.

Kelt:....., **2018.08.31. napján**

.....
Balla Béláné
intézményvezető aláírása

PH.

A Rákospalotai Összevont Óvoda Pedagógiai Programjával a fenntartó,
.....egyetért.

Kelt:, **2018.08.31. napján.**

.....
fenntartó aláírása

PH.

A Rákospalotai Összevont Óvoda irattárábaniktatási számú jegyzőkönyv található, mely igazolja, hogy a szülők megismerték és véleményezték a Rákospalotai Összevont Óvoda Pedagógiai Programját.

A Pedagógiai Program hatálya kiterjed: a Rákospalotai Összevont Óvoda valamennyi tagintézményére.

MELLÉKLETEK

RÁKOSPALOTAI ÖSSZEVONT ÓVODA

Intézményvezető: Balla Béláné

Székhely óvoda: 1151. Budapest, Szövogyár utca 24.

Tel./fax: 06-1-306-31-74 / e-mail: rakospalotaiovi@gmail.com

OM azonosító: **201545**

Általános helyettes: Végváriné Kékhegyi Erika

1154. Budapest, Klapka György utca 27.

Tel./fax: 06-1-307-6374 / e-mail: klapkaovi@freemail.hu

Rákospalotai Összevont Óvoda

Szövogyár utcai Tagóvoda

1151 Budapest, Szövogyár u. 24.

Telefonszám: 306-31-74

e-mail: szekhelyovi@rakospalotaiovi.hu

Intézményvezető: Balla Béláné

Általános helyettes: Végváriné Kékhegyi Erika

Tagóvoda-vezető: Pásztor Beáta

Hitvallásunk:

Óvodánk minden dolgozója vallja, hogy a szeretetteljes, derűs, vidám környezetben felnövő gyermekből lesz igazán sikeres felnőtt. Mindezt szívvel és szakértelemmel, a csoportszobák otthonossá tételével folyamatosan alakítjuk és formáljuk.

Gyermekképünk: olyan gyermek nevelése, aki derűs, nyitott, kiegyensúlyozott, jó kapcsolatteremtő és a mai világban jól eligazodik.

Célunk az, hogy az iskolába kerülő gyerekek életkoruknak megfelelő szinten, kellő önbizalommal, magabiztossággal, életkori sajátosságainak megfelelő értelmi fejlettséggel, kreatív gondolkodással oldják meg a rájuk váró feladatokat. A nevelést folyamatként értelmezzük az óvodába lépéstől az iskolakezdésig.

Programunk jellemzői:

- ♥ Kiemelt feladatként kezeljük az anyanyelvi nevelést, az érzelmi nevelést, a néphagyományőrzést és a jeles napokat.
- ♥ A környezeti nevelésünk célja a gyermek közvetlen környezetében lévő világ értékeinek megismerése, megszerettetése.
- ♥ A mindennapi élet során a gyermek elsődleges és legfontosabb tevékenységének a játékot tartjuk, amelynek célja a gyermek szabad képzettársítása. Emellett játékkal érjük el, hogy gyermekeink intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatokhoz jussanak.
- ♥ Napirendünk folyamatos, ahol figyelembe vesszük a gyermekek testi-lelki szükségleteit, és segítjük a tevékenységek önálló gyakorlását.
- ♥ A játékba integrált tanulás a gyermekek folyamatos és önálló tapasztalatszerzésére épül, amely segíti a világ megismerését.

- ♥ Programunkban nagy szerepet kap a differenciált fejlesztés, amely egyben a személyiség fejlesztését is jelenti. A differenciált fejlesztésbe logopédus és fejlesztőpedagógus is bekapcsolódik.

A csoportok felszereltsége tevékenységre ösztönző, fejlesztő környezet, amelyben aktív szerepjáték, fejlesztőjáték, barkácsolás, bábozás, mese- és vershallgatás, éneklés és kísérletezés folyik. Tornaszobánk folyamatosan bővülő eszköztárral rendelkezik, ahol a gyermekek mozgásfejlődését segítjük elő.

Kapcsolatunk a szülőkkel

A szülőt társnak tekintjük. Meggyőződésünk, hogy a pedagógusoknak és a szülőknek együttesen kell részt venniük a gyermekek nevelésében. Ezért fontosnak tartjuk a szülőkkel való hatékony kommunikációt, és szorgalmazzuk a szülők aktív részvételét az óvoda életében. Lehetővé tesszük, hogy személyes tapasztalataikon keresztül jobban megismerhessék óvodánkat és a gyermekük nevelését ellátó pedagógusokat.

A gyermekek mindennapjait színesítő egyéb programjaink:

Gyermekeink hetente részt vehetnek néptánc, játékos angol, hittan, futball, sakk, judo, akrobatikus rock and roll, játékos gyerektorna, mozgásfejlesztő torna, úszásfoglalkozásokon. Ezen kívül sokszor szervezünk múzeum- és színházlátogatást, bábszínházi előadásokat, koncerteket, kirándulásokat és élményszerző sétákat.

Ünnepünk:

Az ünnepeket családi hangulatban tartjuk, melynek sokszor részese lehet a szülő is. Ilyen ünnepeink: szüreti multság, karácsony, farsang, húsvét, anyák napja, gyermeknap és a nagycsoportosok búcsúztatása.

Alapítványunk:

Az óvónők által alapított Alapítvány neve „Szövőgyár utcai óvoda gyermekeiért”.

RÁKOSPALOTAI ÖSSZEVONT ÓVODA

Intézményvezető: Balla Béláné

Székhely óvoda: 1151. Budapest, Szövőgyár utca 24.

Tel./fax: 06-1-306-31-74 / e-mail: rakospalotaiovi@gmail.com

OM azonosító: **201545**

Általános helyettes: Végváriné Kékhegyi Erika

1154. Budapest, Klapka György utca 27.

Tel./fax: 06-1-307-6374 / e-mail: klapkaovi@freemail.hu

Rákospalotai Összevont Óvoda

Régifóti tagóvodája

1151 Budapest, Régi fóti út. 14.

Telefon: 06-1-306-3174

e-mail: regifotiovi@rakospalotaiovi.hu

Intézményvezető: Balla Béláné

Általános helyettes: Végváriné Kékhegyi Erika

Tagóvoda-vezető: Magyar Tamásné

Óvodánk 1928-ban épült és azóta is óvodaként működik. Rákospalota kertvárosi övezetében, Ófalu kapujában található. Családias, barátságos, közvetlenléggörű. három csoportból álló intézmény. Mindegyik gyermekcsoportunk vegyes életkorú, így lehetőséget nyújtunk arra, hogy testvérek együtt legyenek.

Gyermekképünk: fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek személyiségének megfelelően, önmagához képest fejlődjön, nyitottá, kreatívvá, pozitív érzelmi beállítottságúvá váljon

Hítvallásunk: hisszük és valljuk, hogy minden gyermek más és más, ezért a fejlesztésükre irányuló pedagógiai eljárásoknak alkalmazkodnia kell az egyéni fejlettséghez, a fejlődés üteméhez és sajátosságaihoz.

Ehhez biztosítjuk ehhez a feltételeket:

- ❖ Biztonságot nyújtó, teljes, derűs, nyugodt családi légkört, mint a gyermek alap és fő tevékenységét.
- ❖ A gyermekek fejlesztése, komplex megismerése útján, játékba integrált tanulással történik.
- ❖ Közösségünk szokásait, hagyományainkat kialakítjuk, erősítjük a gyermekekben.
- ❖ Közösségünk szokásait, hagyományait kialakítjuk, erősítjük a gyermekekben.
- ❖ Nagy hangsúlyt helyezünk a magyar nép kultúra átadására, ezért a tevékenységekbe ágyazott tanulást a keresztény ünnepek és néphagyományörző jeles napok köré fűzzük. Szeretnénk óvodásainknak a gazdag nép kultúránkból minél több értéket átadni, valamint a hagyományos kézműves technikákkal megismertetni őket.
- ❖ Udvarunk eszközállományának folyamatos bővítése által, melyet egyrészt a szülők által támogatott alapítványunk révén tudunk megvalósítani, óvodásaink egészséges kulturált, biztonságos mindennapos levegőztetését, testedzését, önfeledt játékát tudjuk biztosítani.

- ❖ folyamatosan szervezett óvodán kívüli programok megvalósításával is kívánunk miknél több és sokoldalúbb tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítani óvodásainknak, melyek által ismereteik folyamatosan bővülnek.

Különfoglalkozásaink: néptánc, sakk, református és katolikus hittan, ovifoci, és zenés ovitorna

Alapítványunk neve: az „Egészségesebb, Esztétikus Környezetért Közhasznú Alapítvány. A szülők nagyon sok támogatást adnak az óvodának az alapítványon keresztül így azt az óvodai környezetünk szebbé tételére tudjuk fordítani.

RÁKOSPALOTAI ÖSSZEVONT ÓVODA

Intézményvezető: Balla Béláné

Székhely óvoda: 1151. Budapest, Szövogyár utca 24.

Tel./fax: 06-1-306-31-74 / e-mail: rakospalotaiovi@gmail.com

OM azonosító: **201545**

Általános helyettes: Végváriné Kékhegyi Erika

1154. Budapest, Klapka György utca 27.

Tel./fax: 06-1-307-6374 / e-mail: klapkaovi@freemail.hu

Rákospalotai Összevont Óvoda

Vácrátót téri Tagóvodája

Cím: 1151 Budapest, Vácrátót tér 4-12.

Telefonszám: 307-5080

e-mail: vacratotovi@rakospalotaiovi.hu

Intézményvezető: Balla Béláné

Általános helyettes: Végváriné Kékhegyi Erika

Tagóvoda vezető: Ambrus Károlyné

Óvodánk Rákospalota kertvárosi részén fekszik, családi házas és kis lakóteleppel körülvett környezetben. Tagóvodánk 4 csoportos és 100 fő befogadására alkalmas. Az udvar zöld területe 7900 m².

Térítés mentes szolgáltatások: Hittan, Logopédia.

Térítéses szolgáltatások: Néptánc, Akrobatikus rock- and-roll, Judo, Angol, Sakk.

Az óvodai nevelésről:

Óvodai életünket a természethez, környezetünkhöz és a hagyományainkhoz fűződő szoros kapcsolattartás jellemzi.

Programunk **gyermekközpontú és nevelésközpontú**. Gyermekeinket az élményekre épülő tevékenységek által kívánjuk fejleszteni.

Elsődleges célunk a gyermekek feltétel nélküli elfogadása, tisztelete és szeretete, egyéni képességeiknek és személyiségüknek megfelelő ütemben történő fejlesztése, változatos élmények és tevékenységek biztosításával. A játékot értéknek tekintjük, a gyermek elsődleges és legfontosabb tevékenységének. Kiemelten ügyelünk mozgásigényük kielégítésére, a testi képességeik fejlesztésére, valamint az egészséges és környezettudatos nevelésükre. A munka jellegű tevékenységet a játék mellett személyiség fejlesztés egyik eszközének tekintjük. Munkavégzés közben fejlesztjük a gyermekek kooperatív készségeit, képességeit, tulajdonságait. Gyermekeinket az élményekre épülő tevékenységek által első sorban az érzelmi intelligencia fejlesztése révén kívánjuk az iskolai életre alkalmassá tenni.

Kiemelt figyelmet fordítunk mind a tehetséges mind az alul teljesítő gyermekekre egyaránt. Nevelő munkánkat fejlesztő-pedagógus, logopédus, pszichológus és utazó gyógypedagógus segíti.

A mozgásra és a játékokra alapozva végezzük a pedagógiai feladatainkat.

Játékos tanulással, egyéni képességfejlesztéssel szeretnénk elérni azt, hogy óvodásaink kudarc nélkül kezdhessék el az iskolát. **Napirendünk folyamatos**, melyben a legtöbb időt az örömteli játékokra, játékos tevékenységekre fordítjuk.

Kiemelt nevelési területeink: *a mozgás, anyanyelvi nevelés, érzelmi nevelés, környezeti nevelés, néphagyományörzés.* A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődését segítik, a mozgásos játéklehetőségek, a jól felszerelt tornaterem, a nagy udvar és a rendszeres sportfoglalkozások. Célunk, hogy az Óvodánkba járó gyermekek szeretetben, érzelmi biztonságban, élményekkel gazdagodva élvezzék az óvodai éveket. Fontosnak tartjuk, hogy a hozzánk járó gyerekeket sokoldalúan és komplexen fejlesszük, és minden gyermek egyéni adottságainak, képességeinek megfelelően önmagához képest fejlődjön. A környező világot tevékenységekbe ágyazva cselekedtetés és tapasztalatszerzés során ismerjük meg.

Óvodai nevelésünk célja: a gyerekek sokoldalú, harmonikus személyiség-fejlesztése az életkori sajátosságoknak megfelelően.

Az óvoda hagyományai, rendezvényei:

- Almaszüret,
- Almanap (szülőkkel),
- Őszi kerttakarítás (szülőkkel),
- Adventi készülődés (szülőkkel),
- Mikulás,
- Karácsony,
- Farsangi vigalom,
- Húsvéti ajándékkészítés, tojáskeresés (szülőkkel),
- Anyák napja,
- Kihívás napi vetélkedő,
- Gyereknap,
- Évzáró rendezvények (szülőkkel),
- Nemzeti ünnepeink megünneplése,
- Óvodai nyílt napok (szülőkkel),
- Kerületi sportvetélkedők,
- Közlekedési vetélkedő
- Bábszínház látogatás,
- Őszi, tavaszi kirándulások,
- Gyerekek személyes ünnepei.

Minden évben megemlékezünk a jeles napokról.

Melyek: Márton-nap, Luca-nap, Víz világnapja, Föld világnapja, Madarak, fák napja.

A szülőket társnak tekintjük. Meggyőződésünk, hogy a pedagógusoknak és a szülőknek együttesen kell részt venniük gyermekük nevelésében.

Óvodánk alapítványa: 2010-ben a szülők segítségével létrejött, a **Gyerekpalota Alapítvány**, amely célul tűzte ki az óvoda támogatását.

Az Alapítvány célja a Vácrátót téri Tagóvoda korszerűbb, hatékonyabb működésének támogatása. A gyermekek nevelését, az oktató, nevelő munka magasabb színvonalú ellátását segítő értelmi és mozgásfejlesztéshez szükséges tárgyi eszközök beszerzéséhez, a meglévő eszközök fejlesztéséhez támogatás nyújtása. Egészséges, esztétikus és megfelelő tárgyi felszereltségű belső, külső környezet kialakításának támogatása. Sport, szabadidő és kulturális programok szervezése, lebonyolítása, a programokon résztvevő fellépők fellépési díjának kifizetéséhez való hozzájárulás, valamint az Alapítvány céljainak elérését szolgáló tevékenységekben való részvételre való mozgósítás.

RÁKOSPALOTAI ÖSSZEVONT ÓVODA

Intézményvezető: Balla Béláné

Székhely óvoda: 1151. Budapest, Szövogyár utca 24.

Tel./fax: 06-1-306-31-74 /e-mail: rakospalotaiovi@gmail.com

OM azonosító: **201545**

Általános helyettes: Végváriné Kékhegyi Erika

1154. Budapest, Klapka György utca 27.

Tel./fax: 06-1-307-6374 / e-mail: klapkaovi@freemail.hu

Rákospalotai Összevont Óvoda

Klapka utcai Tagóvoda

1154. Budapest, Klapka György utca 27.

Telefonszám: 307- 63 -74

e-mail: klapkaovi@rakospalotaiovi.hu

Intézményvezető: Balla Béláné

Általános helyettes: Végváriné Kékhegyi Erika

Tagóvoda vezető: Bokáné Balogh Zsuzsanna

Az óvoda épületének bemutatása

Az óvoda kertvárosi környezetben épült 1975-ben.

Emeletes épület, az emeleten négy csoportszoba található, melyekhez egy-egy mosdó és öltöző is tartozik. Tornaszobával, egyéni fejlesztő – logopédiai foglalkoztató szobával, orvosi szobával, tágas aulával rendelkezik.

Óvodánk büszkesége a kerületi szinten egyedülálló kézműves műhely.

Az udvar három részből tevődik össze, amelyet fajátékokkal igyekszünk hangulatossá tenni. Van egy fedett betonos rész, amely esős időszakban is lehetőséget nyújt a szabad levegőn való tartózkodáshoz.

Gazdag játékkínálat áll a gyermekek rendelkezésére, melyet lehetőségeinkhez mérten következetesen bővítünk.

Nevelőmunkánk alapelvei „Hagyjátok megérni a gyermekkort a gyermekben” /Rousseau/

- ❖ A gyermek személyiségének tiszteletben tartása, szeretete, megbecsülése, elfogadása és a bizalmon alapuló nevelés.
- ❖ Testi-lelki szükségleteinek kielégítésével szeretetteljes, derűs, családias, nyugodt légkör biztosításával jó közérzetű, érzelmi biztonságuk megteremtése.
- ❖ Differenciált, életkoruktól, egyéni adottságaiktól, fejlettségüktől függő képességfejlesztés, mely segíti a sajátos nevelési igényű, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedését, egyéni fejlesztését is. Egészséges személyiségfejlesztés, a különbözőség elfogadására, tiszteletben tartására nevelés.
- ❖ A gyermek legfontosabb tevékenysége a játék. Az életkornak megfelelő műveltség tartalmak közvetítését a játékban sokszínű tevékenységek biztosításával valósítjuk meg, előtérbe helyezve a gyermek egyéni képességeihez igazodó szabad játék fontosságát.
- ❖ A szülőket egyenrangú partnerként kezeljük.

Gyermekképünk

Olyan gyermek nevelése, aki érzelmeiben gazdag, környezetében jól eligazodó, nyitott, érdeklődő, jó kapcsolatteremtő, másokat elfogadó, együttműködő.

Tud szeretni, felfedezni, csodálkozni.

Számunkra minden gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei és a környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Ebből adódóan sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak, csakis önmagához képest szabad fejleszteni.

Nevelési céljaink

A teljes óvodai közösség fejlesztése, a gyermeki személyiség szeretete, tiszteletben tartása, egyéni képességeken alapuló differenciált fejlesztése – egyéni tulajdonságok tolerálásával, amely a gyermek személyiségének teljes kibontakoztatásához vezet.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, *befogadó*, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Kiemelt nevelési feladatunknak a hagyományőrzést, a népi kismesterségekkel való ismerkedést tartjuk. Az óvodában egy jól felszerelt kézműves műhelyt alakítottunk ki, ahol szakszerű irányítás mellett gyakorolhatják a gyerekek az alapvető fogásokat, anyagok használatát (agyagozás, batikolás, nemezelés, szövés, fonás). A régi szokásokkal a gyermekek először csupán ismerkednek. A hagyományok befogadásának készségéhez folyamatosan, közvetlen tapasztalatok, s ezek élménnyé válásán keresztül jutnak el.

Nevelési céljainkat vegyes életkorú csoportokban valósítjuk meg, ahol természetesen a testvérek együtt nevelkedhetnek.

Óvodai „Csutkababa” alapítványunkat azért hoztuk létre, hogy a tárgyi, környezeti feltételeink további fejlesztéséhez több forrás álljon rendelkezésünkre, amit a gyerekekre fordítunk.

Külön foglalkozásaink

Református – és katolikus hittan, sakk, foci, karate, angol foglalkozás, rocky, kölyök zenés aerobik, balett.

Hisszük, hogy programunk megvalósításával mindent megteszünk azért, hogy

- testileg, lelkileg harmonikusan fejlődjenek a gyermekek,
- az óvodai élet a gyermekek számára maradandó élményt jelentsen és a későbbiekben emlékezzen arra, hogy milyen közös programokon érezte jól magát,
- óvodánkban, 6-7 éves korukra a kiegyensúlyozott, vidám óvodai évek után, érettek legyenek az iskolai élet megkezdéséhez.

*„Ismerem jól az utat, lám, gyere hát ide, megmutatnám.
Amerre a játék útja, arra van az okosság kútja.” (Mándi Stefánia)*

RÁKOSPALOTAI ÖSSZEVONT ÓVODA

Intézményvezető: Balla Béláné

Székhely óvoda: 1151. Budapest, Szövogyár utca 24.

Tel./fax: 06-1-306-31-74 /e-mail: rakospalotaiovi@gmail.com

OM azonosító: **201545**

Általános helyettes: Végváriné Kékhegyi Erika

1154. Budapest, Klapka György utca 27.

Tel./fax: 06-1-307-6374 / e-mail: klapkaovi@freemail.hu

Rákospalotai Összevont Óvoda

Bocskai utcai Tagóvoda

1153. Budapest, Bocskai utca 65.

Telefonszám: 307- 70 -94

e-mail: bocskaiovi@rakospalotaiovi.hu

Intézményvezető: Balla Béláné

Általános helyettes: Végváriné Kékhegyi Erika

Tagóvoda vezető: Czabayné Csóka Annamária

*„Milyen embert is akarunk formálni?
A válasz egyszerű: egészséges testű, akarat erős,
jó ítéletű, értelmes, tette kész,
szép célokért hevülő és áldozó embereket,
akik meg tudják érteni és élni a szépet
és nagyot minden téren,
akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal,
akik megértik a dolgok összefüggéseit,
akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek,
amely csak a kölcsönösségen, méltányosságon,
és jóakaraton épülhet.” (Szent-Györgyi Albert)*

Az óvoda épületének bemutatása

Az óvoda 1950-ben épült, családi házból lett később átalakítva. Két nagy és egy kis foglalkoztatóban tevékenykednek a gyermekek. Családias légkörben, otthonos környezetben telnek mindennapjaink.

Egy kis melléképületben logopédiai szoba, és külön foglalkoztató lett kialakítva, ahol a gyermekek a különböző kézműves technikákkal ismerkedhetnek meg.

Az udvar mind a négy oldalról védett, a fenyőfák alatt fantasztikus játékokra van lehetőség.

A gyermekek rendelkezésére folyamatosan bővítjük a játékeszközöket, a játékkínálat változatos.

Óvodai nevelésünk célja

→ Óvodai nevelésünk célja, hogy a családi nevelést kiegészítve elősegítsük az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését. Mindez az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével a személyiség kibontakoztatását elősegíti.

→ Fő célunk, hogy a gyermeki ismeretszerzés tapasztalati síkon, játékosan történjen. Ezek megvalósítása érdekében az óvodás gyermekek természetes megnyilvánulási formáira, a **mozgásra** és a **játékra** támaszkodhatunk.

→ Szituáció-orientált nevelésre törekszünk, amely a mindennapok során felmerülő természetes élethelyzeteket kihasználva bővíti, megerősíti a gyermekek ismereteit.

→ Érzelmi biztonságot teremtünk a gyermekek számára, amely alapja a testi, érzelmi és közösségi fejlődésüknek, kreatív személyiséggé válásuknak.

→ Minden gyermeket saját képességeinek megfelelően, az elérhető legmagasabb szintre igyekszünk eljuttatni az egyes területeken.

→ Mivel az utóbbi években megnőtt a magatartás problémás, fejlődésben lemaradt gyermekek száma, ezért óvodánk kiemelt nevelési területe a **mozgásfejlesztés**.

→ Mozgásfejlesztő programunk kidolgozásánál Porkolábné dr. Balogh Katalin fejlesztő programját vettük alapul. A „Kudarccal az iskolában” c. fejlesztő programot 1994. óta igyekszünk a helyi adottságainkhoz, körülményeinkhez alkalmazni.

Tapasztalataink azt bizonyítják, hogy jó utat választottunk.

→ Programunk fő feladatait

- a nagymozgások,
- szem-kéz, szem-láb koordináció,
- egyensúlyérzék,
- finom motorika fejlesztését - természetes módon építjük be a gyermekek tevékenységeibe.

Mozgásfejlesztő programunk szervesen illeszkedik az egésznapos gyermeki tevékenységbe, az egész személyiség fejlesztésére irányul.

Ennek érdekében a személyiség sokoldalú fejlesztését változatos tevékenykedtetésen keresztül oldjuk meg.

A mozgásfejlesztésben fő feladatunknak tekintjük:

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzését, a mozgás megszerettetését.
- A rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítását.
- A mozgástapasztalatok bővítését, sok gyakorlással a mozgáskészség alakítását.
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztését.
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztését.

Külön foglalkozásaink

Református – és katolikus hittan, úszás-vízhez szoktatás, autóbussos kirándulás, színházi előadások, kiállítások - múzeumlátogatások, ismerkedés az agyaggal.

Célunk egy olyan óvoda működtetése, ahol a gyermek fontosnak érezheti önmagát, boldog örömteli életet élhet, jól fejlesztett képességek, és jó szokások birtokában bátran, és kíváncsisággal telve kezdheti meg iskolás éveit.

„...mert gyermekkor csak egy van...”

RÁKOSPALOTAI ÖSSZEVONT ÓVODA

Intézményvezető: Balla Béláné

Székhely óvoda: 1151. Budapest, Szövogyár utca 24.

Tel./fax: 06-1-306-31-74 / e-mail: rakospalotaiovi@gmail.com

OM azonosító: **201545**

Általános helyettes: Végváriné Kékhegyi Erika

1154. Budapest, Klapka György utca 27.

Tel./fax: 06-1-307-6374 / e-mail: klapkaovi@freemail.hu

Rákospalotai Összevont Óvoda

Mozdonyvezető utcai Tagóvodája

1155. Budapest, Mozdonyvezető u. 3-5.

Telefon: 06-1-418-2407

e-mail: mozdonyvezetoovi@rakospalotaiovi.hu

Intézményvezető: Balla Béláné

Általános helyettes: Végváriné Kékhegyi Erika

Intézményvezető helyettes: Dobosné Nagy Erzsébet

Tagóvoda-vezető: **Bilák Viktória**

Óvodánk, Budapest, Rákospalota zöldövezetében 8 csoporttal működik.

Virágos, gondozott, nagyméretű, udvarunk - jól felszerelt játékterületeivel - kiválóan alkalmas a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. Madárbarát kertünkre különösen büszkék vagyunk, mert a természet egy szeletét varázsolja udvarunkra.

Óvodai nevelésünk célja

- harmonikus személyiségfejlesztés,
- egészséges életmód szokásainak, értékeinek alapozása,
- érzelmi intelligencia fejlesztése,
- a játékra, a tapasztalatra és élményszerzésre, gazdag tevékenység kínálatra épített motiváló tanulási környezet biztosítása.

Speciális szolgáltatásaink:

- **Különböző típusú és súlyosságú ételallergiával** – cukorbeteg, liszt érzékeny, táplálékallergiás és más diétát igénylő gyermekek integrált ellátása **dietetikusok** segítségével.
- **Logopédia csoportunk** megkésett beszédfejlődésű, gyermekek komplex logopédiai fejlesztését és mozgásterápiáját látja el. A beszédfejlődés súlyos zavarával küzdő, akadályozott, és vagy megkésett beszédfejlődésű gyermekeket játékos, komplex óvodai neveléssel, - különösen hangsúlyos- anyanyelvi, kommunikációs, vizomotoros és koordinációs fejlesztésével valósítjuk meg.
- **Hagyományőrző** óvodánkban a gyermekek a tradicionális kultúra értékeivel ismerkednek. Úgy gondoljuk, hogy fontos azoknak az értékeknek a megőrzése, melyek

alapját képezik nemzeti identitásunknak, magyarságunknak. Hagyományaink jeles napokhoz kötődnek.

- Parajdi sókőből száraz **sószobát** alakítottunk ki, mely gyermekeink egészségének megőrzését és immunrendszerük erősítését biztosítja.
- Kiemelt szerepet kap továbbra is a nevelésben a **környezettudatos magatartás** a **környezetvédő szemlélet** alakítása, melyet közös programok, tevékenységek szervezésével a szülők körében is hangsúlyozunk.
- **Különfoglalkozások**, rendezvények szervezésénél elsődleges szempontunk, hogy azok tartalmukban színesek, - a gyerekek életkori sajátosságait figyelembe véve,- jól szervezettek, élvezhetőek legyenek.

•

Külön foglalkozásaink

Ovis - angol, sakk, foci, TSMT csoportos torna, balett, karate, rocky, katolikus – és református hittan.

Óvodai nevelésünk a családdal történő együttnevelésben teljesedik ki.

Intézményi Belső Önértékelési Csoport

Intézményi elvárásrendszer – óvodavezető

Időszak: 2017-2022

1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
1.1 Milyen módon biztosítja, hogy a tanulás a gyermeki fejlődés eredmények javulását eredményezze?	<p>Részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési-oktatási alapelvek, célok és feladatok meghatározásában.</p> <p>A jogszabályi lehetőségeken belül a helyi éves nevelési tanulási ütemtervet a keretéves nevelési tanulási ütemtervre alapozva az intézmény sajátosságaihoz igazítja.</p> <p>A tanulást, tanítást egységes, tervezett pedagógiai folyamatként kezeli.</p> <p>Együttműködik munkatársaival, és példát mutat annak érdekében, hogy az intézmény elérje a tanulási eredményekre vonatkozó deklarált céljait.</p> <p>Az intézményi kulcsfolyamatok irányítása során elsősorban a gyermeki fejlődés eredmények javítására helyezi a hangsúlyt.</p> <p>A gyermeki kulcskompetenciák fejlesztésére összpontosító nevelő-fejlesztő munkát vár el.</p>	<p>Részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési alapelvek, célok és feladatok meghatározásában.</p> <p>A helyi éves nevelési ütemtervet az intézmény sajátosságaihoz igazítja.</p> <p>Együttműködik munkatársaival.</p>
1.2 Hogyan biztosítja a mérési, értékelési eredmények beépítését a tanulási-tanítási folyamatba?	<p>Az intézményi működést befolyásoló azonosított, összegyűjtött, értelmezett mérési adatokat, eredményeket felhasználja a stratégiai dokumentumok elkészítésében, az intézmény jelenlegi és jövőbeli helyzetének megítélésében, különösen a tanulás és tanítás szervezésében és irányításában.</p> <p>A kollégákkal megosztja a tanulási eredményességről szóló információkat, a központi mérési eredményeket elemzi, és levonja a szükséges szakmai tanulságokat.</p> <p>Beszámolót kér a gyermeki teljesítmények folyamatos helyi szinten alkalmazott megfigyelésén vagy mérésén alapuló egyéni teljesítmények összehasonlításáról, változásáról és elvárja, hogy a tapasztalatokat felhasználják a gyermekek fejlesztése érdekében.</p>	<p>Az intézményi működést befolyásoló eredményeket felhasználja a stratégiai dokumentumok elkészítésében.</p> <p>Ellenőrzi a gyermeki fejlődés nyomon követésének és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztésének dokumentációit.</p>
1.3 Hogyan biztosítja a fejlesztő célú értékelést, visszajelzést, reflektivitást az intézmény napi gyakorlatában?	<p>Irányításával az intézményben kialakítják a gyermekek értékelésének közös alapelveit és követelményeit, melyekben hangsúlyosan megjelenik a fejlesztő jelleg.</p> <p>Irányításával az intézményben a fejlesztő célú visszajelzés beépül a pedagógiai kultúrába.</p> <p>A fejlesztő célú értékelés megjelenik a vezető saját értékelési gyakorlatában is.</p>	<p>Irányításával az intézményben a fejlesztő célú visszajelzés beépül a pedagógiai kultúrába.</p> <p>A fejlesztő célú értékelés megjelenik a vezető saját értékelési gyakorlatában is.</p>

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
1.4 Hogyan gondoskodik arról, hogy a helyi éves nevelési, tanulási ütemterv, a tevékenységi terv, az alkalmazott módszerek a gyermeki igényeknek megfeleljenek, és hozzájáruljanak a továbbhaladáshoz?	<p>Irányítja a nevelési/az éves tanulási/tevékenység-/projekt-/tematikus terv és az éves tervezés egyéb dokumentumainak a kidolgozását és összehangolását annak érdekében, hogy azok lehetővé tegyék a helyi pedagógiai program követelményeinek teljesítését valamennyi gyermek számára.</p> <p>Működteti a tanulási-tanítási, módszerek bevalásának vizsgálatát. Nyilvánossá teszi az eredményes, hatékony nevelési-oktatási módszereket és eljárásokat, kollégáit biztatja azok tanulási-tanítási folyamatba való bevezetésére.</p>	<p>Irányítja a nevelési tevékenység kidolgozását és összehangolását.</p> <p>Nyilvánossá teszi az eredményes, hatékony nevelési módszereket és eljárásokat, kollégáit biztatja azok nevelési folyamatba való bevezetésére.</p>
1.5 Hogyan működik a differenciálás és az adaptív oktatás az intézményben és saját tanítási gyakorlatában?	<p>Irányítja a differenciáló, az egyéni tanulási utak kialakítását célzó nevelés, tanulástámogató eljárásokat, a hatékony gyermeki egyéni fejlesztést.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▣ Gondoskodik róla, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek speciális támogatást kapjanak. ▣ Nyilvántartja a kötelező óvodai nevelésből távolmaradás kockázatának kitett gyermekeket, és aktív irányítói magatartást tanúsít a távolmaradás megelőzése érdekében. 	<p>Irányítja a differenciáló nevelést, a hatékony gyermeki egyéni fejlesztést.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▣ Gondoskodik róla, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek speciális támogatást kapjanak.

2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
2.1 Hogyan vesz részt az intézmény jövőképeinek kialakításában?	<p>A jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat.</p> <p>Szervezi és irányítja az intézmény jövőképeinek, értékrendjének, pedagógiai és nevelési elveinek megismerését és tanulási-tanítási folyamatokba épülését.</p> <p>Az intézményi jövőkép, és a pedagógiai program alapelvei, célrendszere a vezetői pályázatában megfogalmazott jövőképpel fejlesztő összhangban vannak.</p>	<p>A jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat.</p>
2.2 Hogyan képes reagálni az intézményt érő kihívásokra, változásokra?	<p>Figyelemmel kíséri az aktuális külső és belső változásokat, konstruktívan reagál rájuk, ismeri a változtatások szükségességének okait.</p> <p>A változtatást, annak szükségességét és folyamatát, valamint a kockázatokat és azok elkerülési módját megosztja kollégáival, a felmerülő kérdésekre választ ad.</p> <p>Képes a változtatás folyamatát hatékonyan megtervezni, értékelni és végrehajtani.</p>	<p>Képes a változtatás folyamatát hatékonyan megtervezni, értékelni és végrehajtani.</p>

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
2.3 Hogyan azonosítja azokat a területeket, amelyek stratégiai és operatív szempontból fejlesztésre szorulnak?	Folyamatosan nyomon követi a célok megvalósulását. Rendszeresen meghatározza az intézmény erősségeit és gyengeségeit (a fejlesztési területeket), ehhez felhasználja a belső és a külső intézményértékelés eredményét.	Folyamatosan nyomon követi a célok megvalósulását.
2.4 Milyen lépéseket tesz az intézmény stratégiai céljainak elérése érdekében?	Irányítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek lebontását és összehangolását, biztosítja azok megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését. A stratégiai célok eléréséhez szükséges feladat meghatározások pontosak, érthetőek, a feladatok végrehajthatók. A feladatok tervezése során a nevelőtestület bevonásával a célok elérését értékeli, és a szükséges lépéseket meghatározza, célokat vagy feladatokat módosít.	Irányítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek lebontását és összehangolását, biztosítja azok megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését.
2.5 Hogyan teremt a környezete felé és a változásokra nyitott szervezetet?	Folyamatosan informálja kollégáit és az intézmény partnereit a megjelenő változásokról, lehetőséget biztosít számukra az önálló információszerezésre (konferenciák, előadások, egyéb források). □ A vezetés engedi, és szívesen befogadja, a tanulás-tanítás eredményesebb tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket	□ A vezetés engedi, és szívesen befogadja, a nevelés eredményesebb tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket

3. Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
3.1 Hogyan azonosítja erősségeit, vezetői munkájának fejlesztendő területeit, milyen az önreflexiója?	Ismeri a szakmai önértékelés modelljeit és eszközeit, felhasználja az eredményeit. Vezetői munkájával kapcsolatban számít a kollégák véleményére. Tudatos saját vezetési stílusának érvényesítésében, ismeri erősségeit és korlátait. Önértékelése reális, erősségeivel jól él, hibáit elismeri, a tanulási folyamat részeként értékeli.	Vezetői munkájával kapcsolatban számít a kollégák véleményére. Tudatos saját vezetési stílusának érvényesítésében, ismeri erősségeit és korlátait
3.2 Hogyan fejleszt saját vezetői tevékenységét, hatékonyságát?	Az önreflexió során felülvizsgálja, elemzi egy-egy tevékenységét, döntését, intézkedését, módszerét, azok eredményeit, következményeit, szükség esetén változtat. Vezetői hatékonyságát önreflexiója, a külső értékelések, saját és mások tapasztalatai alapján folyamatosan fejleszti.	Az önreflexió során felülvizsgálja, elemzi egy-egy tevékenységét, döntését, intézkedését, módszerét, azok eredményeit, következményeit, szükség esetén változtat.
3.3 Milyen mértékű elkötelezettséget mutat önmaga képzése és fejlesztése iránt?	Az óvodapedagógus szakma és az óvodavezetés területein keresi az új szakmai információkat, és elsajátítja azokat. Folyamatosan fejleszti vezetői felkészültségét, vezetői képességeit. Hiteles és etikus magatartást tanúsít. (Kommunikációja, magatartása a pedagógus etika normáinak megfelel.)	Az óvodapedagógus szakma és az óvodavezetés területein keresi az új szakmai információkat, és elsajátítja azokat. Folyamatosan fejleszti vezetői felkészültségét, vezetői képességeit.

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
3.4 Időarányosan hogyan teljesülnek a vezetői programjában leírt célok, feladatok? Mi indokolja az esetleges változásokat, átütemezéseket?	A vezetői programjában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a célok kitűzésében, a tervezésben, a végrehajtásban. Ha a körülmények változása indokolja a vezetői pályázat tartalmának felülvizsgálatát, ezt világossá teszi a nevelőtestület és valamennyi érintett számára.	A vezetői programjában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a célok kitűzésében, a tervezésben, a végrehajtásban.

4. Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
4.1 Hogyan osztja meg a vezetési feladatokat a vezetőtársaival, kollégáival?	A munkatársak felelősségét, jogkörét és hatáskörét egyértelműen meghatározza, felhatalmazást ad. A vezetési feladatok egy részét delegálja vezetőtársai munkakörébe, majd a továbbiakban a leadott döntési- és hatásköri jogokat ő maga is betartja, betartatja.	A munkatársak felelősségét, jogkörét és hatáskörét egyértelműen meghatározza. A vezetési feladatok egy részét delegálja vezető helyettesek munkakörébe.
4.2 Hogyan vesz részt személyesen a humán erőforrás ellenőrzésében és értékelésében?	Irányítja és aktív szerepet játszik a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában (az országos önértékelési rendszer intézményi adaptálásában) és működtetésében; Részt vállal az óvodapedagógusok tevékenységének látogatásában, megbeszélésében. Az óvodapedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál.	Irányítja és aktív szerepet játszik a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában és működtetésében;
4.3 Hogyan inspirálja, motiválja és bátorítja az intézményvezető a munkatársakat?	Támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében. Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére. Alkalmat ad az óvodapedagógusoknak személyes szakmai céljaik megvalósítására, a feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít.	Támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében. Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére.
4.4 Hogyan tud kialakítani együttműködést, hatékony csapatmunkát a kollégák között?	Aktívan működteti a munkaközösségeket, az egyéb csoportokat (projektcsoport például intézményi önértékelésre), szakjának és vezetői jelenléte fontosságának tükrében részt vesz a team munkában. Kezdeményezi, szervezi és ösztönzi az intézményen belüli együttműködések. A megosztott vezetés céljából vezetői tanácsadó csoportot működtet (törzskar, tágabb körű vezetés – például munkaközösség-vezetők, egyéb középvezetők, szülői képviselők stb. bevonásával).	Aktívan működteti az intézményi önértékelési csoport munkáját. Kezdeményezi, szervezi és ösztönzi az intézményen belüli együttműködések.

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
4.5 Milyen módon biztosítja és támogatja az érintettek, a nevelőtestület, az intézmény igényei, elvárásai alapján kollégái szakmai fejlődését?	Rendszeresen felméri, milyen szakmai, módszertani tudásra van szüksége az intézménynek. A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének. Szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit.	A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének. Szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit.
4.6 Hogyan gazdálkodik a rendelkezésére álló humánerőforrással, hogyan kezeli a szükséges változásokat (bővítés, leépítés, átszervezés)?	Rendelkezik humánerőforrás kezelési ismeretekkel, aminek alapján emberi erőforrás stratégiát alakít ki. Változások alkalmával (bővítés, leépítés, átszervezés) személyesen vesz részt az intézményi folyamatok, változások alakításában, irányításában.	Rendelkezik humánerőforrás kezelési ismeretekkel, aminek alapján emberi erőforrás stratégiát alakít ki.
4.7 Hogyan vonja be a vezető az intézményi döntéshozatali folyamatba a pedagógusokat?	Az intézményi folyamatok megvalósítása során megjelenő döntésekbe, döntések előkészítésébe bevonja az intézmény munkatársait és partnereit. A döntésekhez szükséges információkat megosztja az érintettekkel. Mások szempontjait, eltérő nézeteit és érdekeit figyelembe véve hoz döntéseket, old meg problémákat és konfliktusokat.	Az intézményi folyamatok megvalósítása során megjelenő döntésekbe, döntések előkészítésébe bevonja az intézmény munkatársait és partnereit. A döntésekhez szükséges információkat megosztja az érintettekkel.
4.8 Mit tesz a nyugodt munkavégzésre alkalmas, pozitív klíma és támogató kultúra megteremtése érdekében?	Személyes kapcsolatot tart az intézmény teljes munkatársi körével, odafigyel problémáikra, és választ ad kérdéseikre. Kellő tapintattal, szakszerűen oldja meg a konfliktushelyzeteket. Olyan tanulási környezetet alakít ki, ahol az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a tanulási folyamatot támogató rend jellemzi (például mindenki által ismert és betartott szabályok betartatása). Támogatja, ösztönzi az innovációt és a kreatív gondolkodást, az újszerű ötleteket.	Olyan környezetet alakít ki, ahol az intézmény szervezeti kultúráját a mindenki által ismert és betartott szabályok betartatása határozza meg. Támogatja, ösztönzi az innovációt és a kreatív gondolkodást, az újszerű ötleteket.

5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
5.1 Hogyan történik a jogszabályok figyelemmel kísérése?	Folyamatosan figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók változásait. Az óvodapedagógusokat az őket érintő, a munkájukhoz szükséges jogszabály-változásokról folyamatosan tájékoztatja.	Folyamatosan figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók változásait.

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
5.2 Hogyan tesz eleget az intézményvezető a tájékoztatási kötelezettségének?	Az érintettek tájékoztatására többféle kommunikációs eszközt, csatornát (verbális, nyomtatott, elektronikus, közösségi média stb.) működtet. A megbeszélések, értekezletek vezetése hatékony, szakszerű kommunikáción alapul.	A megbeszélések, értekezletek vezetése hatékony, szakszerű kommunikáción alapul.
5.3 Hogyan történik az intézményi erőforrások elemzése, kezelése (emberek, tárgyak és eszközök, fizikai környezet)?	Hatékony idő- és emberi erőforrás felhasználást valósít meg (egyenletes terhelés, túlterhelés elkerülés, stb.). Hatáskörének megfelelően megtörténik az intézmény, mint létesítmény, és a használt eszközök biztonságos működtetésének megszervezése (például udvar, kert, játszókert, sportlétesítmények eszközei, fejlesztő eszközök).	Hatékony idő- és emberi erőforrás felhasználást valósít meg (egyenletes terhelés, túlterhelés elkerülés, stb.)
5.4 Hogyan biztosítja az intézményvezető az intézményi működés nyilvánosságát, az intézmény pozitív arculatának kialakítását?	Az intézményi dokumentumokat a jogszabályoknak megfelelően hozza nyilvánosságra. A pozitív kép kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás érdekében kommunikációs eszközöket, csatornákat működtet.	Az intézményi dokumentumokat a jogszabályoknak megfelelően hozza nyilvánosságra.
5.5 Hogyan biztosítja az intézményi folyamatok, döntések átláthatóságát?	Szabályozással biztosítja a folyamatok nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét. Elvárja a szabályos, korrekt dokumentációt.	Szabályozással biztosítja a folyamatok nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét. Elvárja a szabályos, korrekt dokumentációt.
5.6 Milyen, a célok elérését támogató kapcsolatrendszert alakított ki az intézményvezető?	Személyesen közreműködik az intézmény partneri körének azonosításában, valamint a partnerek igényeinek és elégedettségének megismerésében. Személyesen részt vesz a partnerek képviselőivel és a partnereket képviselő szervezetekkel (például SZMK, óvodaszék) történő kapcsolattartásban. Az intézmény vezetése hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a fenntartóval az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.	Közreműködik az intézmény partneri körének elégedettségének megismerésében. Hatékonyan együttműködik a fenntartóval az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.

Intézményi Belső Önértékelési Csoport

Intézményi elvárásrendszer – óvodapedagógus

Időszak: 2017-2022

6. Pedagógiai módszertani felkészültség

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
<p>1.1 Milyen a módszertani felkészültsége? Milyen módszereket alkalmaz a nevelés folyamatában és a gyermeki tevékenységekben?</p>	<p>A módszereket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazza. Különböző problémahelyzet biztosításával elősegíti a problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlődését. Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására. Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják.</p>	<p>A módszereket megfelelően alkalmazza. Elősegíti a problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlődését. Példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására.</p>
<p>1.2 Ismeri és alkalmazza-e a gyermekközösségnek, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket?</p>	<p>Felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Hatékony gyermek-megismerési technikákat alkalmaz. A differenciálás megfelelő módja, formája jellemző. Az elméleti ismeretek mellett a tanultak gyakorlati alkalmazását is lehetővé teszi. Alkalmazza a gyermekcsoportoknak, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket. A pedagógus az életkori sajátosságok figyelembe vételével választja meg az órán alkalmazott módszereket.</p>	<p>Felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. A differenciálás megfelelő módja, formája jellemző munkájára. Alkalmazza a gyermekcsoportoknak, kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknek megfelelő, változatos módszereket. A pedagógus az életkori sajátosságok figyelembe vételével választja meg az foglalkozásokon alkalmazott módszereket.</p>
<p>1.3 Hogyan értékeli az alkalmazott módszerek bevalását? Hogyan használja fel a megfigyelési, mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában?</p>	<p>Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában. Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA - ciklus. Alkalmazott módszerei a tanítás-tanulás eredményességét segítetik.</p>	<p>Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA - ciklus. Alkalmazott módszerei a nevelés (tanulás támogatásának) eredményességét segítik.</p>
<p>1.4 Hogyan, mennyire illeszkednek az általa alkalmazott módszerek a gyermekközösséghez, illetve a képességfejlesztési területekhez?</p>	<p>A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket is ismeri, kritikusan, céljainak megfelelően használja. Fogalomhasználata pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű. Pedagógiai munkája során képes építeni a tanulók más forrásokból szerzett tudására.</p>	<p>A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat céljainak megfelelően használja. Fogalomhasználata pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű.</p>

7. Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
2.1 Milyen a pedagógiai tervező munkája: tervezési dokumentumok, tervezési módszerek, nyomon követhetőség, megvalósíthatóság, realitás?	<p>Pedagógiai munkáját az intézmény programjának megfelelően hosszabb-rövidebb időszakokra tagolva (pl.: éves ütemterv), tanulási-tanítási egységekre (pl.: tematikus terv, projektterv) és tevékenységekre (pl. játék - és munkatevékenység) bontva tervezi meg.</p> <p>Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait stb.</p> <p>Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat.</p> <p>Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit.</p>	<p>Pedagógiai nevelő munkáját az intézmény programjának megfelelően tagolja, tematikus tervét a csoportnaplóban tervezi meg.</p> <p>Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét.</p> <p>Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat.</p> <p>Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit.</p>
2.2 Hogyan viszonyul egymáshoz a tervezés és megvalósítás?	<p>A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építi fel.</p> <p>A gyermeki tevékenykedtetést, a cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartja szem előtt.</p> <p>Tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.</p> <p>Pedagógiai terveit a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja.</p>	<p>A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építi fel.</p> <p>A gyermeki tevékenykedtetést, a cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartja szem előtt.</p>
2.3 A tervezés során hogyan érvényesíti az Óvodai nevelés országos alapprogram nevelési céljait, hogyan határoz meg pedagógiai célokat, fejlesztendő kompetenciákat?	<p>Pedagógiai céljai összhangban állnak az Óvodai nevelés országos alapprogramjával és az óvoda pedagógiai programjának célrendszerével.</p>	<p>Pedagógiai, nevelési céljai összhangban állnak az Óvodai nevelés országos alapprogramjával és az óvoda pedagógiai programjának célrendszerével.</p>
2.4 Hogyan épít tervező munkája során a gyermekek előzetes neveltségi szintjére, tudására és a gyermekcsoport jellemzőire?	<p>Az óvodában alkalmazható digitális eszközöket (CD-lejátszó, projektor, interaktív tábla, fényképezőgép, számítógép) célszerűen használja.</p> <p>Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. Lehetővé teszi a helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, együttműködés megismerését.</p> <p>Alkalmazza a differenciálás elvét.</p>	<p>Az óvodában alkalmazható digitális eszközöket (CD-lejátszó, fényképezőgép, számítógép) célszerűen használja.</p> <p>Alkalmazza a differenciálás elvét.</p>

8. A tanulás támogatása

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
3.1 Mennyire tudatosan, az adott helyzetnek mennyire megfelelően választja meg és alkalmazza a nevelési tanulásszervezési eljárásokat?	Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan változtat előzetes tervein.	Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit.
3.2 Hogyan motiválja a gyermekeket? Hogyan kelti fel a gyermekek érdeklődését, és hogyan köti le, tartja fenn a gyermekek figyelmét, érdeklődését?	Épít a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára, igyekszik fenntartani érdeklődésüket.	Épít a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára, igyekszik fenntartani érdeklődésüket.
3.3 Hogyan fejleszti a gyermekek gondolkodási, probléma-megoldási és együttműködési képességét?	Felismeri a gyermekek tanulási, magatartási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra. Kihhasználja a tevékenységekben rejlő lehetőségeket a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.	Kihhasználja a tevékenységekben rejlő lehetőségeket a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.
3.4 Milyen ismeretszerzési, tanulási teret, tanulási környezetet hoz létre az ismeretszerzési, tanulási folyamathoz?	Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra. □ Az elmélyült tevékenységekhez nyugodt légkört és környezetet teremt, például a csoportszoba elrendezésével. A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez biztosítja a megfelelő eszközöket és a szabad választás lehetőségét.	Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra. A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez biztosítja a megfelelő eszközöket és a szabad választás lehetőségét.
3.5 Hogyan alkalmazza a tanulási folyamatban az információ-kommunikációs technikákra épülő eszközöket, a digitális tananyagokat? Hogyan sikerül a helyes arányt kialakítania a hagyományos és az információ-kommunikációs technológiák között?	A gyermekekben igyekszik felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömet. Ennek érdekében indokolt esetben használja az IKT- eszközöket is. Az önálló tapasztalatszerzéshez - a játékhoz és egyéb tevékenységekhez - az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket biztosít.	A gyermekekben igyekszik felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömet. Ennek érdekében indokolt esetben használja az IKT- eszközöket is.

9. A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek többi gyermekkel együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
4.1 Hogyan méri fel a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát? Milyen hatékony gyermeki megismerési technikákat alkalmaz?	A gyermekeket személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan, elsősorban a játékokon keresztül tárja fel.	A gyermekeket személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan, elsősorban a játékokon keresztül tárja fel.
4.2 Hogyan jelenik meg az egyéni fejlesztés, a személyiségfejlesztés a tervezésben és a pedagógiai munkájában (egyéni képességek, adottságok, fejlődési ütem, szociokulturális háttér)?	Munkájában a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kezeli. A gyermekek személyiségét nem statikusan, hanem önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli. A gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájuk kibontakoztatására törekszik Felismeri a gyermek személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani - esetlegesen a megfelelő szakembertől segítséget kérni. Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.	A gyermekek személyiségét önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli. Felismeri a gyermek személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani - esetlegesen a megfelelő szakembertől segítséget kérni. Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.
4.3 Milyen módon differenciál, hogyan alkalmazza az adaptív oktatás gyakorlatát?	Csoportos tevékenységek esetén is figyel az egyéni szükségletekre, és a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszerek, eljárások alkalmazására. A gyermekek hibáit, tévesztéseit mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.	A gyermekek hibáit, tévesztéseit mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
4.4 Milyen terv alapján, hogyan foglalkozik a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel, ezen belül a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a kiemelten tehetséges, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel?	Különleges bánásmódot igénylő gyermek vagy gyermekcsoport számára hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki, és ezeket hatékonyan meg is valósítja. Az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozza meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.	Az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozza meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.

10. A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
5.1 Milyen módszereket, eszközöket alkalmaz a közösség belső struktúrájának feltárására?	Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit, a játék és más élmény gazdag tevékenység, program során.	Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit, a játék és más élmény gazdag tevékenység, program során.
5.2 Hogyan képes olyan nevelési, ismeretszerzési, tanulási környezet kialakítására, amelyben a gyermekek értékesnek, elfogadottnak érezhetik magukat, amelyben megtanulják tisztelni, elfogadni a különböző kulturális közegekből, a különböző társadalmi rétegekből jött társaikat, a különleges bánásmódot igénylő, és a hátrányos helyzetű gyermekeket is?	Az egész nap folyamán harmóniát, érzelmi biztonságot, elfogadó légkört teremt. A gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveli. Munkájában figyelembe veszi a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait. A napi tevékenységekben, játékban időt, lehetőséget biztosít a beszélgetésekre, kezdeményezően példát mutat az interaktív kommunikációra. Az egymásra figyelmet, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltatja a gyermekekkel. Értékközvetítő tevékenysége tudatos. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi.	A gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveli. Munkájában figyelembe veszi a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait. Értékközvetítő tevékenysége tudatos.

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
5.3 Hogyan jelenik meg a közösségfejlesztés a pedagógiai munkájában (helyzetek teremtése, eszközök, a gyermekek óvodai és óvodán kívül szervezett tevékenységeiben)?	Az együttműködést, közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremt, módszereket alkalmaz az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során. Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő mintát mutat a gyermekek és szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén.	Az együttműködést, közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremt, módszereket alkalmaz az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során.
5.4 Melyek azok a probléma megoldási és konfliktuskezelési stratégiák, amelyeket sikeresen alkalmaz?	Csoportjában tudatosan alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit, például a közös szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet. A csoportjában felmerülő konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.	Csoportjában tudatosan alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit, például a közös szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.

11. A pedagógiai folyamatok és a gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
6.1 Milyen ellenőrzési és értékelési formákat alkalmaz?	Gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt. Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.	Gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt. Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
6.2 Mennyire támogató, fejlesztő szándékú az értékelése?	<p>Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeli a teljesítményeket, törekszik a folyamatos, pozitív visszajelzésekre.</p> <p>Értékeléseivel, visszajelzéseivel a gyermekek fejlődését segíti. Képes önállóan, a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani.</p>	<p>Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeli a teljesítményeket, törekszik a folyamatos, pozitív visszajelzésekre.</p> <p>Értékeléseivel, visszajelzéseivel a gyermekek fejlődését segíti.</p>
6.3 Milyen visszajelzéseket ad a gyermekeknek? Visszajelzései támogatják-e a gyermekek önértékelésének fejlődését?	Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.	Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.

12. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
7.1 Szakmai és nyelvi szempontból igényes-e a nyelvhasználata (a gyermekek életkorának megfelelő szókészlet, artikuláció, beszédsebesség stb.)?	Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál.	Munkája során a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál.
7.2 Milyen a gyermekekkel a kommunikációja, együttműködése?	<p>Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi.</p> <p>A gyerekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakít ki.</p> <p>Tudatosan ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.</p>	Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi.

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
7.3 Milyen módon működik együtt az óvodapedagógusokkal és a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel a pedagógiai folyamatban?	A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat. A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkal, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel. A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal. Együttműködik pedagógustársaival különböző pedagógiai eljárások és programok (pl. témanap, ünnepség, kirándulás) megvalósításában.	A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkal, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel. A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal.
7.4 Reális önismerettel rendelkezik-e? Jellemző-e rá a reflektív szemlélet? Hogyan fogadja a visszajelzéseket? Képes-e önreflexióra? Képes-e önfejlesztésre?	A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető. Óvodai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi. Nyitott a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében.	Óvodai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi. Nyitott a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében.

13. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
8.1 Saját magára vonatkozóan hogyan érvényesíti a folyamatos értékelés, fejlődés, továbblépés igényét?	Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti. Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját. Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.	Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
8.2 Mennyire tájékozott pedagógiai kérdésekben, hogyan követi a szakmában történeteket?	Rendszeresen tájékozódik a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket. Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, és lehetőség szerint alkalmazza is azokat. Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek. Élő szakmai kapcsolatrendszer alakít ki az intézményen kívül is.	Rendszeresen tájékozódik a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket.

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
8.3 Hogyan nyilvánul meg kezdeményezőképesége, felelősségvállalása a munkájában?	Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket. Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.	Munkájában korszerű módszereket alkalmaz Részt vesz az intézményi innovációban.

Intézményi Belső Önértékelési Csoport

Intézményi elvárásrendszer – intézményi

Időszak: 2017-2022

1. Pedagógiai folyamatok

A félkövér betűvel jelölt elvárások évente értékelendők.

1.1.Tervezés:

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
1.1.1 Hogyan valósul meg a stratégiai és operatív tervezés?	<p>Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását.</p> <p>Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési (az eredmények értékelési területnél felsorolt adatok), demográfiai, munkaerő-piaci és más külső mutatók (például szociokulturális felmérések adatai) azonosítása, gyűjtése, feldolgozása és értelmezése alapján készül. Ezek segítik az intézmény jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését.</p> <p>A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik.</p> <p>Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés.</p> <p>Megtörténik a tanfelügyeleti ellenőrzések eredményeiből, a korábbi fejlesztési terv felülvizsgálatából, valamint a további ellenőrzésekből, intézkedési tervekből származó információk feldolgozása, értékelése, a tapasztalatok beépítése az önértékelést követő ötéves intézkedési tervbe.</p> <p>Az éves munkaterv összhangban van a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel.</p>	<p>Az intézmény vezetése (óvodavezető, óvodavezető helyettes) irányításával történik az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak az alapító okirattal és a működési engedéllyel történő koherens kialakítása. A PP kialakításakor, felülvizsgálatakor figyelembe vesszük az intézmény tágabb és szűkebb környezetét, elhelyezkedését és a gyermekek szociokulturális környezetét.</p> <p>A dokumentumok megalkotásakor és felülvizsgálatakor a nevelőtestület jogszabályok által biztosított jogköreit biztosítjuk.</p> <p>A fenntartó és az intézmény a jogszabályok által meghatározott kapcsolattartási formákon túl napi szinten együttműködik.</p> <p>Az ellenőrzések eredményeire épülő fejlesztési terveket készítünk.</p> <p>Az éves munkaterv koherens az alapdokumentumokkal.</p>
1.1.2 Milyen az intézményi stratégiai terv és az oktatáspolitikai köznevelési célok viszonya; az operatív tervezés és az intézményi stratégiai célok viszonya?	<p>Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek.</p> <p>Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja, és a dokumentumokban nyomon követhető.</p>	<p>Az intézmény alapdokumentumainak felülvizsgálata a jogszabályoknak megfelelően megtörténik, figyelembe véve az oktatáspolitikai célkitűzéseket.</p>

1.2. Megvalósítás

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
<p>1.2.1. Hogyan történik a tervek megvalósítása?</p>	<p>A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)</p> <p>Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai, stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik.</p> <p>Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.</p> <p>Az intézményi pedagógiai folyamatok (például nevelési évre, gyermekcsoportra tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt nevelési, tanulási eredmények elérését, a szülők, gyermekek és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.</p>	<p>Az intézmény alapdokumentumaira épülő éves munkatervet készítünk, amelynek tervezésekor a nevelőtestület jogszabályban rögzített jogköreit biztosítjuk!</p> <p>A pedagógiai folyamatok tervezésekor figyelembe vesszük a partneri elvárásokat.</p>
<p>1.2.2 Milyen az intézmény működését irányító éves tervek és a beszámolók viszonya, hogyan épülnek egymásra?</p>	<p>Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek.</p> <p>A nevelési év végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő nevelési év tervezése.</p> <p>A beszámolók szempontjai illeszkednek az intézményi önértékelési rendszerhez.</p>	<p>Az intézmény a nevelési év végén szakmai beszámolót készít, ahol értékelésre kerülnek az adott nevelési évben tervezett feladatok teljesülése, figyelembe véve az intézmény önértékelési rendszerét. A munkatervet készítésekor figyelembe vesszük az előző nevelési év beszámolójában rögzített eredményeket, fejlesztendő területeket.</p>
<p>1.2.3 Milyen a pedagógusok éves tervezésének, és a terv tényleges megvalósulásának a viszonya?</p>	<p>A stratégiai és operatív dokumentumokban megfogalmazott célok, feladatok – a csoport, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek adottságait figyelembe véve – megjelennek a pedagógus tervező munkájában és annak ütemezésében.</p> <p>A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak.</p> <p>A teljes pedagógiai folyamat követhető a tevékenységi tervben, a csoportnaplókban, valamint a gyermeki produktumokban.</p>	<p>A tervezés során figyelembe vesszük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való egyéni, differenciált bánásmód érvényesülését.</p>

1.3. Ellenőrzés

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
1.3.1 Hogyan működik az ellenőrzés az intézményben?	<p>Az intézményi stratégiai alapdokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végeznek.</p> <p>Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz.</p> <p>Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.</p> <p>A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre.</p> <p>Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben.</p> <p>Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejlesztendő területek) megfelelően önfejlesztési tervet készít, a szükséges feladatokat ütemezi és végrehajtja.</p>	<p>Az intézmény rendelkezik belső önértékelési rendszerrel. Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz.</p> <p>Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.</p> <p>A nevelési eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre.</p> <p>Az ellenőrzések eredményeit felhasználjuk az intézményi önértékelésben.</p> <p>Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejlesztendő területek) megfelelően önfejlesztési tervet készítünk, a szükséges feladatokat ütemezzük és végrehajtjuk.</p>

1.4. Értékelés

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
1.4.1. Hogyan történik az intézményben az értékelés?	<p>Az értékelés tények és adatok alapján tervezetten és objektíven történik.</p> <p>Az intézményi önértékelés elvégzésére az intézmény munkacsoportot szervez.</p> <p>Az önértékelés során tények és adatok alapján azonosítják a nevelési-oktatási tevékenységgel és a szervezet működésével összefüggő erősségeket, fejlesztendő területeket.</p> <p>Az önértékelési folyamatban felhasználják a munkatársak, szülők, és a külső partnerek (fenntartó és más partnerek) elégedettségméréseinek eredményeit.</p> <p>Az intézmény az ellenőrzések során született eredményeket elemzi és értékeli (ld. Eredmények terület).</p>	<p>Az értékelés tények és adatok alapján tervezetten és objektíven történik.</p> <p>Az intézményi önértékelés elvégzésére az intézményben 3 főből álló munkacsoportot szervezünk.</p> <p>Az önértékelés során tények és adatok alapján azonosítjuk a nevelési tevékenységgel és a szervezet működésével összefüggő erősségeket, fejlesztendő területeket.</p> <p>Az önértékelési folyamatban felhasználjuk a munkatársak, szülők, és a külső partnerek (fenntartó és más partnerek) elégedettségméréseinek eredményeit.</p> <p>Az intézmény az ellenőrzések során született eredményeket elemzi és értékeli (ld. Eredmények terület).</p>

<p>1.4.2. Milyen a pedagógiai programban meghatározott gyermeki értékelés működése a gyakorlatban?</p>	<p>Az intézményben folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a gyermekek adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó mérési rendszer működik.</p> <p>A gyermekek értékelése az intézmény szabályzó dokumentumaiban megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények (értékelési rendszer) alapján folyik.</p> <p>Az intézményben a gyermeki teljesítményeket folyamatosan követik, a gyermeki teljesítményeket dokumentálják, elemzik, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsolják, szükség esetén fejlesztési tervet készítenek.</p> <p>A pedagógiai programnak és az egyéni fejlesztési terveknek megfelelően történik az egyénre szabott értékelés, amely az értékelő naplóban (feljegyzésekben) nyomon követhető.</p> <p>A gyermekek eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak szüleinek/gondviselőjének és az életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő formában gyermeknek.</p>	<p>Az intézményben folyó nevelési munka alapjaként a gyermekek adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó mérési rendszer működik.(gyermeki fejlődés nyomonkövető dokumentáció formájában)</p> <p>A gyermekek értékelése az intézmény szabályzó dokumentumaiban megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények alapján folyik. Gyermeki tevékenység megfigyelése által.</p> <p>Az intézményben a gyermeki teljesítményeket folyamatosan követjük, a gyermeki teljesítményeket dokumentáljuk, elemezzük, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsoljuk, szükség esetén szakemberek bevonásával egyéni fejlesztési tervet készítünk (kiemelt figyelmet igénylő gyermekek)</p> <p>A pedagógiai programnak és az egyéni fejlesztési terveknek megfelelően történik az egyénre szabott értékelés, amely a gyermeki fejlődés nyomonkövető dokumentációban nyomon követhető. gyermek portfólió</p> <p>A gyermekek eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak szüleinek/gondviselőjének és az életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő formában gyermeknek. (félévente legalább egyszer a szülők aláírásával igazolják a tájékoztatás tényét.</p>
--	---	---

1.5.Korrekción

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
<p>1.5.1 Mi történik az ellenőrzés eredményeivel?</p>	<p>Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak elkészítése, módosítása során megtörténik az ellenőrzések során feltárt információk felhasználása.</p>	<p>A stratégiai dokumentumok felülvizsgálatakor a korábbi eredményeket feltárt fejlesztendő területeket figyelembe vesszük.</p>

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
1.5.2 Mi történik a mérési, értékelési eredményekkel? (Elégedettségmérés, intézményi önértékelés, pedagógus-értékelés, gyermeki fejlődés mérés, egyéb mérések.)	Évente megtörténik az önértékelés keretében a helyben szokások formában rögzített mérési eredmények elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása. Ezt követően az intézmény a mérési-értékelési eredmények függvényében szükség esetén korrekciót végez. Az intézmény a nevelési és tanulási eredményességről szóló információk alapján felülvizsgálja a stratégiai és operatív terveit, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátására. A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrások (például pályázati lehetőségek) és szakmai támogatások feltérképezése és bevonása természetes gyakorlata az intézménynek.	Az intézmény a belső önértékelési rendszer működtetése során feltárt fejlesztendő területekre fejlesztési tervet készít és hozzárendeli a szükséges erőforrásokat.

2. Személyiség- és közösségfejlesztés

2.1. Személyiségfejlesztés

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
2.1.1. Hogyan valósulnak meg a pedagógiai programban rögzített személyiségfejlesztési feladatok?	A beszámolóban és az intézményi önértékelésben követhetők az eredmények (például egyéni fejlesztés). Támogató szervezeti és tanulási kultúra jellemzi az óvodát.	Az intézményi önértékelés és az éves beszámoló során nyomon követhetők az elért eredmények, az óvoda tanulást támogató környezetet teremt az idejáró óvodásgyermekek számára.
2.1.2. Hogyan ismerik meg az egyes gyermekek személyes és szociális készségeit, képességeit?	A vizsgálatra alkalmas módszereket, eszközöket, technikákat használnak az intézményben erre a célra.	A gyermekek készségeinek, képességeinek feltárására a gyermeki megismerés korszerű módszereit alkalmazzuk pl drámapedagógia

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
2.1.3 Hogyan fejlesztik az egyes gyermekek személyes és szociális képességeit (különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre)?	<p>A figyelem középpontjában a gyermekek kulcskompetenciáinak fejlesztése áll.</p> <p>A pedagógusok módszertani kultúrája kiterjed a személyes és szociális képességek fejlesztésére.</p> <p>A pedagógusok megosztják egymással ezirányú módszertani tudásukat.</p> <p>A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követik, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtanak végre</p> <p>A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető az intézmény dokumentumaiban, a mindennapi gyakorlatban (óvodai és óvodán kívüli tevékenységek).</p>	<p>A gyermekek fejlesztésében az iskolai sikerességhez nélkülözhetetlen alapkészségek fejlesztése áll. A nevelőtestület tagjai belső tudásmegosztás fórumokon a korszerű pedagógiai módszereit megosztják egymással.</p> <p>A feltárt eredmények összegzését és tapasztalatit a következő időszak tervezésekor a nevelőtestület tagjai figyelmembe veszik.</p>
2.1.4 Hogyan történik a gyermekek szociális hátrányainak enyhítése?	<p>A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek mindegyikénél rendelkeznek a pedagógusok megfelelő információkkal, és alkalmazzák azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban.</p> <p>Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa információkkal rendelkezik minden gyermek szociális helyzetéről.</p> <p>Az intézmény támogató rendszert működtet:</p> <p>Felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozást szervez.</p> <p>Integrációs oktatási módszereket fejleszt, és ezt be is vezeti.</p> <p>Nevelési, képzési, oktatási programokat, modelleket dolgoz ki vagy át, és működteti is ezeket.</p> <p>Célzott programokat tár fel.</p> <p>Kapcsolatot tart fenn valamely szakmai támogató hálózattal.</p>	<p>A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztéséhez felhasználjuk a drámapedagógiai módszereket.</p>
2.1.5 Hogyan támogatják az önálló tanulást, hogyan tanítják a tanulást?	<p>Az önálló tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési-oktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása és azok bevezetésének megtervezése.</p> <p>Az alulteljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek megkülönböztetett figyelmet kapnak.</p> <p>Az intézmény pedagógusai programjával összhangban alkalmaznak korszerű nevelési-oktatási módszereket, eljárásokat, technikákat.</p>	<p>Az intézményben a tanulás támogatásakor a legkorszerűbb módszertani eljárásokat alkalmazzuk. kooperatív technikák, drámapedagógia</p>

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
2.1.6 Hogyan történik az egyes gyermeki teljesítmények értékelése?	<p>Az intézményben a gyermekek teljesítményének értékelése a törvényi előírások, a pedagógiai programban megfogalmazottak alapján egyedi és fejlesztésközpontú.</p> <p>Az intézmény vezetése – a pedagógiai programban meghatározottak szerint – számon kéri a gyermeki fejlődési ütemét, teljesítmények pontos ismeretét, feldolgozását és nyomon követését is.</p> <p>A fejlesztésben érintett gyermekek esetében az értékelést a szakvélemény előírásainak megfelelően végzik.</p>	<p>Az intézményben a gyermekek teljesítményének értékelése a törvényi előírások, a pedagógiai programban megfogalmazottak alapján egyedi és fejlesztésközpontú.</p> <p>Az intézmény vezetősége – a pedagógiai programban meghatározottak szerint – számon kéri a gyermeki fejlődési ütemét, teljesítmények pontos ismeretét, feldolgozását és nyomon követését is.</p> <p>A fejlesztésben érintett gyermekek esetében az értékelést a szakvélemény előírásainak megfelelően végzik.</p>
2.1.7 Hogyan történik a gyermekek egészséges és környezettudatos életmódra nevelése?	<p>Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben szerepel, a beszámolókból követhető.</p> <p>A téma megjelenik a tervezésben és a tevékenységekben, nyomon követhető a gyermeki dokumentumokban.</p> <p>Az óvodán kívüli tevékenységek (megfigyelések, stb.) alkalmával a gyermekek a gyakorlatban tevékenységhez kötötten alkalmazzák a téma elemeit.</p>	<p>Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben szerepel, a beszámolókból követhető.</p> <p>A téma megjelenik a tervezésben és a tevékenységekben, nyomon követhető a gyermeki dokumentumokban.</p> <p>Az óvodán kívüli tevékenységek (megfigyelések, stb.) alkalmával a gyermekek a gyakorlatban tevékenységhez kötötten alkalmazzák a téma elemeit.</p>

2.2. Közösségfejlesztés

2.2.1 Hogyan segíti az intézmény a gyermekek együttműködését?	<p>A stratégiai programokban és az operatív tervekben szereplő közösségfejlesztési feladatokat megvalósítja az intézmény.</p> <p>A beszámolókból követhetők az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményei, különös tekintettel az intézményi hagyományok ápolására, a támogató szervezeti kultúrára.</p> <p>A gyermekek közötti, valamint a gyermekek és pedagógusok közötti, gyermekek pedagógiai munkát segítők közötti kapcsolatok jók.</p> <p>Az intézmény gondoskodik a pedagógusok, pedagógiai munkát segítők, valamint a gyermekek közötti folyamatos információcseréről és együttműködésről.</p>	<p>A stratégiai programokban és az operatív tervekben szereplő közösségfejlesztési feladatokat megvalósítjuk az intézményben.</p> <p>A beszámolókból követhetők az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményei, különös tekintettel az intézményi hagyományok ápolására, a támogató szervezeti kultúrára.</p> <p>A gyermekek közötti, valamint a gyermekek és pedagógusok közötti, gyermekek pedagógiai munkát segítők közötti kapcsolatokban a pedagógiai programban szereplő alapelveket érvényesítjük.</p> <p>Az intézményben tervszerű keretek között a pedagógusok, pedagógiai munkát segítők, valamint a gyermekek közötti folyamatos információcseréről és együttműködésről gondoskodunk.</p>
---	--	---

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
2.2.2 Az intézmény közösségépítő tevékenységei hogyan, milyen keretek között valósulnak meg?	<p>Az intézmény közösségi programokat szervez. <u>A szülők a megfelelő kereteken belül részt vesznek a közösségfejlesztésben.</u> Bevonják a gyermekeket, a szülőket és az intézmény dolgozóit a szervezeti, nevelési és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába. A részvétellel, az intézmény működésébe való bevonódással a gyermekek és a szülők elégedettek.</p>	<p>Az intézményben közösségi programokat szervezünk az éves munkatervben rögzítettek szerint. <u>A szülők a megfelelő kereteken belül részt vesznek a közösségfejlesztésben.</u> Bevonjuk a szülőket és az intézmény dolgozóit a szervezeti, nevelési és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába. A részvétellel, az intézmény működésébe való bevonódással a szülők elégedettek.</p>

3. Eredmények

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
3.1 Milyen eredményességi mutatókat tartanak nyilván az intézményben?	<p>Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége. Az intézmény partnereinek bevonásával történik meg az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényezők azonosítása. Nyilvántartják és elemzik az intézményi eredményeket: □ helyben szokásos megfigyelésen, vagy más alapon megszervezett mérések eredményei esetleges sport, más versenyeredmények: országos szint, megyei szint, települési szint elismerések 6 éves kor után óvodában maradó mutatók, elégedettségmérés eredményei (szülő, óvodapedagógus, pedagógiai munkát segítők) - neveltségi mutatók</p>	<p>Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a nevelés eredményessége. A tanulás támogatása □ Az intézmény partnereinek bevonásával történik meg az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényezők azonosítása. Nyilvántartjuk és elemezzük az intézményi eredményeket: helyben szokásos megfigyelésen keresztül 6 éves kor után óvodában maradó gyermekek mutatóit elemezzük és megfigyelési eredmények figyelembe vételével történik meg a gyermekek fejlesztése</p>
3.2 Milyen szervezeti eredményeket tud felmutatni az intézmény?	<p>Az intézmény kiemelt nevelési céljaihoz kapcsolódó eredmények alakulása az elvártaknak megfelelő. Az intézmény nevelési és tanítási célrendszeréhez kapcsolódó kiemelt eredményesség. Az eredmények eléréséhez az alkalmazotti közösség nagy többsége hozzájárul. □ Az intézmény rendelkezik valamilyen külső elismeréssel.</p>	<p>Az intézmény kiemelt nevelési célja a mozgásfejlesztés, amelyben elért eredményeket folyamatosan elemezzük.</p>

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
3.3 Hogyan hasznosítják a belső és külső mérési eredményeket?	Az intézmény vezetése gondoskodik a nevelési, tanulási eredményességről szóló információk belső nyilvánosságáról. Az eredmények elemzése és a szükséges szakmai tanulságok levonása és visszacsatolása nevelőtestületi feladat. A belső és külső mérési eredmények elemzését felhasználva határozza meg az intézmény erősségeit és fejleszthető területeit. A fejleszthető területekre fejlesztési, intézkedési terveket fogalmaz meg.	Az intézmény vezetősége a beszámolóban nyilvánossá teszi a nevelési eredményeket, a belső önértékelés során meghatározza a fejlesztendő területeket és az elért eredményeket nyilvánosságra hozza.
3.4 Hogyan kísérik figyelemmel a gyermekek iskolába lépését, tanulási útját?	A gyermekek követésnek kialakult rendje, eljárása van. Az intézmény törekszik a kölcsönös kapcsolattartás kiépítésére és az információcsere fenntartására. A gyermekek további eredményeit felhasználja a pedagógiai munka fejlesztésére.	A gyermekek követésének érdekében partneri együttműködésre törekszünk azokkal az iskolákkal ahová a gyermek beiratkoztak.

4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
4.1 Milyen pedagógus szakmai közösségek működnek az intézményben, melyek a fő tevékenységeik?	Az intézményben a különböző szakmai pedagóguscsoportok együttműködése jellemző (munkaközösségek, egy szervezési egységben nevelő pedagógusok közössége, fejlesztő csoportok). A pedagógusok szakmai csoportjai maguk alakítják ki működési körüket, önálló munkaterv szerint dolgoznak. A munkatervüket az intézményi célok figyelembe vételével határozzák meg. A szakmai közösségek vezetőinek hatás- és jogköre tisztázott. Csoportok közötti együttműködésre is sor kerül az intézményben, amely tervezett és szervezett formában zajlik. Az intézmény vezetése támogatja, ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket, és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra. A munkaközösségek bevonásával történik a pedagógiai folyamatok megvalósításának ellenőrzése, értékelése.	Az intézmény vezetése támogatja, ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket, és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra.

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
4.2 Hogyan történik a belső tudásmegosztás az intézményben?	<p>Az intézményben magas színvonalú a szervezeti kultúra és a szakmai műhelymunka.</p> <p>Az intézményben rendszeres, szervezett a belső továbbképzés, a jó gyakorlatok ismertetése, támogatása.</p> <p>A belső tudásmegosztás működtetésében a munkaközösségek komoly feladatot vállalnak.</p>	<p>Az intézményben magas színvonalú a szervezeti kultúra és a szakmai műhelymunka.</p> <p>Az intézményben rendszeres, szervezett a belső továbbképzés, a jó gyakorlatok ismertetése, támogatása.</p> <p>A belső tudásmegosztás fórumokat működtetünk.</p>
4.3 Hogyan történik az információátadás az intézményben?	<p>Kétirányú információáramlást támogató kommunikációs rendszert (eljárásrendet) alakítottak ki.</p> <p>Az intézményben rendszeres, szervezett és hatékony az információáramlás és a kommunikáció.</p> <p>Az intézmény él az információátadás szóbeli, digitális és papíralapú eszközeivel.</p> <p>Az intézmény munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés.</p> <p>Az értekezletek összehívása célszerűségi alapon történik, résztvevői a témában érdekeltek.</p> <p>A munka értékelésével és elismerésével kapcsolatos információk szóban vagy írásban folyamatosan eljutnak a munkatársakhoz.</p>	<p>Kétirányú információáramlást támogató kommunikációs rendszert (eljárásrendet) működtetünk</p> <p>Az intézményben rendszeres, szervezett és hatékony az információáramlás és a kommunikáció.</p> <p>Az intézmény él az információátadás szóbeli, digitális és papíralapú eszközeivel.</p> <p>Az intézmény munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés.</p> <p>Az értekezletek összehívása célszerűségi alapon történik, résztvevői a témában érdekeltek.</p> <p>A munka értékelésével és elismerésével kapcsolatos információk szóban vagy írásban folyamatosan eljutnak a munkatársakhoz.</p>

5. Az intézmény külső kapcsolatai

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
5.1 Melyek az intézmény legfontosabb partnerei?	<p>Az intézmény pedagógiai programjával összhangban a vezetés irányításával megtörténik a külső partnerek azonosítása, köztük a kulcsfontosságú partnerek kijelölése.</p> <p>A külső partnerek köre ismert az intézmény munkavállalói számára.</p>	<p>Az intézmény pedagógiai programjával összhangban a vezetés irányításával megtörténik a külső partnerek azonosítása, köztük a kulcsfontosságú partnerek kijelölése.</p> <p>A külső partnerek köre ismert az intézmény munkavállalói számára.</p>

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
5.2 Mi az egyes partneri kapcsolatok tartalma?	<p>Az intézmény az azonosított partnerekkel kapcsolatos tevékenységekről tartalomleírással is rendelkezik.</p> <p>Az intézmény terveinek elkészítése során egyeztet az érintett külső partnerekkel.</p> <p>Rendszeresen megtörténik a kiemelt kulcsfontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerése.</p> <p>Az intézkedési tervek kialakításába és megvalósításába az intézmény bevonja külső partnereit.</p> <p>Rendszeres, kidolgozott és követhető az intézmény panaszkezelése.</p>	<p>Az intézmény az azonosított partnerekkel kapcsolatos tevékenységekről tartalomleírással is rendelkezik.</p> <p>Rendszeres, kidolgozott és követhető az intézmény panaszkezelése. (panaszkezelési szabályzat szerint)</p>
5.3 Hogyan kapnak tájékoztatást a partnerek az intézmény eredményeiről?	<p>Az intézmény vezetése a jogszabályban előírt módon eleget tesz tájékoztatási kötelezettségeinek.</p> <p>Az intézmény a helyben szokásos módon tájékoztatja külső partnereit (az információátadás szóbeli, digitális vagy papíralapú).</p> <p>A partnerek tájékoztatását és véleményezési lehetőségeinek biztosítását folyamatosan felülvizsgálják, visszacsatolják és fejlesztik.</p>	<p>Az intézmény vezetősége a jogszabályban előírt módon eleget tesz tájékoztatási kötelezettségeinek.</p> <p>Az intézmény a helyben szokásos módon tájékoztatja külső partnereit (az információátadás szóbeli, digitális vagy papíralapú).</p> <p>A partnerek tájékoztatását és véleményezési lehetőségeinek biztosítását folyamatosan felülvizsgálják, visszacsatolják és fejlesztik.</p>
5.4 Hogyan vesz részt az intézmény a közéletben (települési szint, járási/tankerületi szint, megyei szint, országos szint)?	<p>Az intézmény részt vesz a különböző társadalmi, szakmai szervezetek munkájában és a helyi közéletben.</p> <p>A pedagógusok és a gyermekek részt vesznek a különböző helyi/regionális rendezvényeken.</p> <p>Az intézmény kiemelkedő szakmai és közéleti tevékenységét elismerik különböző helyi díjakkal, illetve a díjakra történő jelölésekkel.</p>	<p>A pedagógusok és a gyermekek részt vesznek a különböző helyi rendezvényeken.</p>

6. A pedagógiai munka feltételei

6.1. Tárgyi, infrastrukturális feltételek

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
6.1.1 Hogyan felel meg az infrastruktúra az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?	Az intézmény rendszeresen felméri a pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé. Az intézmény rendelkezik a belső infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó intézkedési tervvel, amely figyelembe veszi az intézmény képzési struktúráját, a nevelőmunka feltételeit és pedagógiai céljait.	Az intézmény vezetősége rendszeresen felméri a pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé. (Eszközjegyzéket folyamatosan aktualizálja)
6.1.2 A környezet kialakításában hogyan érvényesülnek a környezettudatosság, környezetvédelem szempontjai? (Pl. szelektív hulladékgyűjtés.)	A pedagógiai program környezeti nevelésről szóló fejezetében rögzített elvek és szempontok szerint tervezi és valósítja meg a megfelelő tárgyi környezet kialakítását. A környezetvédelmi szempontok megvalósulását folyamatosan ellenőrzi.	A pedagógiai program környezeti nevelésről szóló fejezetében rögzített elvek és szempontok szerint tervezzük és valósítjuk meg a megfelelő tárgyi környezet kialakítását. A környezetvédelmi szempontok megvalósulását folyamatosan ellenőrizzük.
6.1.3 Hogyan felel meg az intézményi tárgyi környezet a különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelésének, oktatásának?	Az intézmény rendelkezik rendszeres igényfelméréseken alapuló intézkedési tervvel. Arra törekszik, hogy az intézkedési tervnek megfelelő fejlesztés megtörténjen, és ehhez rendelkezésre állnak a megfelelő tárgyi eszközök.	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztéséhez megfelelő eszközrendszert rendelünk
6.1.4 Milyen az IKT-eszközök kihasználtsága?	Az intézmény az IKT eszközeit rendszeresen alkalmazza a nevelő-oktató munkájában, az eszközök kihasználtsága, tanórán való alkalmazásuk nyomon követhető.	Az intézmény az IKT eszközeit rendszeresen alkalmazza a nevelő munkájában, az eszközök kihasználtsága, a foglalkozásokon való alkalmazásuk nyomon követhető.

6.2. Személyi feltételek

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
6.2.1 Hogyan felel meg a humán erőforrás az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?	Az intézmény rendszeresen felméri a szükségleteket, reális képpel rendelkezik a nevelő-oktató munka humán erőforrás szükségletéről. A humán erőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzi a fenntartó számára. A pedagógiai munka megszervezésében, a feladatok elosztásában a szakértelem és az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap.	Az intézmény vezetősége rendszeresen felméri a szükségleteket, reális képpel rendelkezik a nevelő- munka humán erőforrás szükségletéről. A humán erőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzi a fenntartó számára.

	<p>A pedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak.</p> <p>A vezetők felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira.</p>	<p>A pedagógiai munka megszervezésében, a feladatok elosztásában a szakértelem és az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap ezt tükrözi az éves munkaterv és beszámoló</p> <p>A pedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak.</p> <p>A vezetők felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira. (vezetői szakvizsgával rendelkeznek, az intézményvezető intézményvezető-mesterpedagógus)</p>
--	--	---

6.3.Szervezeti feltételek

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
6.3.1 Melyek a pedagógus-továbbképzés preferált irányai?	<p>Az intézmény rendelkezik továbbképzési programmal, melynek elkészítése a munkatársak bevonásával, az intézményi szükségletek és az egyéni életpálya figyelembe vételével történt.</p> <p>Az intézmény követi a továbbképzési programban, beiskolázási tervben leírtakat.</p>	<p>Az intézményünk rendelkezik továbbképzési programmal, melynek elkészítése a munkatársak bevonásával, az intézményi szükségletek és az egyéni életpálya figyelembe vételével történt.</p> <p>Az intézmény követi a továbbképzési programban, beiskolázási tervben leírtakat.</p>
6.3.2 Milyen szervezeti kultúrája van az intézménynek, milyen szervezetefejlesztési eljárásokat, módszereket alkalmaz?	<p>Az intézmény vezetése személyesen és aktívan részt vesz a szervezeti és tanulási kultúra fejlesztésében.</p> <p>Az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok jellemzik.</p> <p>Az intézményi tervek elkészítése az intézmény munkatársainak és partnereinek bevonásával történik.</p> <p>Az intézmény alkalmazotti közösségének munkájára, együttműködésére a magas szintű belső igényesség, hatékonyság jellemző.</p> <p>Az intézmény munkatársai gyűjtik és megosztják a jó tanulásszervezési és pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül.</p> <p>Az intézmények munkatársai a továbbképzések tapasztalatait megosztják egymással, belső továbbképzési konzultációs programokat szerveznek.</p>	<p>Az intézmény vezetősége személyesen és aktívan részt vesz a szervezeti kultúra fejlesztésében.</p> <p>Az intézmény szervezeti kultúráját a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok jellemzik.</p> <p>Az intézményi tervek elkészítése az intézmény munkatársainak és partnereinek bevonásával történik.</p> <p>Az intézmény alkalmazotti közösségének munkájára, együttműködésére a magas szintű belső igényesség, hatékonyság jellemző.</p> <p>Az intézmény munkatársai gyűjtik és megosztják a jó pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül.</p> <p>Az intézmények munkatársai a továbbképzések tapasztalatait megosztják egymással, belső továbbképzési konzultációs programokat szerveznek.</p>
6.3.3 Milyen az intézmény hagyományápoló, hagyományteremtő munkája?	<p>Az intézmény számára fontosak a hagyományai, azok megjelennek az intézmény alapidokumentumaiban, tetten érhetők a szervezet működésében, és a nevelő-oktató munka részét képezik.</p> <p>Az intézményben dolgozók és külső partnereik ismerik és ápolják az intézmény múltját, hagyományait, nyitottak új hagyományok teremtésére.</p>	<p>Az intézmény dolgozói ápolják az eddig meghonosított hagyományokat, de nyitottak az új hagyományok megteremtésére, amelyek az éves munkatervben jelennek meg.</p>

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
6.3.4 Hogyan történik az intézményben a feladatmegosztás, felelősség- és hatáskörmegosztás?	A munkatársak felelősségének és hatáskörének meghatározása egyértelmű, az eredményekről rendszeresen beszámolnak. A feladatmegosztás a szakértelem és az egyenletes terhelés alapján történik. A felelősség és hatáskörök megfelelnek az intézmény helyi szabályozásában (SzMSz) rögzítetteknek, és támogatják az adott feladat megvalósulását.	A munkatársak felelősségének és hatáskörének meghatározása egyértelmű, az eredményekről rendszeresen beszámolnak. (Éves beszámoló) A feladatmegosztás a szakértelem és az egyenletes terhelés alapján történik. (Éves munkaterv és beszámoló) A felelősség és hatáskörök megfelelnek az intézmény helyi szabályozásában (SzMSz) rögzítetteknek, és támogatják az adott feladat megvalósulását.
6.3.5 Hogyan történik a munkatársak bevonása a döntés-előkészítésbe (és milyen témákban), valamint a fejlesztésekbe?	Folyamatosan megtörténik az egyének és csoportok döntés-előkészítésbe történő bevonása - képességük, szakértelmük és a jogszabályi előírások alapján. Ennek rendje kialakított és dokumentált.	A döntés előkészítés a jogszabályoknak megfelelően történik.
6.3.6 Milyen a pedagógusok viszonya az innovációhoz?	Az intézmény munkatársai képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik a fejlesztést. Az intézmény pozitívan viszonyul a felmerült ötletekhez, megvizsgálja azok beilleszthetőségét a fejlesztési folyamatokba. Az intézmény lehetőségeket teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra. A legjobb gyakorlatok eredményeinek bemutatására, követésére, alkalmazására nyitott a testület és az intézményvezetés.	Az intézmény munkatársai képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik a fejlesztést. Az intézmény pozitívan viszonyul a felmerült ötletekhez, megvizsgálják azok beilleszthetőségét a fejlesztési folyamatokba. Az intézmény lehetőségeket teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző új módszerekre. A legjobb gyakorlatok eredményeinek bemutatására, követésére, alkalmazására nyitott a nevelőtestület és az intézmény vezetősége.

7. Az Óvodai nevelés országos alapprogramban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
7.1 Hogyan jelennek meg az Óvodai nevelés országos alapprogram céljai a pedagógiai programban?	Az intézmény pedagógiai programja összhangban áll az Óvodai nevelés országos alapprogrammal. A pedagógiai program a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény sajátos nevelési-oktatási feladatait, céljait.	Az intézmény pedagógiai programja koherens az óvodai nevelés országos alapprogramjával.

Önértékelési szempontok	Elvárások	Intézményi sajátos elvárás
<p>7.2 Hogyan történik a pedagógiai programban szereplő kiemelt stratégiai célok operacionalizálása, megvalósítása?</p>	<p>Az intézmény folyamatosan nyomon követi a pedagógiai programjában foglaltak megvalósulását. Minden nevelési év tervezésekor megtörténik az intézmény tevékenységeinek terveinek ütemezése, ami az éves munkatervben és más fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre is kerül. A tervek nyilvánossága biztosított. A tervekben (éves munkaterv, továbbképzési terv, ötéves intézkedési terv) jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók. A humán erőforrás képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak. Az nevelést, tanítást segítő eszközök és a nevelés tanítási módszerek kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.</p>	<p>Az intézményünk folyamatosan nyomon követi a pedagógiai programjában foglaltak megvalósulását. Minden nevelési év tervezésekor megtörténik az intézmény tevékenységeinek terveinek ütemezése, ami az éves munkatervben és más fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre is kerül. A tervek nyilvánossága biztosított. A tervekben (éves munkaterv, továbbképzési terv, ötéves intézkedési terv) jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók. A humán erőforrás képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak. Az nevelést segítő eszközök és a nevelési módszerek kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.</p>